

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
DLA GMINY BARCIANY
DO ROKU 2033**

OPRACOWANIE:

Urząd Gminy w Barcianach

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

inż. Waldemar Gaczyński – koordynator projektu,

mgr inż. Iwona Nowacka,

mgr inż. Natalia Szarzyńska,

mgr Michał Hudak,

mgr Irma Kuznetsova – kierownik zespołu.

Szczególne podziękowania kierujemy dla wszystkich osób – mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, którzy przyczynili się do powstania niniejszego dokumentu.

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE.....	5
2.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI.....	7
3.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	15
3.1.	Wprowadzenie.....	15
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna.....	15
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru.....	19
3.3.1.	<i>Sfera społeczna.....</i>	<i>19</i>
3.3.2.	<i>Sfera gospodarcza.....</i>	<i>31</i>
3.3.3.	<i>Sfera środowiskowa.....</i>	<i>33</i>
3.3.4.	<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....</i>	<i>38</i>
3.3.5.	<i>Sfera techniczna.....</i>	<i>42</i>
3.4.	Lokalne potencjały obszaru.....	46
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	50
4.	OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	52
5.	CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	54
6.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	56
6.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	57
6.2.	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	73
7.	OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM.....	78
8.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	85
8.1.	Kompleksowość programu.....	85
8.2.	Koncentracja programu.....	85
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	85
8.3.1.	<i>Komplementarność przestrzenna.....</i>	<i>86</i>
8.3.2.	<i>Komplementarność problemowa.....</i>	<i>87</i>
8.3.3.	<i>Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....</i>	<i>89</i>
8.3.4.	<i>Komplementarność międzyokresowa.....</i>	<i>90</i>
8.3.5.	<i>Komplementarność źródeł finansowania.....</i>	<i>92</i>

9.	RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	94
10.	WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	97
10.1.	Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.....	97
10.2.	Koszty zarządzania	99
10.3.	Ramowy harmonogram realizacji programu	99
11.	OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI.....	101
12.	SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	106
12.1.	Monitoring programu	106
12.2.	Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.....	106
12.3.	System wprowadzania modyfikacji do programu.....	107
13.	OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	108
14.	OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI.....	109
15.	SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	109
16.	REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	110
16.1.	Wskazanie zakresu zmian w planie ogólnym gminy	110
16.2.	Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany.....	110
17	ZAŁĄCZNIKI	111
	Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	
	111	
	Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna.....	112
	Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.....	113
	Spis tabel.....	114
	Spis rycin	116

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Z tego względu, nadawanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą stanowić jedynie narzędzie, a nie cel rewitalizacji.

Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyły rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w gminie nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr LXXVI/465/2023 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Zmieniający się sposób rozumienia procesów rewitalizacji oraz doświadczenia polskich samorządów w tym zakresie, przyczyniły się do widocznej zmiany podejścia w metodyce wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Coraz częściej działania rewitalizacyjne odznaczają wieloaspektowy i zintegrowany charakter. Wzmocnienie roli interesariuszy rewitalizacji z jednoczesnym zwiększeniem partycypacji społecznej sprawiło, że Gminny Program Rewitalizacji stał się kluczową pozycją w systemie dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego.

Dotychczasowe działania rewitalizacyjne w Gminie Barciany nie były prowadzone w sposób kompleksowy i spójny. Często dotyczyły one różnych części Gminy, co nie pozwalało na

skoncentrowanie się na obszarze, który wymagał największego wsparcia, a także rozwiązywały problemy tylko w jednej płaszczyźnie skupiając się na „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, dlatego nie można było ich uznać za rewitalizację w pełnym tego słowa znaczeniu. Do tej pory na terenie Gminy nie obowiązywał Lokalny Program Rewitalizacji bądź Gminny Program Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033, opracowany w oparciu o Ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobiegnie realizacji zagrożeń.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 28); inni mieszkańcy gminy; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy; organy władzy publicznej; inne niż wymienione wyżej podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza, wójta albo prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI

Podstawowe informacje

Gmina Barciany jest wiejską jednostką samorządu terytorialnego należącą do powiatu kętrzyńskiego w województwie warmińsko-mazurskim. Gmina Barciany od zachodu sąsiaduje z gminami: Sępól (powiat bartoszycki) oraz Korsze (powiat kętrzyński), od wschodu z gminą Srokowo (powiat kętrzyński), a od południa z gminą Kętrzyn (powiat kętrzyński). Północną granicę Gminy Barciany Stanowi granica Państwa z Rosją – Obwodem Kaliningradzkim.

Powierzchnia Gminy wynosi 294 km², co stanowi 24,3% powierzchni powiatu kętrzyńskiego i 1,2% powierzchni województwa warmińsko-mazurskiego. Użytki rolne zajmują około 82% powierzchni Gminy, a użytki leśne około 10%. Zgodnie z danymi GUS na koniec 2022 roku, Gminę Barciany zamieszkiwało 5 666 mieszkańców. Mieszkańcy Gminy Barciany stanowili zaledwie 10% mieszkańców powiatu kętrzyńskiego. Gęstość zaludnienia w Gminie kształtowała się w granicach około 19,2 osób/km², przy czym dla całego powiatu było to 47,6 osób/km².

Na obszar całej Gminy składają się 85 miejscowości (wsi, osad, przysiółków, części miejscowości), które podzielone zostały między 23 jednostek pomocniczych Gminy (sołectw). Największą miejscowością w Gminie i siedzibą władz samorządowych jest wieś Barciany. Liczy ona 880 mieszkańców (stan na 31.12.2022 r. wg Urzędu Gminy), co odpowiada 15,5% populacji Gminy. Najludniejszymi miejscowościami na obszarze Gminy poza Barcianami są: wieś Mołtajny (540 mieszkańców) oraz osada Drogosze (466 mieszkańców). Z uwagi na stosunkowo duży udział terenów rolniczych, w klasyfikacji funkcjonalnej gmin Polski, Gmina Barciany zaliczona została do gmin z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podstawą prawną dla wyznaczonego w Gminie Barciany obszaru rewitalizacji stanowi uchwała Nr LXXVI/465/2023 Rady Gminy Barciany z dnia 23 listopada 2023 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w pierwszej kolejności dokonano podziału Gminy Barciany na niepodzielne jednostki analityczne stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i przestrzennym.

Dokonując podziału Gminy Barciany na jednostki analityczne zdecydowano się skorzystać m.in. z granic poszczególnych miejscowości oraz podziału na jednostki pomocnicze jakimi są sołectwa. Ostatecznie na terenie Gminy zostały wyodrębnione 24 jednostki analityczne. Wykaz jednostek analitycznych wraz z miejscowościami wchodzącymi w ich skład, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Barciany

Jednostka analityczna		Wykaz miejscowości
Lp.	Nazwa	
1	Barciany	Barciany,
2	Aptynty	Aptynty, Wielewo,
3	Mołtajny	Arklity, Błędowo, Górki, Markuzy, Mołtajny,
4	Asuny	Asuny, Duje, Sławosze, Święty Kamień,
5	Bobrowo	Bobrowo, Cacki,
6	Podławki	Kiemławki Wielkie, Kiemławki Małe, Podławki,
7	Frączkowo	Czaczek, Frączkowo, Kotki, Ruta,
8	Rodele	Dębiany, Gumniska, Markławka, Rodele,
9	Solkieniki	Dobrzykowo, Garbno, Solkieniki,
10	Drogosze	Drogosze, Kolwiny, Krymławki,
11	Wilkowo Małe	Garbnik, Kąpławki, Rzymek, Wilkowo Małe,
12	Gęsie Góry	Gęsie Góry, Gradowo, Kudwiny,
13	Gęsiki	Gęsiki, Gęsiniec Wielki, Głowczynno,
14	Krelikiejmy	Krelikiejmy,
15	Modgarby	Krzeczewo, Modgarby,
16	Skierki	Moruny, Rowy, Skierki, Staniszewo, Szaty Wielkie,
17	Winda	Niedziałki, Niedziały, Pieszewo, Winda,
18	Ogródki	Ogródki,
19	Suchawa	Pastwiska, Suchawa,
20	Radosze	Radosze, Zalewska Góra,
21	Silginy	Silginy,
22	Skandawa	Skandawa,
23	Momajny	Maciejki, Michałkowo, Momajny, Piskorze, Rutka,
24	Barciany-sołectwo	Glinka, Skoczewo, Stary Dwór Barciański, Taborzec.

Źródło: opracowanie własne.

Największą jednostką pod względem liczby ludności są Barciany zamieszkałe przez 880 osób (15,2% mieszkańców całej Gminy). Z kolei największą jednostką biorąc pod uwagę powierzchnię obszaru jest jednostka Drogosze, która zajmuje powierzchnię 26,30 km² (co stanowi 9,0% powierzchni Gminy). Zatem każda z analizowanych jednostek mogła potencjalnie stanowić obszar rewitalizacji zgodnie z kryterium ustawowym wyrażonym w art. 10 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji, który brzmi: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”.

Przedstawiony powyżej podział Gminy na jednostki analityczne pozwolił na przeprowadzenie analiz porównawczych, a także obserwacji zjawisk kryzysowych w dłuższym okresie. Na poniższej rycinie przedstawiono podział Gminy Barciany na jednostki analityczne w ujęciu przestrzennym.

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie Gminy Barciany
Źródło: opracowanie własne.

Kolejnym krokiem było zebranie i przetworzenie danych dla tych jednostek dotyczących sfery: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na ich podstawie wyznaczono wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. Szczegółowe wyniki analizy zostały przedstawione w Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.

Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer. Poniższa tabela przedstawia jednostki analityczne, które spełniały powyższe kryteria wraz z wartością wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej oraz oznaczeniem występowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (gdzie „-” oznacza występowanie negatywnych zjawisk, a „+” ich brak). Były to jednostki: Asuny, Skandawa, Bobrowo, Silginy, Frączkowo, Barciany, Solkieniki, Gęsie Góry, Mołtajny, Skierki.

Tabela 2 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Barciany, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Asuny	-0,515	-	-	+	-
Skandawa	-0,385	-	+	+	-
Bobrowo	-0,244	-	+	-	+
Silginy	-0,241	-	+	+	-
Frączkowo	-0,180	-	-	+	-
Barciany	-0,139	+	-	-	+
Solkieniki	-0,138	-	-	-	-
Gęsie Góry	-0,091	-	+	-	+
Mołtajny	-0,051	-	+	-	-
Skierki	-0,031	-	-	+	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.

W następnej tabeli przedstawione zostały uporządkowane wyniki analizy sfery społecznej jednostek analitycznych obszaru zdegradowanego, ze wskazaniem liczby pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych oraz dotyczących ich danych powierzchniowych i ludnościowych.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany tworzy dziesięć jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 122,3 km², co stanowi 41,6% powierzchni Gminy, a zamieszkiwana jest przez 2 888 osoby, które odpowiadają 49,8% ogółu mieszkańców Gminy.

Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Barciany w podziale na jednostki analityczne

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział wśród całkowitej ludności gminy	Powierzchnia jednostki analitycznej [km ²]	Udział w całkowitej powierzchni gminy (%)
Asuny	-0,515	3	180	3,1%	23,5	8,0%
Skandawa	-0,385	2	145	2,5%	11,9	4,1%
Bobrowo	-0,244	2	104	1,8%	6,1	2,1%
Silginy	-0,241	2	74	1,3%	7,0	2,4%
Frączkowo	-0,180	3	254	4,4%	16,7	5,7%
Barciany	-0,139	2	880	15,2%	1,5	0,5%
Solkieniki	-0,138	4	87	1,5%	8,8	3,0%
Gęsie Góry	-0,091	2	186	3,2%	9,3	3,2%
Moftajny	-0,051	3	720	12,4%	19,4	6,6%
Skierki	-0,031	3	258	4,4%	18,0	6,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. W związku z przekroczeniem dopuszczalnej liczby ludności i powierzchni obszaru niemożliwe było objęcie procesem rewitalizacji całego obszaru zdegradowanego. Dlatego należało podjąć działania na rzecz wyznaczenia obszaru o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, zmagającego się z problemami w pozostałych sferach oraz będącego kluczowym dla rozwoju lokalnego.

Wyboru poszczególnych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

- Jednostka obszaru rewitalizacji jest istotna z punktu rozwoju lokalnego,
- Jednostka zamieszkiwana jest przez znaczną część populacji Gminy,
- W jednostce stwierdzono współwystępowanie zjawisk kryzysowych przynajmniej w dwóch pozostałych sferach.

Z tego względu jako obszar rewitalizacji w Gminie Barciany wyznaczono 2 podobszary rewitalizacji nie posiadające ze sobą wspólnych granic: „Barciany” oraz „Moftajny”.

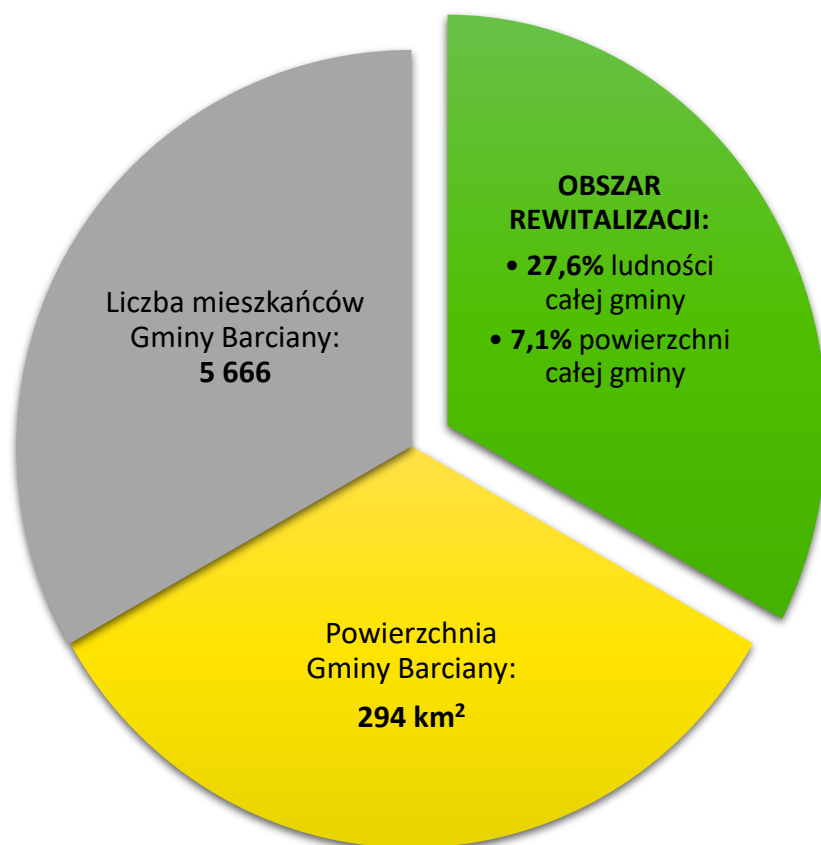
Barciany – jest to jednostka znajdująca się w centralnej części Gminy Barciany, której powierzchnia wynosi 1,5 km², co daje 0,5% powierzchni całej Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 880 osób, których udział w strukturze populacji Gminy wynosi 15,2%. To najbardziej

zaludniona jednostka analityczna na terenie Gminy. Gęstość zaludnienia na obszarze tej jednostki wynosi ponad 580 os./km². Pełni ona rolę jednostki zaspokajającej potrzeby mieszkańców również z obszarów ją otaczających, jak i z terenu całej Gminy. Na terenie jednostki znajdują się m.in.: Urząd Gminy Barciany, placówka Straży Granicznej, placówka pocztowa, Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej, placówka przedszkolna, Stadion Gminny, Hala Sportowa, kościół Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi, apteka, a także inne usługi służące społeczności lokalnej.

W jednostce Barciany zdiagnozowano szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk w 3 z 5 badanych sfer: społecznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Problemy w sferze społecznej występowały w obszarach: bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przestępczości, osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego i poziomu uczestnictwa w życiu społecznym. Natomiast w sferze środowiskowej problemy uwidoczniły się w obszarze występowania materiałów zawierających substancje szkodliwe – azbest. W sferze funkcjonalno-przestrzennej problemy zdiagnozowano w obszarze dostępności infrastruktury publicznej i jakości terenów publicznych. Z kolei w sferze technicznej zjawiska kryzysowe występowały w obszarze stanu technicznego przestrzeni publicznej i efektywności energetycznej.

Mołtajny – jest to jednostka znajdująca się w północno-wschodniej części Gminy, której powierzchnia wynosi 19,4 km², co daje 6,6% powierzchni całej Gminy. Jednostkę tę zamieszkuje 720 osób, których udział w strukturze populacji Gminy wynosi 12,4%. To druga pod względem zaludnienia jednostka analityczna na terenie Gminy. Gęstość zaludnienia na obszarze tej jednostki wynosi 37,1 os./km². Pełni ona rolę jednostki zaspokajającej potrzeby mieszkańców również z obszarów ją otaczających. Na terenie jednostki znajdują się m.in.: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, oddział przedszkolny, boisko trawiaste, kościół św. Anny, a także inne usługi służące społeczności lokalnej.

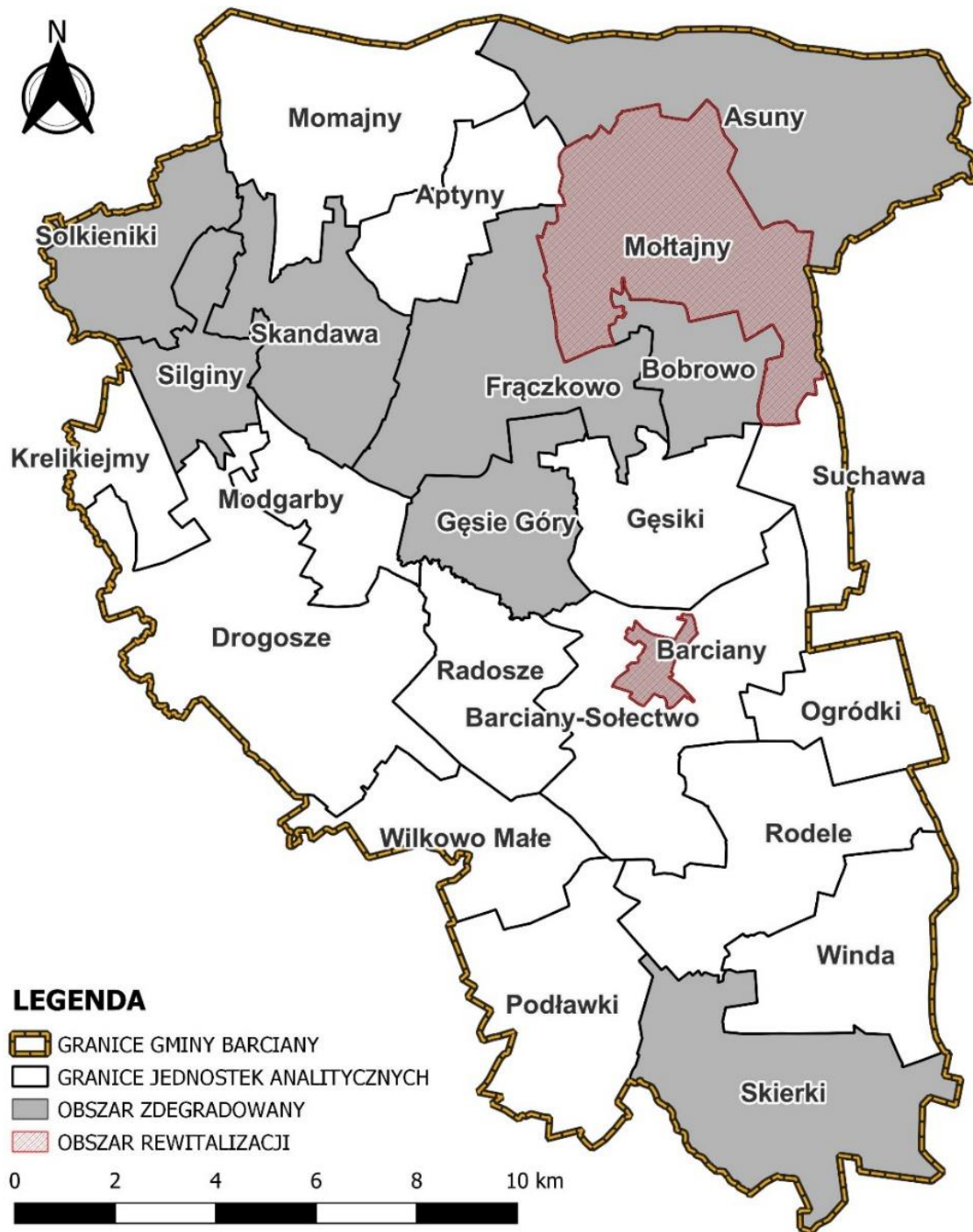
W jednostce Mołtajny zdiagnozowano szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk w 4 z 5 badanych sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Problemy w sferze społecznej występowały w obszarach: bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przestępczości, kapitału społecznego i poziomu edukacji. Natomiast w sferze gospodarczej problemy uwidoczniły się w obszarze aktywności gospodarczej. W sferze funkcjonalno-przestrzennej problemy zdiagnozowano w obszarze dostępności infrastruktury publicznej, dostępności komunikacyjnej i jakości terenów publicznych. Z kolei w sferze technicznej zjawiska kryzysowe występowały w obszarze stanu technicznego przestrzeni publicznej i efektywności energetycznej.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi łącznie 20,9 km², stanowi to 7,1% powierzchni Gminy. Natomiast liczba mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynosi 1600 osób i stanowi 27,6% liczby ludności Gminy.

Poglądową mapę obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Barciany przedstawia poniższa rycina.

Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Barciany

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

3.1. WPROWADZENIE

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy wyznaczonego **obszaru rewitalizacji** przyjętego w Uchwale Nr LXXVI/465/2023 Rady Gminy Barciany z dnia 23 listopada 2023 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany oraz konsultacji społecznych.

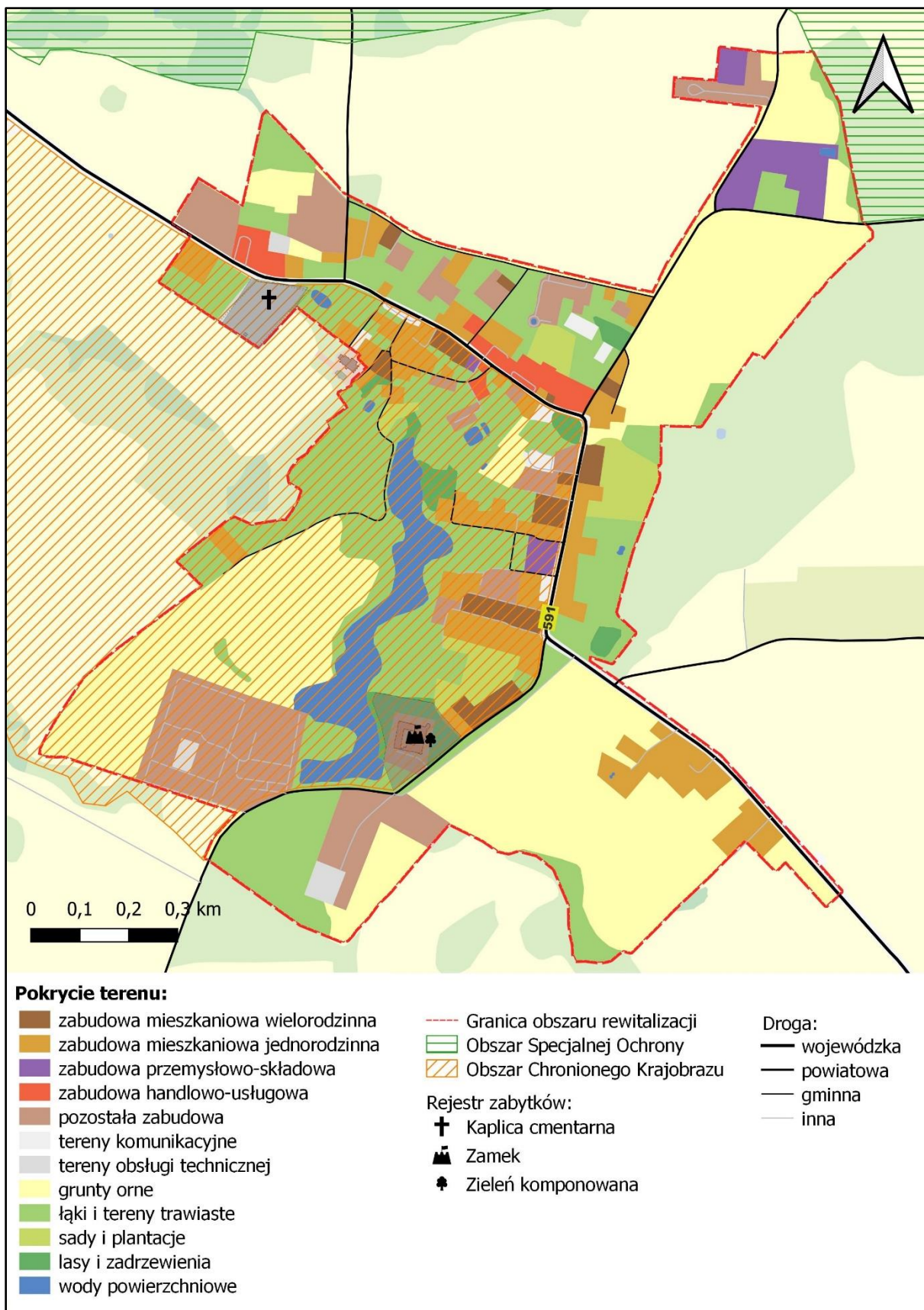
Celem diagnozy szczegółowej jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym ankiety, wywiady, dyskusje, rozmowy, warsztaty) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

3.2. STRUKTURA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Wyznaczony w Gminie Barciany obszar rewitalizacji składa się z dwóch podobszarów, które obejmują najbardziej zaludnione jednostki analityczne: Barciany oraz Mołtajny. Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barciany, które zostało przyjęte Uchwałą Nr XI/72/2015 Rady Gminy Barciany z dnia 28 sierpnia 2015 r. przedstawia podział Gminy na pięć stref obsługi mieszkańców.

Barciany stanowią ośrodek koncentracji podstawowych i ponadpodstawowych usług publicznych i niepublicznych centralnej strefy obsługi mieszkańców. Jednostka jest zlokalizowana w centralnej części Gminy. Jej główny ciąg komunikacyjny stanowi droga wojewódzka nr 591 łącząca granicę państwa z Barcianami, Kętrzynem oraz Mrągowem, a jej uzupełnieniem są drogi powiatowe oraz gminne. Należy podkreślić, że największą powierzchnię w obrębie Barcian zajmują tereny orne oraz łąki i tereny trawiaste. W podobszarze dominującą formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Występują znikome ilości zabudowy wielorodzinnej oraz tereny handlowo-usługowe, także przemysłowo-składowe. Jednostka ta zaspokaja potrzeby jej mieszkańców oraz całej Gminy, ponieważ obejmuje w swoim zasięgu szereg funkcji i usług społecznych przeznaczonych dla ogółu społeczeństwa. W obrębie granic tej miejscowości siedzibę mają władze samorządowe – Urząd Gminy Barciany, placówka Straży Granicznej, placówka pocztowa, Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej, placówka przedszkolna, Stadion Gminny, Hala Sportowa, kościół Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi, apteka, sklepy oraz inne usługi służące społeczności lokalnej.

Rycina 3 Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Barciany

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa, <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>.

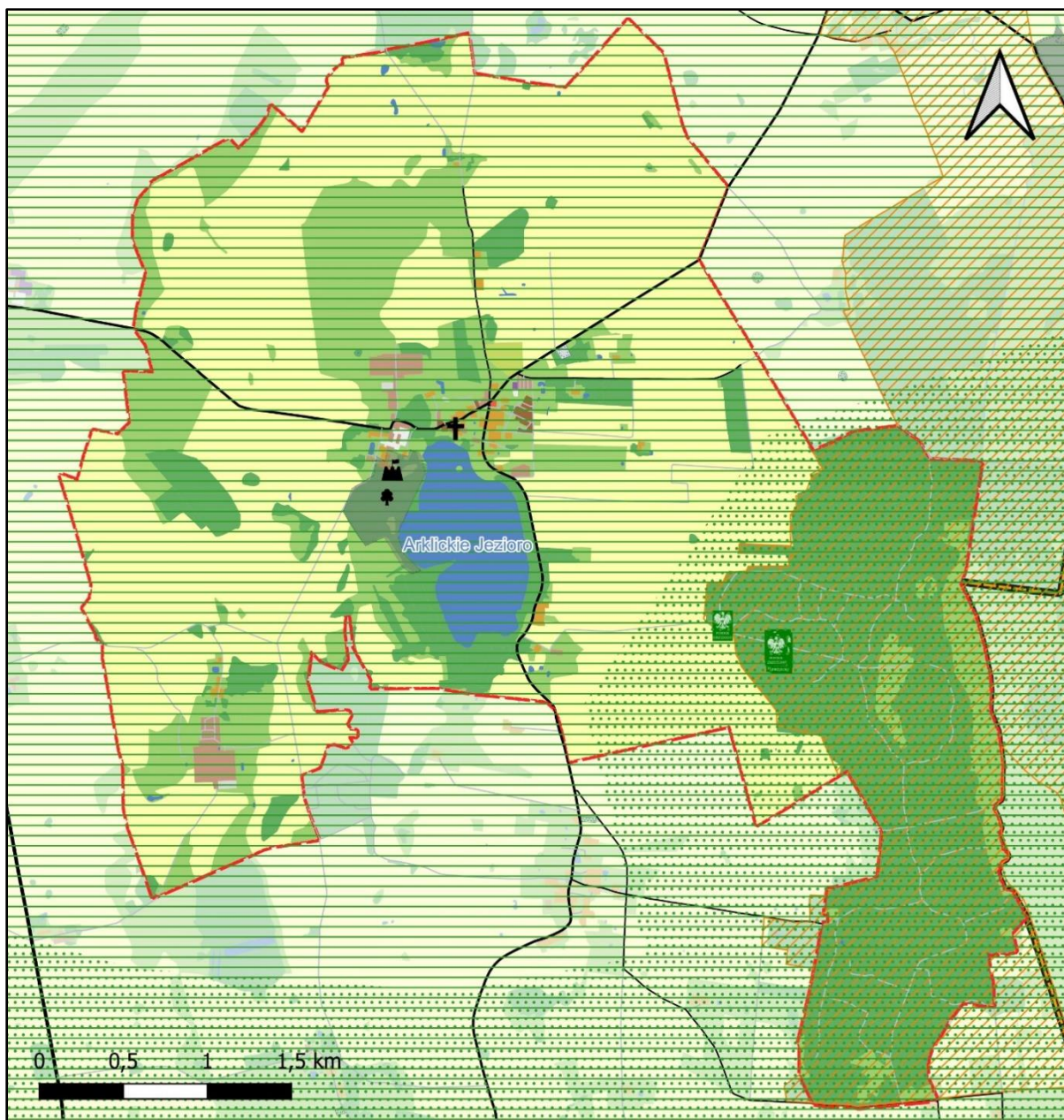
W granicach podobszaru rewitalizacji Barciany znajdują się trzy zabytki nieruchome, które znajdują się w rejestrze zabytków, są to:

- Kaplica cmentarna z 1834 r.,
- Zamek krzyżacki z 2 poł. XIV w.
- Zieleń komponowana z początku XX w.

Ponadto na terenie omawianej jednostki znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu – Doliny Rzeki Guber, który pokrywa zachodnią oraz centralną część podobszaru. Głównym przedmiotem ochrony jest rzeka Guber, która przepływa przez obszary łąk i pól uprawnych. Tereny te są często podmokłe z powodu nieprzepuszczalnych dla wody tłustych iłów. Obszar chroniony obejmuje kilka jezior oraz stanowi siedlisko wielu ptaków wodnych.

Podobszar Mołtajny składa się z następujących miejscowości: Arklity, Błędowo, Górki, Markuzy, Mołtajny. Wieś Mołtajny, znajdująca się w północno-wschodniej części Gminy, stanowi ośrodek koncentracji podstawowych usług publicznych i niepublicznych północnej strefy obsługi mieszkańców. Miejscowość ta pełni rolę jednostki zaspokajającej potrzeby jej mieszkańców oraz również obszarów ją otaczających, wchodzących w skład północnej strefy. Podstawę układu komunikacyjnego podobszaru stanowią drogi powiatowe, a ich uzupełnieniem są drogi gminne. W pobliżu zachodniej granicy przebiega droga wojewódzka nr 591. Największą powierzchnię w obrębie podobszaru Mołtajny zajmują grunty orne oraz łąki i tereny trawiaste, a w południowo-wschodniej części jednostki znajdują się lasy i zadrzewienia. W podobszarze dominującą formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa, jednorodzinna oraz wielorodzinna. Należy również podkreślić, że występują tutaj dwa duże gospodarstwa rolne: ferma krów mlecznych w Błędowie oraz w Arliktach. W obrębie centralnej części podobszaru znajdują się następujące obiekty: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, oddział przedszkolny, boisko trawiaste, kościół św. Anny, sklepy spożywcze, a także inne usługi służące społeczności lokalnej. W granicach jednostki znajduje się również jeden z większych zbiorników wodnych na terenie gminy Barciany, jest to jezioro Arklickie o powierzchni ok. 58 ha i maksymalnej głębokości 2,0 m.

Pokrycie terenu:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa przemysłowo-składowa
- zabudowa handlowo-usługowa
- pozostała zabudowa
- tereny komunikacyjne
- tereny obsługi technicznej
- grunty orne
- łąki i tereny trawiaste
- sady i plantacje
- lasy i zadrzewienia
- wody powierzchniowe

- Granica obszaru rewitalizacji
- Pomnik przyrody
- Obszar Specjalnej Ochrony
- Obszar Chronionego Krajobrazu
- Korytarze ekologiczne

Rejestr zabytków:

- Park pałacowy
- Pałac
- Kościół parafialny

Droga:

- wojewódzka
- powiatowa
- gminna
- inna

Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k. opracowanie własne na podstawie serwisu Narodowego Instytutu Dziedzictwa, <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>.

W granicach podobszaru Mołtajny znajdują się trzy zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków:

- Pałac z 1780 r.,
- Park pałacowy z XVIII w.,
- Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Anielskiej z 1384 r.

Tereny podobszaru Mołtajny objęte są powierzchniowymi formami ochrony przyrody. Na całej powierzchni występują tereny Natury 2000 – Obszar Specjalnej Ochrony – Ostoja Warmińska. Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków wyznaczony w 2004 r. Obszar Chronionego Krajobrazu – Jeziora Oświn, zajmuje tereny leśne w południowo-wschodniej części podobszaru. Dodatkowo zlokalizowane są również Pomniki przyrody. Należy podkreślić, że oprócz wskazanych form ochrony przyrody przez podobszar przebiegają również korytarze ekologiczne, które służą zachowaniu ciągłości środowiska naturalnego oraz umożliwiają przemieszczanie się zwierząt i roślin, co wspiera różnorodność biologiczną i zapobiega fragmentacji ekosystemów.

Wyznaczone podobszary rewitalizacji zlokalizowane są poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34) Prawa wodnego, tj:

- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszarach między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pasach technicznych.

3.3. PRZYCZYNY DEGRADACJI OBSZARU

3.3.1. Sfera społeczna

Wyznaczony w Gminie Barciany obszar rewitalizacji charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Analiza wskaźnikowa wykonana na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała szczególnie problemy w zakresie bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby osób ze szczególnymi potrzebami czy niskiego kapitału społecznego. Ponadto w obrębie podobszaru Barciany zauważa się problem w zakresie niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym, a na terenie podobszaru Mołtajny w zakresie niskiego poziomu edukacji.

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wybranych wskaźników dotyczących sfery społecznej pomiędzy poszczególnymi podobszarami rewitalizacji, a średnią gminną.

Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany.

Zakres	Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji Barciany	Podobszar rewitalizacji Mołtajny	Średnia dla gminy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	10,56	14,52	12,18
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	74,5%	65,6%	70,1%
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	29,1%	27,9%	30,3%
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	6,5%	14,7%	10,9%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	22,8%	9,4%	16,9%
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	1 969,59	1 490,77	1 543,35
	Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów	16,67	19,77	21,69
	Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	56,94	69,77	45,27
ALKOHOLIZM	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	5,3%	5,7%	5,1%
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,45	0,28	0,22
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu	22,8%	17,9%	20,3%

	niepełnosprawności w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej			
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	15,8%	8,5%	10,6%
KAPITAŁ SPOŁECZNY	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	15,0%	20,3%	18,4%
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	43,57	36,67	36,54
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	25,8%	21,4%	21,8%
	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,0%	5,0%	3,3%
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	2,3%	2,5%	3,0%
POZIOM EDUKACJI	Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z 3 przedmiotów)	60,00	39,33	51,67
POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,80	0,28	0,26
	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	0,00	0,14	0,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.*

Bezrobocie

Analizując wskaźniki bezrobocia na obszarze rewitalizacji dostrzec można, że problem ten pojawia się w granicach obu podobszarów. Średnio co 7 mieszkańców podobszaru Mołtajny w wieku produkcyjnym był bezrobotny. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie, według stanu na 31 grudnia 2022 roku wskaźnik liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosił 14,52, dla porównania średnia dla Gminy była równa 12,18.

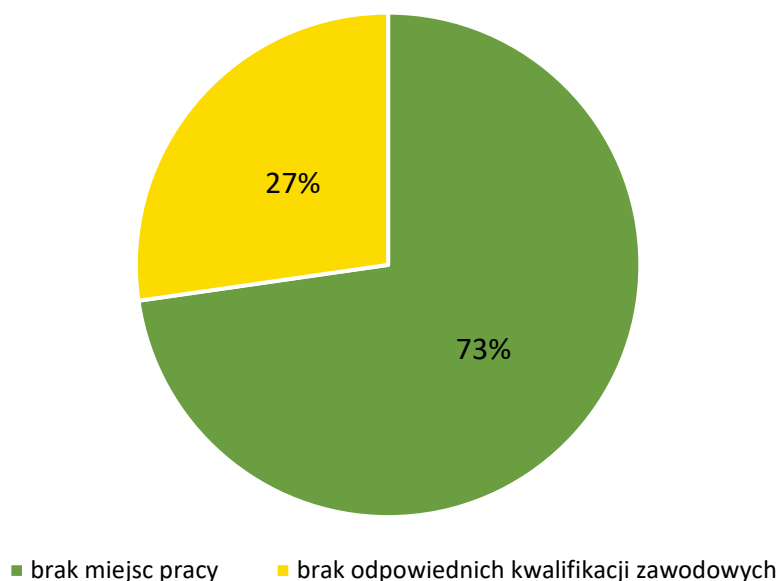
Osoby długotrwale bezrobotne, są to osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy. Brak miejsc pracy lub chęci podjęcia pracy, zwiększają niebezpieczeństwo wystąpienia

dodatkowych problemów natury społecznej i ekonomicznej. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych na terenie podobszaru Barciany był wyższy o 4,4 punkty procentowe od średniej Gminy i wynosił 74,5%.

Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych w granicach podobszarów rewitalizacji nie przewyższał średniej Gminy, natomiast był do niej zbliżony. Wynosiły one kolejno 29,1% dla podobszaru Barciany oraz 27,9% dla podobszaru Moltajny, a średnia dla Gminy wynosiła 30,3%.

Niezbędne jest podjęcie działań w celu przeciwdziałania bezrobociu. Potencjalnymi środkami mogącymi przyczynić się do poprawy aktualnej sytuacji bezrobocia jest zorganizowanie przestrzeni dostosowanej do realizacji nowych działań i usług. Pozwoliłoby to na podjęcie inicjatywy ożywienia lokalnej gospodarki.

W celu dokładniejszego poparcia otrzymanych wyników badania wskaźnikowego przeprowadzone zostały badania ankietowe. Podczas badania ankietowego wypełnionych zostało 11 formularzy dotyczących obszaru rewitalizacji. Ankietowanych poproszono o wskazanie, jaka według nich jest przyczyna zjawiska bezrobocia w obszarze rewitalizacji. Brak miejsc pracy zostało wskazane przez 73% uczestników ankiety, natomiast pozostali wskazali na brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych.

Rycina 5 Główna przyczyna zjawiska bezrobocia w obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa często pojawia się i pogłębia wraz z wzrostem bezrobocia oraz problemów z uzależnieniem. Ubóstwo można opisać jako dysproporcję między poziomem zaspokojenia potrzeb jednostek, rodzin i gospodarstw domowych, a poziomem, który osiągają inni członkowie społeczeństwa. W skutkach objawia się niedostatkiem materialnym, co prowadzi do utraty motywacji, bezrobocia, wykluczenia społecznego oraz obniżenia jakości życia. Przyczyną ubóstwa może być brak dostępu do edukacji lub jej niski poziom, niskie zarobki, bezrobocie, choroby lub niepełnosprawność czy też niesprzyjające uwarunkowania ekonomiczne i społeczne. Niesie ono za sobą wiele negatywnych skutków dla jednostki żyjącej w takich warunkach, a także dla społeczeństwa jako całości. Brak równowagi w zaspokajaniu potrzeb wpływa niekorzystnie na rozwój społeczeństwa, prowadząc do wzrostu nierówności i niestabilności społecznej. Sytuacja staje się szczególnie niekorzystna, gdy ubóstwem dotknięta jest większa grupa mieszkańców, skoncentrowana często w określonych obszarach na terenie gminy. Pogłębiające się zjawisko ubóstwa niesie ze sobą szereg szkodliwych konsekwencji, które odczuwane są nie tylko przez osoby bezpośrednio nim dotknięte, lecz także przez całą społeczność lokalną.

Dane do analizy wskaźnikowej pozyskano z Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach oraz Urzędu Gminy Barciany. Koncentracja stanów kryzysowych w obszarze ubóstwa występuje w granicach obu podobszarów. Z pięciu badanych wskaźników, w granicach podobszaru Barciany w przypadku trzech z nich, wartości były gorsze od średniej dla Gminy. Natomiast w obrębie podobszaru Mołtajny wartości były niższe w przypadku dwóch wskaźników.

Na terenie podobszaru rewitalizacji Barciany odnotowano wyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. W 2022 roku wynosił on 22,8%, dla porównania średnia w Gminie wynosiła 16,9%. Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej przewyższała średnią dla Gminy o 426,24 zł i wyniosła 1 969,59 zł.

W granicach podobszaru rewitalizacji Mołtajny udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców wynosił 14,7%, natomiast w gminie odsetek ten wynosił 10,9%.

W obrębie obu obszarów rewitalizacji odnotowano wyższą liczbę uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów. Wskaźnik ten wynosił 56,94 dla podobszaru Barciany i 69,77 dla podobszaru Mołtajny. Natomiast średnia dla Gminy wynosiła 45,27.

Ubóstwo może prowadzić do marginalizacji społecznej, niskiej jakości życia oraz ograniczonego dostępu do podstawowych usług i zasobów. Dlatego kluczowym elementem programu mogą być działania mające na celu redukcję ubóstwa poprzez tworzenie miejsc pracy, wsparcie przedsiębiorczości lokalnej, inwestycje w infrastrukturę społeczną i ekonomiczną. Poprzez prowadzenie skutecznych działań, można przyczynić się do zwiększenia możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego oraz poprawy warunków życia w Gminie.

Alkoholizm

Dodatkowo na obszarze rewitalizacji obserwuje się występowanie problemu alkoholizmu. Alkoholizm to termin wieloznaczny, w wąskim znaczeniu to choroba alkoholowa, czyli uzależnienie od alkoholu etylowego, a w szerokim znaczeniu to następstwa nadmiernego używania alkoholu, nie tylko zdrowotne, lecz również społeczne. Motywy sięgania po alkohol są bardzo zróżnicowane. Zalicza się do nich m. in. chęć ucieczki od rzeczywistości, przyczyny ceremonialne w związku z zabawą, dla dodania sobie odwagi oraz picie nałogowe. Alkoholizm wpływa negatywnie na społeczność poprzez wzrost przemocy domowej, bezrobocie oraz pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców. Analizę przeprowadzono na podstawie odsetka osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Zgodnie z danymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach występowanie tego negatywnego zjawiska obserwuje się na terenie obu podobszarów. Wartość wskaźnika dla podobszaru Barciany wyniosła 5,3%, z kolei dla podobszaru Mołtajny było to 5,7%. Wyniki te przewyższają wartości średnie dla terenu całej Gminy, które wynoszą 5,1%. W celu ograniczenia uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Barciany funkcjonuje „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Barciany na lata 2022-2025”, którego działania finansowane są z ze środków przyznanych przez Radę Gminy Barciany w drodze uchwały budżetowej, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat ze sprzedaży „małpek”.

Przestępczość

Na potrzeby delimitacji obszarów zdegradowanych zbadano także problem przestępczości na podstawie liczby osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Według danych udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach oraz Urząd Gminy Barciany przedstawiony problem występuje na terenie obu jednostek. Na koniec 2022 roku wartość wskaźnika w granicach podobszaru Barciany wynosiła 0,45. Z kolei na terenie podobszaru Mołtajny było to 0,28. Natomiast średnia dla Gminy wynosiła 0,22.

W trakcie wizji lokalnej oraz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami Urzędu Gminy Barciany oraz jednostek organizacyjnych wskazywano, że na terenie rewitalizacji dochodzi do aktów wandalizmu. Często młodzież jest wskazywana jako główna grupa sprawcza, chociaż należy podkreślić, że także osoby dorosłe mogą być zaangażowane w tego typu czyny. Brak odpowiednich zajęć może prowadzić do formowania grup osób, które nie angażują się w konstruktywne działania i mają nadmiar wolnego czasu. W takich przypadkach wandalizm może stawać się sposobem spędzania czasu. Takie działania nie tylko wpływają na stan infrastruktury, ale także zagrażają wysiłkom podejmowanym w ramach procesu rewitalizacji i utrzymania estetyki miejsca. Szczególnie negatywnie wpływają one na atmosferę, motywację do podejmowania działań i poczucie bezpieczeństwa w społeczności.

Osoby ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje

cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

W celu zbadania skali występowania osób ze szczególnymi potrzebami w granicach rewitalizacji przeanalizowano dwa wskaźniki. W obu przypadkach wyższy wynik wskaźnika niż średnia Gminy odnotowano na terenie podobszaru Barciany. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej wynosił 22,8% i był wyższy o 2,5 punktu procentowego od średniej dla Gminy. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej wynosił 15,8%, kiedy średnia dla Gminy była równa 10,6%.

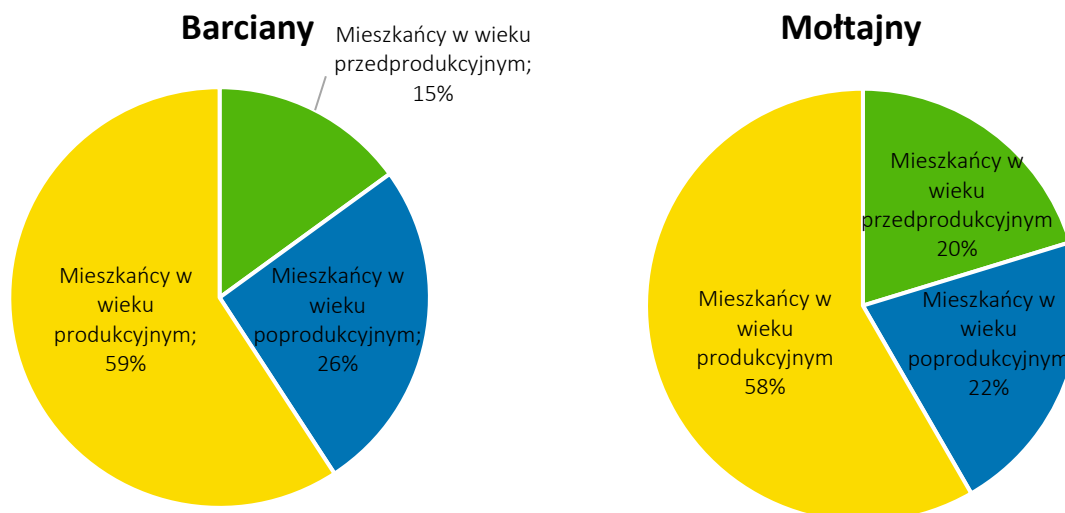
Proces rewitalizacji musi uwzględniać różnorodność potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, aby stworzyć bardziej zrównoważone, inkluzywne i przyjazne środowisko dla wszystkich.

Kapitał społeczny

Trendy demograficzne oraz zmiany zachodzące w różnych grupach ekonomicznych, włączając w to zastępowalność pokoleń, są kluczowymi elementami analizowanymi w kontekście kapitału społecznego. W kontekście jednostek samorządu terytorialnego istotnym czynnikiem wpływającym na poziom kapitału społecznego jest struktura wiekowa populacji, stanowiąca wewnętrzny potencjał rozwojowy jednostki. Z punktu widzenia społecznego i ekonomicznego, struktura wiekowa populacji wpływa na tworzenie się wzajemnych relacji, które oparte na zaufaniu, mają pozytywny wpływ na jakość życia w społeczeństwie. Osoby w wieku przedprodukcyjnym obejmują najmłodszych mieszkańców gminy, którzy uczą się budowania relacji społecznych oraz rozwijają umiejętności, które mogą być cenne w przyszłości. Grupa osób w wieku produkcyjnym stanowi kapitał społeczny poprzez swą aktywność zawodową, uczestnicząc w relacjach biznesowych, współpracy oraz angażując się w życie społeczne i obywatelskie. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią kolejny element kapitału społecznego poprzez wsparcie społeczne, relacje międzyludzkie oraz zaangażowanie w życie społeczne, gdzie często biorą udział w różnorodnych wydarzeniach. Analizując poziom kapitału społecznego łatwiej jest zdiagnozować i opisać nierówności społeczne, podejmować decyzje rozwojowe dotyczące np. nowych usług społecznych i lokalizacji nowych inwestycji, a także kreować przyszłość silnej, konkurencyjnej jednostki.

Obszar rewitalizacji w 2022 roku zamieszkiwało 1 600 osób, z czego 880 było mieszkańcami podobszaru Barciany, a 720 było mieszkańcami podobszaru Mołtajny. Analizując udział poszczególnych grup wiekowych wśród populacji obszaru rewitalizacji, można zauważyć, że udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił 15% w Barcjanach oraz 20,3% w Mołtajnach, a średni udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w Gminie stanowił 18,4%. Analizując wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym dostrzega się problem w obrębie obu podobszarów. W granicach jednostki Barciany wynosił on 43,57, a w obrębie jednostki Mołtajny 36,67, przy średniej dla Gminy wynoszącej 36,54. Natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 25,8% podobszaru Barciany oraz 21,4% podobszaru Mołtajny przy średniej dla Gminy wynoszącej 21,8%. Pogłębiając analizę

udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, gorsze wyniki dostrzega się dla Barciany, gdzie dzieci w wieku 0-3 lat stanowią 3% w ogólnej liczbie mieszkańców, natomiast procent dzieci w wieku 3-6 lat jest mniejszy w obu podobszarach w porównaniu do średniej Gminy. Dynamika zmian liczby mieszkańców między 2012 a 2022 rokiem wyniosła dla obszaru całej Gminy 84%.

Rycina 6 Struktura wiekowa mieszkańców podobszarów rewitalizacji Gminy Barciany

Źródło: opracowanie własne.

Zmieniająca się struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji wymusza konieczność podejmowania odpowiednich działań zarówno w obszarze usług społecznych, jak i dostosowania infrastruktury i przestrzeni do rosnących potrzeb osób starszych. W celu odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych, należy również zwrócić uwagę na potrzeby młodszych grup wiekowych. Zapewnienie odpowiednich miejsc pracy, infrastruktury rekreacyjnej oraz opieki nad dziećmi może przyczynić się do przyciągnięcia i zwiększenia udziału osób w wieku produkcyjnym. Życie w atrakcyjnym otoczeniu może również zachęcić do podejmowania decyzji o założeniu rodziny, co w rezultacie może spowodować wzrost udziału najmłodszych członków społeczeństwa. Obecnie szczególnie atrakcyjne dla młodych ludzi są miejsca, gdzie łatwo zaspokoić potrzeby związane m.in. z opieką nad dziećmi, znalezieniem pracy o satysfakcjonującym wynagrodzeniu, a także miejsca, gdzie można rozwijać się, swoje zainteresowania, pasje oraz spędzać aktywnie czas.

Poziom edukacji

Kolejnym z badanych aspektów, który na etapie badania wskaźnikowego przekroczył wartości średnie dla Gminy wskazał na problem, jakim był poziom edukacji. Posłużył do tego wskaźnik obrazujący średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty.

Według danych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży w 2022 roku gorsze wyniki od średniej dla Gminy osiągnęli uczniowie podobszaru Mołtajny. Średnia z 3 przedmiotów z egzaminu ósmoklasisty wynosiła 39,33%, gdzie dla porównania średnia dla Gminy to 51,67%. Z kolei średnia dla podobszaru rewitalizacji Barciany była równa 60%.

Edukacja jest nie tylko podstawowym prawem, ale także kluczowym czynnikiem determinującym rozwój społeczności oraz jej zdolność do adaptacji i innowacji. Poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji może zwiększyć poziom wykształcenia mieszkańców, co przekłada się na rozwój umiejętności zawodowych i podniesienie kompetencji społeczności lokalnej. Osoby lepiej wykształcone mają większe szanse na znalezienie stabilnej pracy o satysfakcjonujących warunkach, co sprzyja wzrostowi gospodarczemu obszaru objętego rewitalizacją. Rozwój edukacji wpływa również na budowanie silnej społeczności, zdolnej do samodzielnego rozwoju i adaptacji do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Poziom uczestnictwa w życiu publicznym

Analizę wskaźnikową z zakresu poziomu uczestnictwa w życiu publicznym przeprowadzono w oparciu o wskaźnik obrazujący liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz wskaźnik liczby kół gospodyń wiejskich w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

W granicach podobszaru rewitalizacji Barciany nie funkcjonują koła gospodyń wiejskich. Dla porównania w obrębie podobszaru Moltajny wskaźnik ich liczby na 100 mieszkańców wynosił 0,14, natomiast średnia dla Gminy wynosiła 0,12.

Poprawa poziomu uczestnictwa społecznego w życiu publicznym nie tylko umożliwia lepsze zrozumienie potrzeb społeczności lokalnej, ale także sprzyja budowaniu więzi społecznych, wzmacnia zaufanie między mieszkańcami a władzami oraz prowadzi do bardziej zrównoważonego i efektywnego procesu rozwoju jednostki.

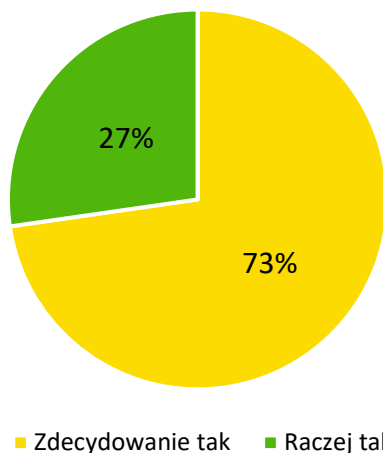
Badania społeczne

W celu dokładniejszego poparcia otrzymanych wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzone zostało badanie ankietowe. Wypełnionych zostało 11 ankiet. Ze względu na niską reprezentatywność wyciąganie z nich dalekosiężnych wniosków jest nieślusne, jednak pozwala sprawdzić czy uzyskane wyniki analizy oraz wizji lokalnej są zgodne ze zdaniem mieszkańców. Pokazuje to również w tym aspekcie niewielką aktywność społeczną obszarów oraz brak przynależności do danego terenu i zaangażowania w życie lokalnej społeczności.

W pierwszej kolejności ankietowani wyrazili opinię czy według nich obszar rewitalizacji wymaga ożywienia społeczno-gospodarczego i poprawy stanu przestrzeni publicznej. Większość ankietowanych – 73%, udzieliła odpowiedzi, że obszar rewitalizacji zdecydowanie wymaga zadań naprawczych, pozostali ankietowani odpowiedzieli „Raczej tak”.

Czy Pana/Pani zdaniem obszar rewitalizacji wymaga ożywienia społeczno-gospodarczego oraz poprawy stanu przestrzeni publicznej?

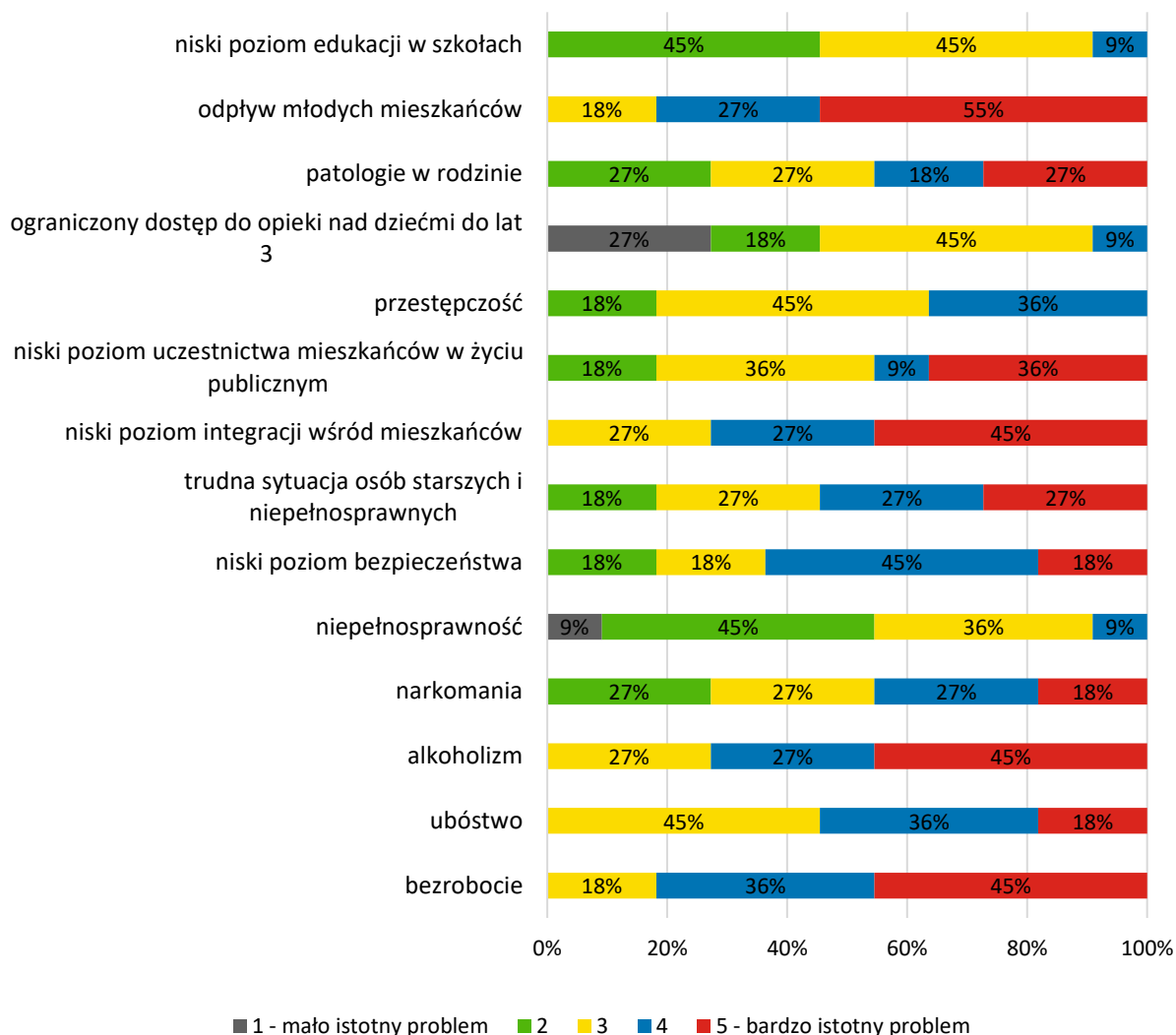

Rycina 7 Ocena potrzeb działań rewitalizacyjnych według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne

Ocenę istotności problemów występujących na obszarze rewitalizacji Gminy Barciany w sferze społecznej według ankietowanych przedstawia wykres poniżej. Zauważyć można, że miano największych problemów przypisano odpływowi młodych mieszkańców, bezrobociu, alkoholizmowi oraz niskiemu poziomowi integracji wśród mieszkańców. Ponadto mieszkańcy znacząco uwypuklili problem ubóstwa, niskiego poziomu bezpieczeństwa, trudnych sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, jak również niskiego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym.

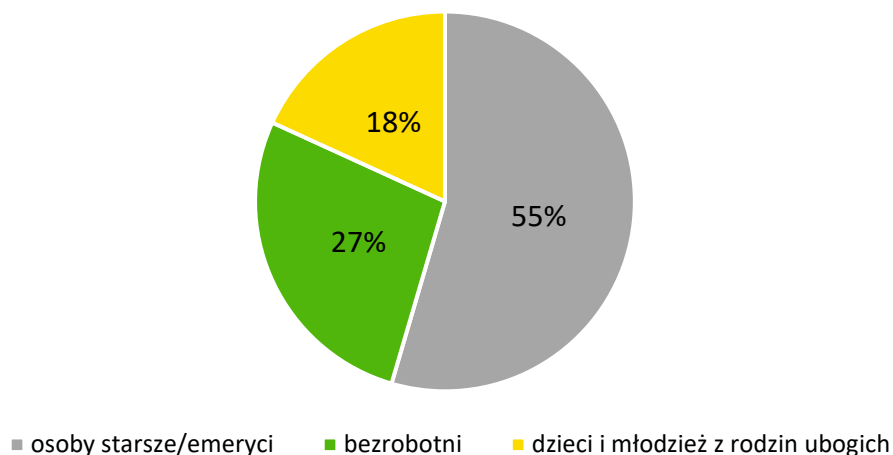
Rycina 8 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Problem odpływu mieszkańców dodatkowo został rozszerzony o pytanie ankietowe. Za przyczynę zjawiska wskazano w 100% brak różnorodnej oferty pracy w obecnym miejscu zamieszkania.

W badaniu ankietowym poruszono również problem grup społecznych, które są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne. Badanie wykazało, że najbardziej zagrożonymi są osoby starsze/emeryci, bezrobotni oraz dzieci i młodzież z rodzin ubogich – na te grupy wskazało kolejno 55% ankietowanych, 27% ankietowanych oraz 18% ankietowanych. Wynik ten świadczy o tym, że istnieje potrzeba skoncentrowania działań społeczno-kulturalnych, w szczególności na tych grupach społecznych, aby poprawić ich sytuację i integrację mieszkańców.

Która grupa społeczna zamieszkująca obszar rewitalizacji jest według Pani/Pana w największym stopniu zagrożona wykluczeniem społecznym?

Rycina 9 Grupy społeczne najbardziej narażone wykluczeniem społecznym w obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze społecznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym,
- niski poziom kapitału społecznego,
- niski poziom integracji wśród mieszkańców,
- starzenie się społeczeństwa, wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym,
- występowanie osób ze szczególnymi potrzebami,
- odpływ mieszkańców z obszaru Gminy.

3.3.2. Sfera gospodarcza

Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej zwłaszcza na terenie podobszaru Mołtajny. Sytuację gospodarczą w obszarze rewitalizacji zbadano na etapie analizy wskaźnikowej z zakresu aktywności gospodarczej. Wśród 5 analizowanych wskaźników na podobszarze rewitalizacji Barciany zdiagnozowano występowanie negatywnego zjawiska w przypadku jednego z nich, natomiast na podobszarze rewitalizacji Mołtajny zaobserwowano negatywne wartości dla czterech wskaźników.

Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany

Zjawisko	Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji Barciany	Podobszar rewitalizacji Mołtajny	Średnia dla gminy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym	10,17	2,14	3,58
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,77	0,24	0,26
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	7,5%	11,1%	7,3%
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,58	0,48	0,26
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	5,7%	22,2%	7,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.

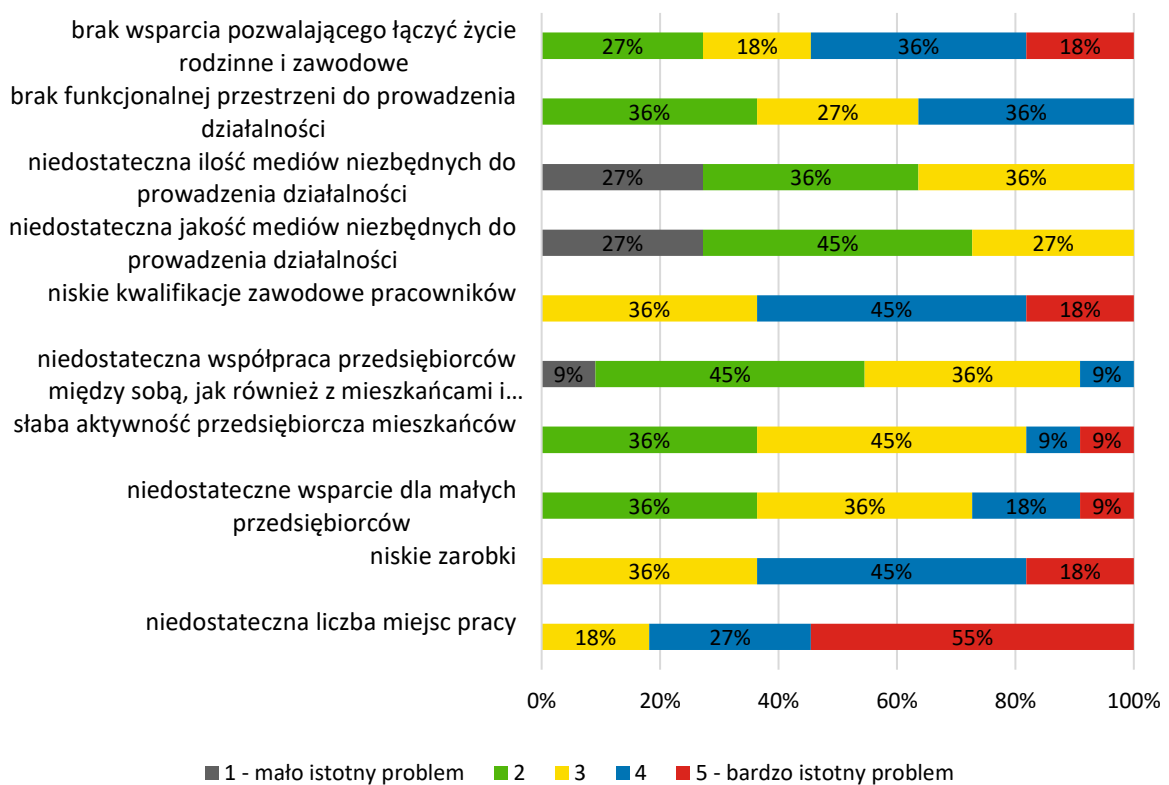
W granicach podobszaru Mołtajny liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosiła 2,14, średnia dla Gminy wówczas miała wartość 3,58. Również problem został potwierdzony po analizie liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość wskaźnika była mniejsza od średniej dla Gminy (0,26) i wynosiła 0,24. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem na terenie podobszaru Mołtajny także jest niepokojąca w porównaniu do średniej dla Gminy. Wskaźnik wynosił ponad 22%, kiedy średnia gminna równała się 7,3%.

Na terenie obu podobszarów zidentyfikowano negatywne zjawisko w zakresie liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku na 100 osób w wieku

produkcyjnym. Wskaźnik ten dla podobszaru Barciany wynosił 0,58, a dla podobszaru Moltajny 0,48, przy średniej dla Gminy wynoszącej 0,26.

Działania mające na celu poprawę aktywności gospodarczej przyczynią się do wzrostu dochodów, zatrudnienia i inwestycji w obrębie podobszarów oraz całej Gminy, co w rezultacie prowadzi do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności obszaru dla potencjalnych inwestorów i przedsiębiorców.

Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców wykazały również, że najistotniejszym problemem w sferze gospodarczej jest niedostateczna liczba miejsc pracy, a także niskie zarobki oraz niskie kwalifikacje zawodowe pracowników. Ponadto warto wyszczególnić wskazany w ankiecie brak wsparcia pozwalającego łączyć życie rodzinne i zawodowe, brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności, niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorców, a także słabą aktywność przedsiębiorczą mieszkańców.

Rycina 10 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze gospodarczej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niedostateczna liczba miejsc pracy,
- niskie kwalifikacje zawodowe pracowników.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Analiza wskaźnikowa służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała problemy w obszarze środowiska w obrębie podobszaru Barciany.

Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany

	Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji Barciany	Podobszar rewitalizacji Mołtajny	Średnia dla gminy
POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	2,50	1,11	2,64
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	12 786,36	4 475,00	10 409,44

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.

Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców w granicach podobszaru rewitalizacji Barciany według danych Urzędu Gminy Barciany na koniec 2022 roku wynosiła 12 786,36 m². Było to o ponad 2 tys. m² więcej niż wynosiła średnia dla Gminy. Azbest jest substancją toksyczną, która może powodować poważne problemy zdrowotne, dlatego jego usuwanie jest konieczne w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ochrony zdrowia oraz odnowienia infrastruktury. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, azbest został zaklasyfikowany jako substancja rakotwórcza kategorii 1A. Jest to substancja szczególnie niebezpieczna, stanowiąca poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji wyodrębniła dodatkowe problemy w sferze środowiskowej przyczyniające się do jego degradacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, Gmina Barciany znajduje się w strefie warmińsko-mazurskiej, gdzie bada się jakość powietrza wg kryteriów dot. ochrony zdrowia ludzi oraz kryteriów dot. ochrony roślin. Kryteria ochrony zdrowia obejmują badanie następujących zanieczyszczeń: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM₁₀, arsen (As) w pyle zawieszonym PM₁₀, kadm (Cd) w pyle zawieszonym PM₁₀, nikiel (Ni) w pyle zawieszonym PM₁₀, benzo(a)piren w pyle zawieszonym PM₁₀. Z kolei ze względu na ochronę roślin bada się: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz ozon (O₃).

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2022 roku z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, klasa C (czyli wartości powyżej dopuszczalnych) w strefie warmińsko-mazurskiej dotyczyła

zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz benzo(a)pirenem. Z kolei ze względu na ochronę roślin – nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Tabela 7 Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie warmińsko-mazurskiej w 2022 roku

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	pył PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	pył PM2.5
A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych

klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe Z

Źródło: opracowanie własne na podstawie Tabeli 7.29. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszony PM2,5) z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport wojewódzki za rok 2022”, opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie.

Pył zawieszony PM10 to mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek o średnicy do 10 mikrometrów. Może on zawierać różnorodne substancje, głównym źródłem jest ze spalania w indywidualnych systemach grzewczych paliw stałych takich jak węgiel, drewno i biomasa oraz z ruchu drogowego. Jego cząsteczki są na tyle małe, że mogą być wdychane i osadzać się w drogach oddechowych. Pył PM10 wpływa na jakość powietrza i stan środowiska naturalnego, ponadto może powodować różnego rodzaju problemy zdrowotne.

Benzo(a)piren, znany również jako BaP, stanowi jedno z najbardziej toksycznych składników smogu, czyli mgły zawierającej zanieczyszczenia powietrza, zwłaszcza pyłów zawieszonych. Ten związek może przenikać do układu oddechowego i krwioobiegu, co z kolei zwiększa ryzyko wystąpienia groźnych chorób. BaP jest emitowany głównie przez rury samochodowe, papierosy, a przede wszystkim przez piece i kotły. W Polsce ponad 80 procent emisji benzo(a)pirenu w powietrzu pochodzi z gospodarstw domowych, zwłaszcza z przestarzałych kotłów na węgiel o niskim standardzie. Przekroczenia stężeń tego związku w powietrzu jednocześnie świadczą o niewystarczającym wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza do ogrzewania budynków mieszkalnych.

Na terenie obszaru rewitalizacji dostrzega zjawisko niskiej emisji. Określa się ją jako uwalnianie pyłów i gazów do atmosfery z źródeł nieprzekraczających 40 metrów wysokości. Kluczową kwestią jest jakość używanego opału oraz stosowane praktyki związane z wykorzystaniem odpadów do celów grzewczych. Problem niskiej emisji jest dodatkowo nasilany przez transport oraz niską efektywność energetyczną budynków. Jest to konsekwencja przestarzałych technologii budowlanych i zaniedbań w modernizacji, takich jak brak izolacji cieplnej

i niedostateczne ocieplenie. Nieszczelność budynków prowadzi do utraty ciepła, co wymaga większego zużycia energii na dogrzewanie pomieszczeń. Dodatkowym utrudnieniem są kwestie finansowe, związane z narastającym kryzysem energetycznym, co prowadzi do wysokich podwyżek cen paliw i energii elektrycznej. To, w połączeniu z ograniczonymi dochodami, utrudnia wymianę pieców oraz przeprowadzanie termomodernizacji budynków. Skomplikowane i długotrwałe procedury prawne związane z wymianą źródeł ciepła, takie jak uzyskiwanie zezwoleń, dofinansowań, tworzą dodatkowe trudności i zniechęcają mieszkańców do przejścia na bardziej ekologiczne formy ogrzewania budynków.

Gmina Barciany prowadzi szereg działań z zakresu ochrony środowiska również w celu poprawy jakości powietrza. Jednym z takich działań jest Program „Czyste Powietrze”, który stanowi program dotacyjny celem, którego jest wsparcie finansowe mieszkańców w ociepleniu ich domów oraz wymianie ogrzewania. W ramach programu prowadzone są dofinansowania na termomodernizację budynków jednorodzinnych oraz zlikwidowanie starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe będących główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza. Ponadto od końca 2023 r. ruszył w Gminie program „Ciepłe Mieszkanie” w ramach którego można otrzymać dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji budynków wielorodzinnych.

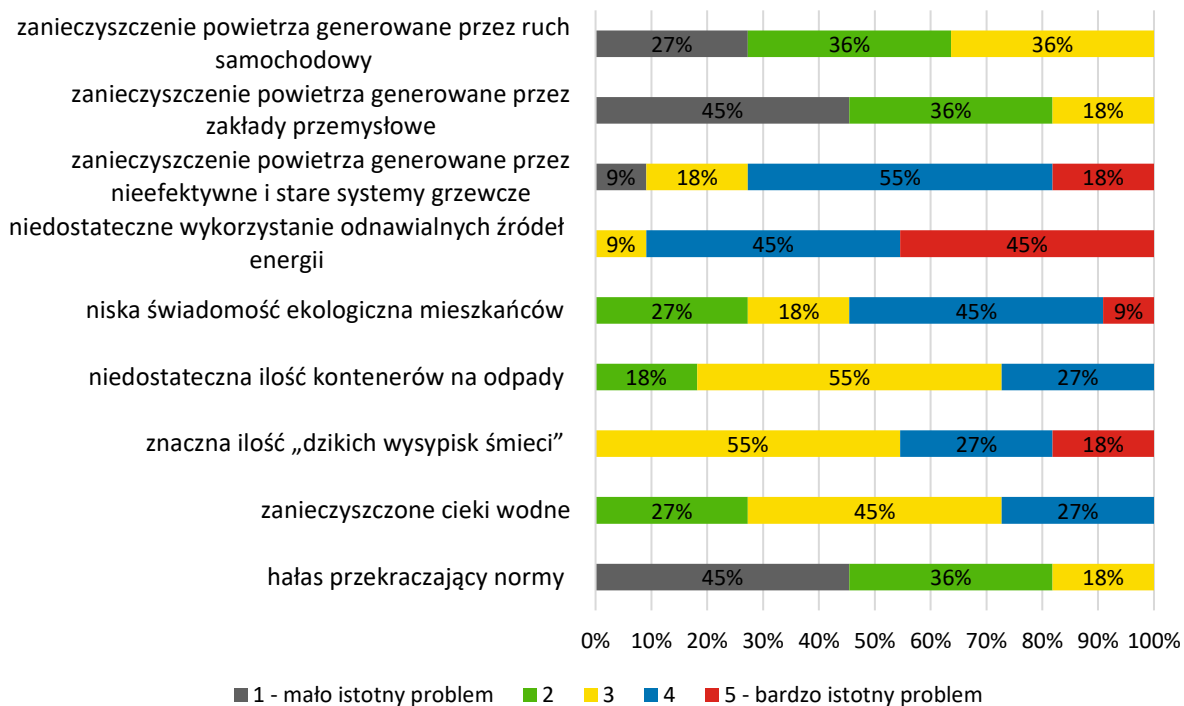
Tabela 8 Realizacja Programu „Czyste Powietrze” w Gminie Barciany na stan 31.12.2023 r.

Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie (szt.)	Liczba podpisanych umów o dofinansowanie (szt.)	Liczba zakończonych przedsięwzięć (szt.)	Kwota wypłaconych dotacji dla przedsięwzięć z terenu Gminy
109	89	46	999 511,45 zł

Źródło: Strona Internetowa Gminy Barciany (www.barciany.pl).

Dodatkowo w trakcie rozmów z przedstawicielami Urzędu Gminy Barciany, wskazywano na niską świadomość ekologiczną mieszkańców. Świadomość ekologiczna pozwala zrozumieć konieczność ochrony środowiska naturalnego, co prowadzi do podejmowania działań mających na celu redukcję zanieczyszczeń, stosowania dobrych praktyk w zakresie źródeł ogrzewania, segregacji śmieci oraz ochronę różnorodności biologicznej oraz zachowanie zasobów naturalnych dla przyszłych pokoleń. Niezbędne jest podejmowanie działań w obrębie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców.

Wyżej przedstawione problemy zostały również wskazane przez mieszkańców biorących udział w ankiecie dotyczącej problemów w sferze środowiskowej w obszarze rewitalizacji Gminy Barciany. Wskazali oni, iż najistotniejszym problemem w sferze środowiskowej na obszarze rewitalizacji jest niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz zanieczyszczenie powietrza generowane przez nieefektywne i stare systemy grzewcze. Dodatkowo zwrócono szczególną uwagę na pojawiające się dzikie wysypiska śmieci oraz potwierdzono niską świadomość ekologiczną mieszkańców.

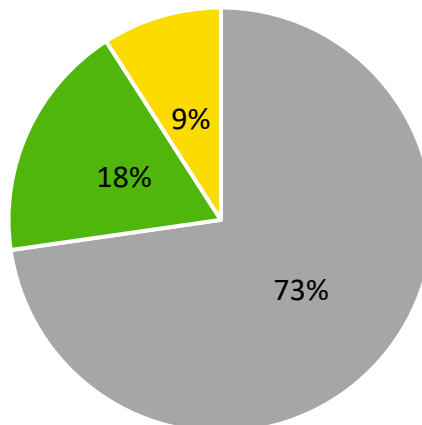
Rycina 11 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Ankieta zawierała również pytanie dotyczące przyczyn, dla których mieszkańcy wykazują niską świadomość ekologiczną. Najwięcej odpowiedzi dotyczyło braku środków na sfinansowanie wymiany pieca i montaż alternatywnych źródeł energii. Ponadto pojawiły się głosy w zakresie braku egzekwowania prawa w zakresie niewłaściwego gospodarowania odpadami, używania niewłaściwego opału oraz złej organizacji odbioru odpadów komunalnych.

Jaka jest według Pani/Pana główna przyczyna niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców?

- brak środków na sfinansowanie wymiany pieca, montaż alternatywnych źródeł energii
- brak egzekwowania prawa w zakresie niewłaściwego gospodarowania odpadami, używania niewłaściwego opatu
- zła organizacja odbioru odpadów komunalnych (brak odpowiednich pojemników, niska częstotliwość odbioru)

Rycina 12 Przyczyny niskiej świadomości ekologicznej na obszarze rewitalizacji według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze środowiskowej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska efektywność energetyczna budynków.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna na obszarze rewitalizacji poddana była analizie wskaźnikowej w podziale na jednostki analityczne w ujęciu dostępności infrastruktury publicznej, dostępności komunikacyjnej oraz jakości terenów publicznych. Na terenie obu podobszarów odnotowano problemy w obrębie tej sfery. Większe skupienie negatywnych zjawisk zaobserwowano w granicach podobszaru Mołtajny, gdzie wszystkie wskaźniki osiągnęły wartości gorsze od średniej dla Gminy. Z kolei na podobszarze Barciany wykazano przekroczenia średniej dla Gminy dla dwóch wskaźników.

Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany

	Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji Barciany	Podobszar rewitalizacji Mołtajny	Średnia dla gminy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	0,80	0,00	0,34
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,76	0,68	1,97
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców	0,34	0,00	0,24
JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	0,80	0,28	0,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany*.

Dostępność infrastruktury publicznej została zbadana poprzez zastosowanie dwóch wskaźników. Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców na terenie podobszaru rewitalizacji Mołtajny wynosiła 0, natomiast średnia dla Gminy była równa 0,34. Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w obrębie obu podobszarów rewitalizacji wynosiła poniżej średniej dla Gminy (1,97). Wartości wskaźniki kształtowały się następująco: 0,76 dla podobszaru Barciany oraz 0,68 dla podobszaru Mołtajny. Poziom wyposażenia w place zabaw na terenach rewitalizacji nie jest zadowalający. Tego typu przestrzenie wpływają na prawidłowy przebieg socjalizacji dzieci poprzez przebywanie w grupie, wpływa również na ich aktywność fizyczną.

Problem dostępności komunikacyjnej dostrzeżono poprzez analizę liczby czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców. Na terenie podobszaru rewitalizacji Mołtajny wskaźnik wynosił 0, przy czym średnia Gminna była wynosiła 0,24. Wykluczenie komunikacyjne gwałtownie wpływa na jakość życia mieszkańców, uniemożliwia swobodne przemieszczanie się transportem publicznym, niezbędne jest poruszanie się własnymi środkami transportu. Często ma to negatywne odzwierciedlenie w życiu dzieci i młodzieży, którzy mają ograniczoną możliwość uczęszczania w zajęciach pozalekcyjnych oraz rozwoju swoich zainteresowań i umiejętności. Brak połączenia transportowego ma również determinujący wpływ na wybór szkoły podstawowej, zgodnej z indywidualnymi kompetencjami i zainteresowaniami.

Jakość terenów publicznych została określona poprzez analizę wskaźnika dotyczącego liczby punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców. Na terenie podobszaru Barciany wartość wskaźnika wyniosła 0,80 i była wyższa niż średnia dla Gminy (0,28). Z kolei dla podobszary Mołtajny wartość analizowanego wskaźnika była zbliżona do wartości średniej gminnej.

– 0,80 jego wartość była wyższa od średniej Gminy, natomiast w obrębie podobszaru Mołtajny była z nią równa – 0,28. To zjawisko może wpływać na funkcjonalność przestrzeni publicznej, kreując miejsca, w których skupia się aktywność związaną z konsumpcją alkoholu, co może utrudniać korzystanie z tych obszarów przez inne grupy społeczne. W miejscach, gdzie dominuje sprzedaż alkoholu, trudniej może się rozwijać różnorodna działalność ekonomiczna czy społeczna, co z kolei może wpływać na różnorodność oferty i atrakcyjność danego obszaru, a także rozwój terenów rekreacyjnych.

Przestrzenie publiczne pełnią kluczową rolę w życiu lokalnych społeczności, wywierając istotny wpływ na ich rozwój i wspólne doświadczenia. To właśnie na ich terenie mieszkańcy mają szansę na spotkania, integrację, budowanie relacji oraz dzielenie się swoimi doświadczeniami. Ponadto pełnią one funkcję rekreacyjną, ale również sprzyjają aktywności fizycznej, promując zdrowy styl życia w społeczności.

Na terenie podobszaru Barciany zlokalizowanych jest większość najważniejszych instytucji publicznych pełniących funkcje administracyjne, kulturalno-oświatowe czy bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie czy też kultu religijnego. W granicach jednostki znajduje się: Urząd Gminy Barciany, placówka Straży Granicznej, placówka pocztowa, Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej, placówka przedszkolna, Stadion Gminny, Hala Sportowa, kościół Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi.

W granicach podobszaru Mołtajny za ważne przestrzenie publiczne uważa się: Szkołę Podstawową im. Jana Pawła II, oddział przedszkolny, boisko trawiaste, kościół św. Anny.

Obecnie na terenie podobszarów rewitalizacji istnieją nieużytkowane przestrzenie, co prowadzi do braku miejsc dedykowanych lokalnej społeczności na wspólne spędzanie czasu. Niedobór takich przestrzeni sprzyja wzrostowi uczucia wykluczenia społecznego i utrudnia interakcje międzyludzkie. Przywrócenie kąpieliska, wykorzystanie obszarów Grodziska czy też stworzenie miejsc spotkań dla młodzieży i różnorodnych grup społecznych przyczyni się do integracji

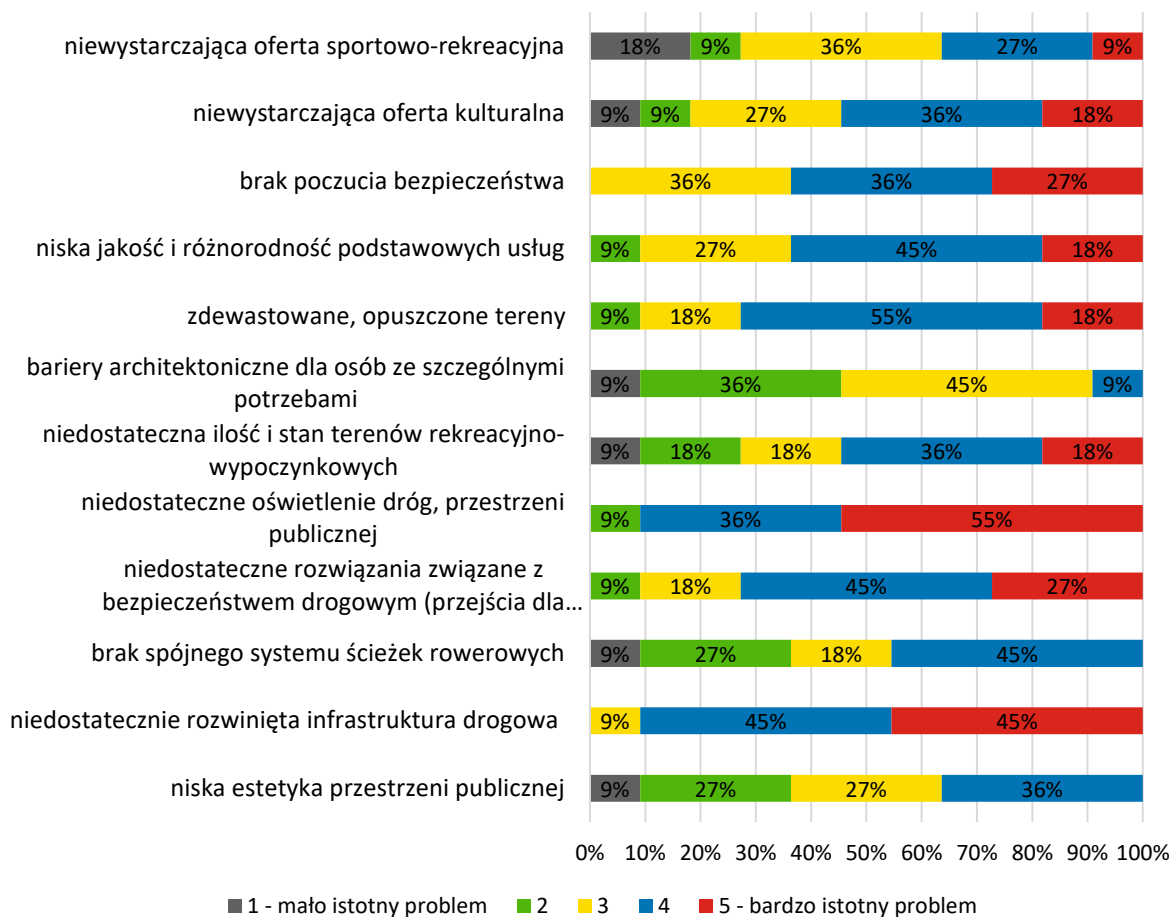
społecznej. Brak aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu może negatywnie wpływać na zdrowie i funkcjonowanie wszystkich grup wiekowych.

Brak odpowiedniej przestrzeni w Gminie uniemożliwia eksponowanie pozostałości historycznych, które są odkrywane podczas prac archeologicznych, co przyczynia się do zaniku lokalnej kultury i dziedzictwa historycznego. W ramach wizji lokalnej oraz warsztatów rewitalizacyjnych zidentyfikowano wyspę na Jeziorze Arklickim, będącą ważnym świadectwem historii regionu, jednakże obecnie jest ona niedostępna dla społeczności. Dodatkowo, pomimo bogatej historii regionu, jej odpowiednie zaprezentowanie jest utrudnione z powodu braku przeznaczonych do tego przestrzeni i formy przekazu, co prowadzi do braku poczucia przynależności społecznej, niskiej tożsamości lokalnej i spadku więzi międzyludzkich wśród mieszkańców Gminy Barciany.

Podczas wizji lokalnej oraz wywiadu z pracownikami Urzędu Gminy Barciany zidentyfikowano różnorodne problemy. Jednym z nich jest niewystarczająca przestrzeń dla funkcjonowania instytucji społecznych i kulturowych, przez co ich działania są ograniczone. Jednym z rozwiązań jest zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej. Następnie zwrócono uwagę na deficyt miejsc przeznaczonych dla lokalnych mieszkańców. Istnienie ich wpływa na integrację i zaangażowanie społeczne. Zatem zapewnienie miejsc spotkań do wspólnego spędzania czasu rozwiązuje wiele problemów społecznych oraz przyczynia się do budowania tożsamości lokalnej. Istotnym problemem jest występowanie barier architektonicznych będących przeszkodą zwłaszcza dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Ponadto wyniki badań ankietowych odnoszących się do podobszarów Gminy Barciany wykazały, że mieszkańcy za najbardziej istotne problemy w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej uważają: niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę drogową oraz niedostateczne oświetlenie dróg, przestrzeni publicznej. Szczególną uwagę zwrócono również na niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym (przejścia dla pieszych, skrzyżowania), brak poczucia bezpieczeństwa, zdewastowane, opuszczone tereny oraz niską jakość i różnorodność podstawowych usług.

Rycina 14 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujące na obszarze rewitalizacji:

- brak przestrzeni umożliwiającej rozwój działalności społecznej,
- występowanie niezagospodarowanych obiektów wpływających negatywnie na ład przestrzenny,
- niewystarczająca przestrzeń do organizacji wydarzeń kulturalnych,
- słaba dostępność infrastruktury publicznej,
- niska jakość i dostępność przestrzeni rekreacyjnej,
- niedostateczna liczba miejsc służących rekreacji i prowadzeniu aktywnego trybu życia.

3.3.5. Sfera techniczna

Problemy w sferze technicznej zostały przeanalizowane poprzez wskaźniki z zakresu stanu technicznego przestrzeni publicznej oraz efektywności energetycznej. Należy nadmienić, że są one ściśle powiązane z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Na terenie obu podobszarów zaobserwowano występowanie negatywnych zjawisk.

Tabela 10 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany.

Zjawisko	Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji Barciany	Podobszar rewitalizacji Mołtajny	Średnia dla gminy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	0,68	0,83	0,62
	Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	3,98	3,19	5,38
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	0,68	0,83	0,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany

Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców na terenie podobszaru rewitalizacji Barciany wyniosła 0,68. Z kolei na terenie podobszaru Mołtajny było to 0,83. Dla porównania wskaźnik ten dla średniej Gminy wynosił 0,62.

Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców również przewyższała średnią dla Gminy w obrębie obu podobszarów. Większą koncentrację negatywnych zjawisk zaobserwowano na terenie podobszaru Mołtajny, dla którego wartość

wskaźnika wynosiła 0,83, natomiast dla podobszaru Barciany było to 0,68. Średnia dla Gminy osiągnęła wartości 0,66.

Obecność obiektów w złym stanie technicznym, zniszczonych lub opuszczonych negatywnie oddziałuje na estetykę oraz postrzeganie analizowanego obszaru zarówno przez mieszkańców, jak i osoby spoza tego terenu. W podrozdziale dotyczącym sfery przestrzenno-funkcjonalnej wymieniono obiekty i przestrzenie istotne dla lokalnej społeczności, podzielone na poszczególne podobszary. Na terenie Gminy występują obiekty nieużytkowane lub niedoposażone, stanowiące potencjał dla działań społecznych i kulturalnych.

Budynek byłej Straży Granicznej wymaga gruntownej przebudowy, remontu oraz modernizacji, aby móc spełniać nowe funkcje i być dostosowanym do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Niska efektywność energetyczna tego budynku nie tylko wpływa negatywnie na jego stan techniczny, ale także ma szkodliwy wpływ na środowisko, dlatego konieczne jest wprowadzenie odpowiednich rozwiązań mających na celu poprawę efektywności energetycznej.

Rycina 15 Przykład przestrzeni wymagającej poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji – były budynek straży granicznej

Źródło: materiały z wizji lokalnej.

Ochotnicza Straż Pożarna w Barcianach boryka się z problemem braku odpowiedniej siedziby i niedostatecznego wyposażenia. Istniejące pomieszczenia i sprzęt są niewystarczające dla potrzeb strażaków, co może wpływać na skuteczność ich działań. Dlatego konieczne jest

zapewnienie nowej siedziby oraz odpowiedniego wyposażenia, aby umożliwić skuteczną działalność ratowniczą.

Rycina 16 Przykład przestrzeni wymagającej poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji – Ochotnicza Straż Pożarna w Barciany

Źródło: materiały z wizji lokalnej.

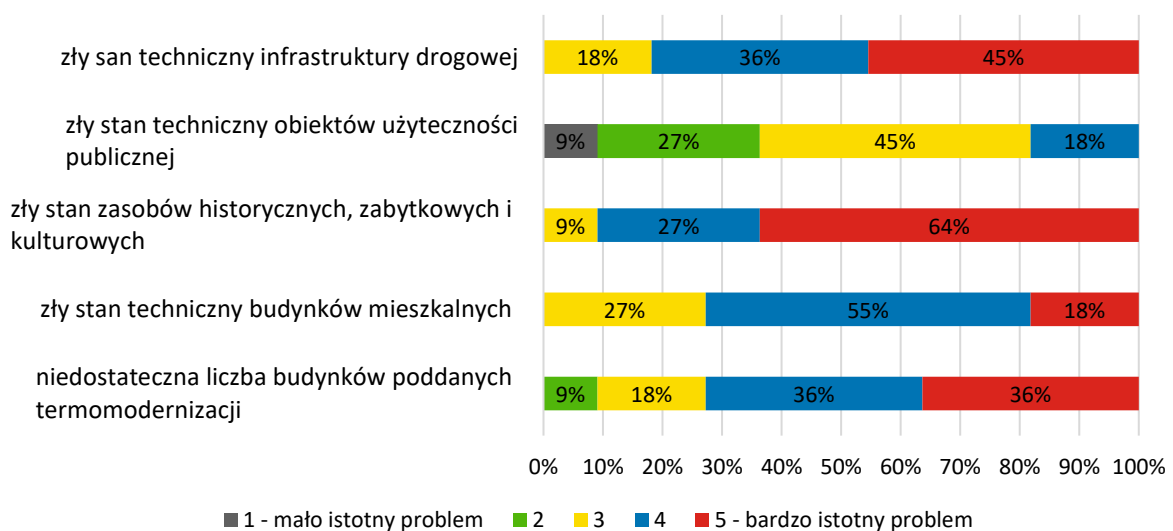
Budynek starego kina, będący kolejnym obiektem wymagającym uwagi w ramach procesów rewitalizacyjnych. Obiekt jest w złym stanie technicznym, wymaga remontu, przebudowy i przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych, w celu dostosowania go do wymogów budowlanych, a tym samym do uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Przebudowa jest niezbędna nie tylko ze względów formalnych, ale także aby przywrócić temu miejscu kulturalną funkcję i umożliwić jego wykorzystanie przez społeczność lokalną.

Rycina 17 Przykład przestrzeni wymagającej poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji – stare kino
Źródło: materiały z wizji lokalnej.

W badaniu ankietowym respondenci za najważniejsze problemy na terenie rewitalizacji w sferze technicznej wskazali zły stan zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych, a także zły stan techniczny infrastruktury drogowej oraz niedostateczną liczbę budynków poddanych termomodernizacji.

Rycina 18 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze technicznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających remontów, w tym termomodernizacji,
- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych,
- występowanie obiektów w złym stanie technicznym,
- obiekty komunalne niedostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

3.4. LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występując wyłącznie na jego obszarze.

W Gminie Barciany istnieją różne instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, które pracują wspólnie, aby wspierać rozwój społeczności lokalnej. Ich działania obejmują rozszerzanie dostępu do kultury, możliwości rozrywki, aktywnych form spędzania czasu, w tym uprawiania sportu oraz pomoc dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Te jednostki, które działają w obszarze rewitalizacji, mają duży potencjał do rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na tym obszarze i przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany jest w Barcianach przy ul. Wojska Polskiego 7. Jest jednostką organizacyjną Gminy Barciany, odpowiedzialną za realizację zadań dotyczących pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem na terenie Gminy Barciany. Instytucja realizuje zadania określone w art. 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do których należą: przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, praca socjalna, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Gminny Ośrodek Kultury znajduje się w Barcianach przy ul. Tadeusza Kościuszki 2. Pełni on kluczową rolę w rozwijaniu kulturalnego i edukacyjnego życia społeczności lokalnej. Jego główne zadania obejmują edukację przez sztukę, tworzenie warunków dla amatorskiego ruchu artystycznego, kultywowanie tradycji i folkloru, a także promowanie czytelnictwa i aktywnego uczestnictwa w kulturze. GOK organizuje liczne wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne, integrując różne grupy wiekowe społeczności. Współpracuje także z bibliotekami i świetlicami wiejskimi, wspierając rozwój kulturalny i estetyczny gminy Barciany. W ramach GOKU działają

zespoły instrumentalne, dziecięce zespoły wokalne i taneczne, kółka plastyczne, teatralne, nauka gry na organach i na mandolinie, warsztaty dziennikarskie oraz pracownia garncarska Gminny Ośrodek Kultury potrzebuje nowych powierzchni i pomieszczeń do efektywnego prowadzenia swojej działalności.

Gminna Biblioteka Publiczna mieści się w Barcianach przy ul. Tadeusza Kościuszki 2. Pełni ona kluczową rolę w zaspokajaniu i rozwijaniu potrzeb czytelniczych, kulturalnych oraz informacyjnych mieszkańców. Jej główne zadania obejmują udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu oraz ich wypożyczanie, a także gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochronę materiałów bibliotecznych. Dodatkowo biblioteka prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną, tworzy i udostępnia komputerowe bazy danych, promuje czytelnictwo i książki oraz angażuje się w działalność kulturalną. W bibliotece dostępne są komputery, głównie wykorzystywanych przez dzieci, młodzież i seniorów do przeglądania Internetu oraz pracy z programami do edycji tekstu. Przy instytucji funkcjonuje również Klub Czytelnika, który spotyka się raz w miesiącu. Biblioteka aktywnie współpracuje z lokalnymi szkołami i przedszkolami, organizując wizyty dla dzieci, które podczas tych spotkań poznają zasady korzystania z biblioteki oraz rozwijają swoje zainteresowanie czytelnictwem, w sposób przyjazny i zabawny. Dodatkowo, w okresie wakacyjnym odbywają się spotkania czytelnicze.

Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej w Barcianach zlokalizowana jest w Barcianach przy ul. Nowej 1a. W roku szkolnym 2021/2022 liczba nauczycieli w placówce wyniosła 23, a liczba uczniów 136. Szkoła aktywnie uczestniczy w różnorodnych programach i projektach edukacyjnych np. Laboratoria przyszłości, Erasmus+, czy też Destination Imagination (DI) – największym na świecie interdyscyplinarnym programie edukacyjnym. Ponadto od poniedziałku do piątku prowadzone są różnorodne zajęcia dodatkowe.

Gminna Rada Seniorów w Barcianach działa od grudnia 2022 roku, a do pierwszej sesji gminnej rady seniorów doszło w styczniu 2023. Ich głównym priorytetem jest polityka senioralna ze względu na panującą sytuację demograficzną Gminy. Współpracują z seniorami z Kętrzyna, Braniewa i Srokowa. Są organizatorami licznych wyjazdów i imprez, a także propagują badania profilaktyczne. Jedną z inicjatyw Rady było powołanie w Barcianach Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Młodzieżowa Rada Gminy Barciany, której pierwsza sesja odbyła w grudniu 2022 roku. Jej celem jest wspieranie i promowanie idei samorządowej wśród młodzieży. Rada reprezentuje głos uczniów szkół podstawowych, angażując się w opiniowanie projektów uchwał Rady Gminy Barciany, które dotyczą spraw mających wpływ na rozwój młodego pokolenia. Dodatkowo, Rada inicjuje działania związane z życiem młodzieży w gminie, wspiera ich inicjatywy oraz zachęca do aktywnego udziału w życiu społecznym. Stara się również nawiązywać współpracę z różnymi organizacjami, zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi, o pokrewnych celach. Ważnym aspektem działalności Rady jest również zapewnienie młodym mieszkańcom łatwego dostępu do instytucji i organizacji samorządowych oraz ochrona ich praw, szczególnie w kontekście szkolnym. Poprzez te działania, Rada propaguje ideę samorządności i rozwija świadomość obywatelską wśród młodzieży.

Klub Seniora w Barcianach został założony w ramach realizacji projektu „Usługi społeczne w Barcianach” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego

Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020. Jego funkcjonowanie ma na celu przeciwdziałanie osamotnieniu seniorów. Prowadzone były warsztaty, zajęcia z gimnastyki rekreacyjnej czy spotkania z lekarzami.

Uniwersytet Trzeciego Wieku został powołany w czerwcu 2023 roku. Posiada on formę stowarzyszenia. Uniwersytet ma na celu podejmować działania w celu rozwojowi osobistemu osób starszych, integracji, aktywności fizycznej i zachowaniu zdrowia. Inauguracja pierwszego roku akademickiego odbyła się w październiku 2023, na której do grona studentów przyjęto prawie sześćdziesięciu słuchaczy.

Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin im. Ojca Pio w Barcianach to organizacja pozarządowa współpracująca z jednostkami organizacyjnymi Urzędu Gminy Barciany na rzecz osób niepełnosprawnych. Zostało powołane przez rodziców osób niepełnosprawnych zamieszkałych w gminie Barciany w grudniu 2002 roku. Zajmuje się organizowaniem różnorodnych form wypoczynku i spotkań dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Ich działania opierają się również na uświadamianiu mieszkańców Gminy, że osoby niepełnosprawne są pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego.

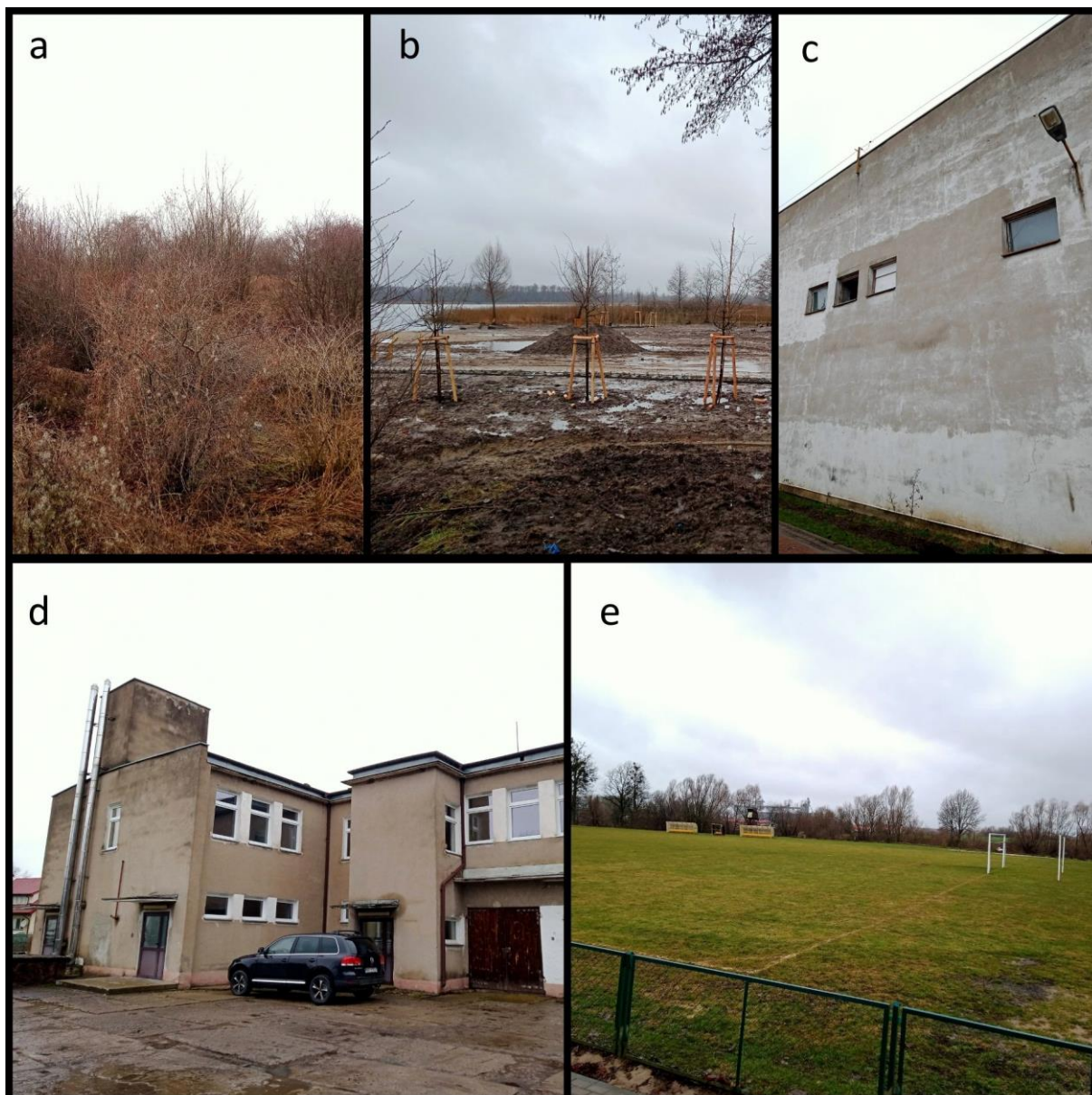
Drużyna Szpiku Barciany jest to platforma wolontariacka w ramach fundacji Dar Szpiku. Jest organizacją non-profit, która opiera swoje działania głównie na datkach i darowiznach przekazywanych przez darczyńców. Jej głównym celem jest produkcja oraz dystrybucja szerokiej gamy materiałów edukacyjnych, które mają na celu uświadamianie społeczeństwa na temat dawstwa szpiku i krwiodawstwa. Ponadto platforma angażuje się również w udzielanie wsparcia finansowego i materialnego dla osób chorych, organizuje również specjalne akcje, mające na celu zebranie środków na pomoc dla swoich podopiecznych.

Ponadto w granicach obszaru rewitalizacji istnieją przestrzenie i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców, wzmocnieniu lokalnych więzi społecznych, a także aktywności mieszkańców w różnych grupach wiekowych, jednak obecnie nie są w pełni wykorzystywane. Wśród takich miejsc można wyróżnić:

Były budynek Straży Granicznej, dla którego przeprowadzenie wymaganych prac remontowo-modernizacyjnych pozwoliłoby na wprowadzenie nowych funkcji w obiekcie. Organizacje pozarządowe zyskałyby nowe lokale. Nowopowstałe przestrzenie, dostępne dla osób z niepełnosprawnościami dałyby możliwość rozwoju oferty społeczno-edukacyjnej.

Budynek byłego kina, którego przebudowa i dostosowania go do obecnych wymogów budowlanych sprawi, że Gmina zyska dodatkowe przestrzenie dla jednostek organizacyjnych. Przestrzeń ta może posłużyć rozwojowi sąsiadującego z nim Gminnego Ośrodka Kultury. Nowoutworzone przestrzenie byłyby odpowiedzią na obecne braki lokalowe.

Grodzisko w obecnym stanie jest ono niedostępne dla mieszkańców. Diagnoza pogłębiona wykazała duże braki w zakresie przestrzeni, przeznaczonej do spędzania czasu wolnego mieszkańców. Zatem teren ten jest stanowi potencjał do stworzenia kompleksowej przestrzeni publicznej, która będzie służyć jako miejsce spotkań i rekreacji dla mieszkańców.

*Rycina 19 przestrzeń i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców; a) Grodzisko, b) Jezioro Arlickie, c) stare kino, d) budynek straży granicznej, e) stadion
Źródło: materiały z wizji lokalnej.*

Stadion w Barcianach to główny obiekt sportowy w Gminie, który odgrywa istotną rolę w życiu społeczności lokalnej. Przeprowadzenie odpowiednich działań jest niezbędne do poprawy jego infrastruktury i funkcjonalności. Po ich zrealizowaniu, stadion będzie bardziej atrakcyjny dla całej społeczności lokalnej, która będzie mogła korzystać z różnorodnych zajęć sportowych, rekreacyjnych oraz kulturalnych organizowanych na jego terenie.

Akweny wodne w Barcianach są kolejnym przykładem terenów, dających możliwość stworzenia brakujących przestrzeni publicznych dla mieszkańców. Obszar ten to idealne miejsce do odpoczynku, rekreacji, spacerów czy rodzinnych wycieczek.

Jezioro Arklickie to niewielki zbiornik wodny o wydłużonym kształcie, a jego brzegi porastają szuwały. Przy zachodnim brzegu jeziora znajduje się pałacowy park oraz sztucznie usypany

półwysep, będący jego przedłużeniem. Ponadto na akwenu znajduje się wysepka, która w epoce żelaza służyła jako wodna platforma osadnicza, która stanowi świadectwo historii regionu. Dostęp do terenów zielonych stanowi istotny atut dla tych, którzy poszukują harmonii z naturą i możliwości aktywnego wypoczynku. Zagospodarowanie terenu stworzy przestrzeń spełniającą potrzeby mieszkańców, ale również będzie stanowił atrakcyjny punkt dla turystów.

3.5. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Prace przeprowadzone na poszczególnych etapach opracowywania dokumentu takie jak delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzona analiza wskaźnikowa, warsztaty rewitalizacyjne, wizja lokalna, konsultacje społeczne wraz z badaniem ankietowym, a także pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji potwierdziły koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w granicach obu podobszarów rewitalizacji. Potwierdziła się więc zasadność wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jednostkach: Barciany oraz Mołtajny. Koncentracja negatywnych zjawisk w analizowanych sferach hamuje rozwój jednostek objętych rewitalizacją oraz całej gminy Barciany.

Warto zwrócić uwagę na to, że problemy, które zaobserwowano, nie są przypadkowe, ale stanowią ciąg powiązanych ze sobą wydarzeń. Niskie zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne często ma swoje źródło w innych istotnych problemach, takich jak brak dostępnych miejsc do spędzania czasu wolnego czy niedostateczna liczba zajęć pozalekcyjnych. Ubóstwo często ma swoje źródło w problemach, takich jak długotrwałe bezrobocie, alkoholizm czy też choroba. Natomiast niski poziom świadomości ekologicznej wśród mieszkańców wiąże się z ich negatywnym oddziaływaniem na środowisko poprzez zaśmiecanie przestrzeni publicznych czy też używanie nieodpowiednich źródeł ciepła. Niewłaściwe dostosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami lub zaniedbania w utrzymaniu infrastruktury prowadzą do obniżenia jakości otoczenia jako całości. Rozumienie tych związków pomaga lepiej diagnozować i rozwiązywać trudności, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy Barciany.

Na podstawie przeprowadzonych analiz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określono następująco:

1. W kontekście budowania więzi społecznych oraz zaangażowanie mieszkańców, istotne jest dostosowanie oferty zajęć do indywidualnych potrzeb społeczności, uwzględniając również osoby z specjalnymi potrzebami. Brak różnorodności prowadzonych zajęć oraz ich niewystarczająca ilość może zniechęcać mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Dlatego ważne jest wykorzystanie potencjału instytucji kulturalnych oraz organizacji społecznych działających na terenie rewitalizacji.
2. Problemy związane z odpływem młodych ludzi, bezrobociem oraz ubóstwem wymagają kompleksowych działań, takich jak wsparcie przedsiębiorczości, inwestycje w edukację i kulturę oraz tworzenie warunków do rozwoju zawodowego i osobistego

młodych mieszkańców. Stworzenie atrakcyjnego środowiska życia i pracy przyczynia się do zatrzymania odpływu oraz przyciągania nowych pokoleń, co wpływa pozytywnie na rozwój gminy.

3. W celu zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców, istotne jest organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych skupiających się na tematyce ekologii. Działania te pomogą w zmianie nawyków mieszkańców i przyczynią się do utrwalenia świadomości ekologicznej w społeczności.
4. Wdrażanie rozwiązań z zakresu odnawialnych źródeł energii i poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i ochrony środowiska. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych przyczynia się do ograniczenia zużycia energii pochodzącej z paliw kopalnych oraz zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Działania te przyczyniają się także do oszczędności zasobów naturalnych i zmniejszenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery.
5. Brak spójnego systemu ścieżek rowerowych w gminie utrudnia bezpieczne przemieszczanie się mieszkańców, zwłaszcza osób zamieszkujących tereny wykluczone komunikacyjnie. Stworzenie odpowiednich warunków do korzystania z alternatywnych środków transportu nie tylko zwiększa bezpieczeństwo, ale także sprzyja aktywnemu trybowi życia oraz korzysta na środowisku naturalnym.
6. W przypadku braku miejsc spotkań oraz niskiego zaangażowania społecznego, istnieje pilna potrzeba stworzenia przestrzeni sprzyjających budowaniu więzi społecznych. Dodatkowo brak odpowiedniej przestrzeni uniemożliwia prezentowanie historii regionu, co przyczynia się do zanikania kultury lokalnej i dziedzictwa kulturalnego. Odpowiednio zaprojektowane tereny są kluczowe dla rozwoju poczucia przynależności mieszkańców do swojej okolicy. Pełnią one funkcję miejsc, gdzie ludzie mogą się spotykać, dzielić poglądami i doświadczeniami oraz wspólnie dbać o swoje otoczenie i dziedzictwo kulturowe. Zastosowanie odpowiednich działań, pozwoli przeciwdziałać obojętności wobec dobra wspólnego i przekonać ludzi, że każdy ma swój wkład w tworzenie lepszego społeczeństwa. Tworzenie nowych, przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców ma także pozytywny wpływ na ograniczenie nadużywania alkoholu i innych używek, ponieważ dobrze utrzymane przestrzenie sprzyjają odpowiednim zachowaniom społecznym.
7. Kolejnym problemem jest brak odpowiedniej bazy lokalowej dla instytucji, organizacji pozarządowych, co utrudnia prowadzenie działań wpływających na rozwiązywanie problemów społecznych.
8. Degradacja miejsc ogólnodostępnych oraz zły stan techniczny budynków publicznych wymaga przeprowadzenia prac remontowych i modernizacyjnych, które przywrócą im ich pierwotny stan oraz funkcjonalność. Działania te przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz przywrócą życie tym obszarom.
9. Występowanie osób ze specjalnymi potrzebami w gminie wymaga sukcesywnego dostosowywania infrastruktury publicznej do ich potrzeb, zwłaszcza budynków

użyteczności publicznej. Każdy projekt powinien uwzględniać potrzeby osób z ograniczeniami ruchowymi, co jest kluczowe dla integracji społecznej i równości dostępu do usług publicznych.

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2033 roku brzmi:

Obszar rewitalizacji obejmujący Barciany oraz Mołtajny, charakteryzuje się obecnością zintegrowanej i zaangażowanej społeczności, zbudowanej na lokalnej świadomości mieszkańców. Otoczenie sprzyja rozwojowi inicjatyw społecznych i wspólnym działaniom zarówno na otwartych przestrzeniach, jak i we wnętrzach zrewitalizowanych obiektów.

Szeroka gama aktywności społeczno-kulturalnych oferowanych w odnowionych i przystosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami obiektów i przestrzeni przyciąga mieszkańców z różnych grup wiekowych, integruje społeczność i sprzyja rozwijaniu pasji oraz zainteresowań, a także zdobywaniu nowej wiedzy i umiejętności.

Finalizacja działań w sferze środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej stworzyła warunki do dobrego życia.

Dzięki przeprowadzonym działaniom rewitalizacyjnym, mieszkańcy obszaru objętego rewitalizacją stanowią teraz świadomą i aktywną społeczność. Pozytywny wpływ procesu rewitalizacji jest zauważalny nie tylko w przypadku ludności obszaru rewitalizacji, ale także na terenie całej gminy. Nowoutworzone przestrzenie rekreacyjne cieszą się dużym zainteresowaniem, a zaadaptowany budynek starego kina w Barcianach dodaje uroku miejscowej przestrzeni. Obszar rekreacyjny wokół jeziora Arklickiego stał się centrum aktywności, liczne wydarzenia sportowe, rekreacyjne, ekologiczne i edukacyjne sprzyjają integracji społecznej oraz aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

Proces rewitalizacji przyczynił się także do odnowienia jednego z najważniejszych potencjałów obszaru rewitalizacji, w postaci kubaturowej – byłego budynku Straży Granicznej. Modernizacja tego obiektu, sprawiła, że wygospodarowano w nim miejsca do pełnienia nowych funkcji, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego, co jeszcze bardziej wzmacnia jego rolę w społeczności lokalnej.

Obszary, które dawniej były zaniedbane, teraz pełnią nowe funkcje społeczne – zostały zagospodarowane w sposób atrakcyjny i zrównoważony z zachowaniem zasad dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, dzięki czemu powstałe tereny są przyjazne dla wszystkich.

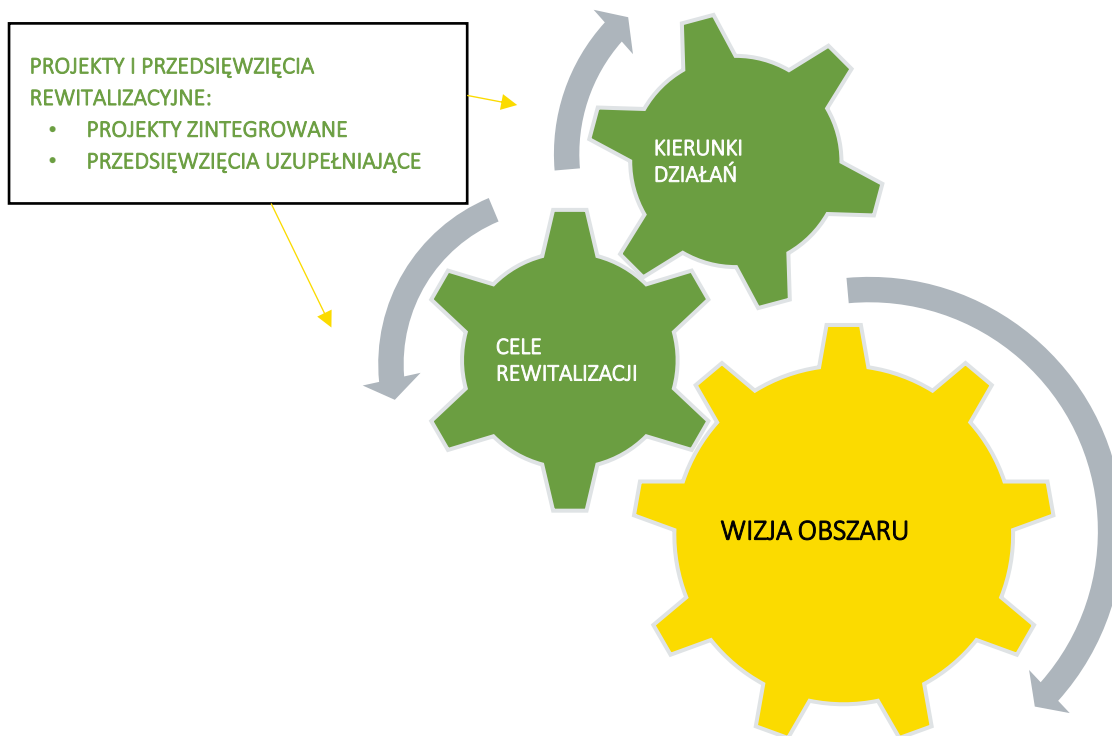

5. CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2033 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych i wizji lokalnej umożliwiającą zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 6. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

Rycina 20 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 14 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

Tabela 11 Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo	
Kierunek 1.1.	Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji społecznej
Kierunek 1.2.	Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców
Kierunek 1.3.	Organizacja wydarzeń opartych na historii regionu
Kierunek 1.4.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Kierunek 1.5.	Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej
CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej	
Kierunek 2.1.	Zwiększanie szans edukacyjnych
Kierunek 2.2.	Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów
Kierunek 2.3.	Wsparcie inicjatyw oddolnych w celu rozwoju oferty społeczno-kulturalnej
Kierunek 2.4.	Rozwój aktywności fizycznej wśród mieszkańców
CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji	
Kierunek 3.1.	Dostosowanie istniejących obiektów na cele społeczne z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększeniem efektywności energetycznej
Kierunek 3.2.	Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Kierunek 3.3.	Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji
Kierunek 3.4.	Poprawa dostępu do zieleni i terenów rekreacyjnych
Kierunek 3.5.	Aktywna edukacja ekologiczna oraz działania proekologiczne poprawiające jakość i środowisko przyrodnicze

Źródło: opracowanie własne.

6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmirzającymi do poprawy jakości życia społeczności lokalnej na obszarze rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej, także rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Barciany zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składają się 5 podstawowych projektów zintegrowanych oraz 4 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, jednak ich realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez Gminę Barciany we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

6.1. LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 12 Opis projektu zintegrowanego nr 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Adaptacja byłego budynku Straży Granicznej do pełnienia funkcji społecznych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Barciany
Potencjalni partnerzy
OSP Barciany Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminny Ośrodek Kultury Uniwersytet Trzeciego Wieku Klub Seniora Drużyna Szpiku Barciany Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin im. Ojca Pio w Barcianach Organizacje NGO Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej w Barcianach Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Mołtajnach
Lokalizacja przedsięwzięcia
Barciany (na obszarze rewitalizacji)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, • Starzenie się społeczeństwa, • Występowanie osób ze szczególnymi potrzebami, • Obiekty komunalne w złym stanie technicznym, • Obiekty komunalne wymagające termomodernizacji, • Obiekty komunalne niedostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, • Brak możliwości rozwoju działalności społecznej (brak przestrzeni), • Występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych lub niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych, • Niedostateczna liczba miejsc pracy, • Niskie kwalifikacje zawodowe pracowników. <p>Obiekty komunalne na terenie obszaru rewitalizacji wymagają remontów i prac termomodernizacyjnych. Były budynek Straży Granicznej wymaga przebudowy, prac remontowo-modernizacyjnych i wprowadzenia nowych funkcji, a także dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. Niska efektywność energetyczna budynków wpływa również na stan środowiska.</p> <p>Ochotnicza Straż Pożarna działająca w Barcianach potrzebuje nowej siedziby oraz doposażenia. Obecne pomieszczenia i sprzęt jakim dysponują strażacy są niewystarczające do ich potrzeb.</p>

Działające na obszarze rewitalizacji, a także całej Gminy organizacje społeczne potrzebują miejsca, które pełniłoby funkcje ich siedziby, gdzie mogliby się spotykać i organizować swoją działalność. Niepokojące jest utrzymujące się bezrobocie i brak przedsiębiorczych postaw wśród mieszkańców. Niewystarczające warunki lokalowe instytucji społecznych nie ułatwiają rozwiązywania tych problemów. Odpowiedzią na wszystkie problemy mają być inwestycje infrastrukturalne oraz działania społeczne na miarę potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Cel przedsięwzięcia

Celem niniejszego przedsięwzięcia jest przebudowa i adaptacja pomieszczeń byłego budynku Straży Granicznej do pełnienia nowych funkcji. W budynku powstanie nowa siedziba Ochotniczej Straży Pożarnej, a część jego pomieszczeń zostanie przeznaczona do funkcjonowania Klubu Seniora oraz do użytku przez organizacje pozarządowe.

Celem przedsięwzięcia jest także wyposażenie nowych siedzib organizacji w niezbędne meble, urządzenia oraz nowoczesny sprzęt. Po wykonaniu niezbędnych działań infrastrukturalnych pojawi się możliwość rozwoju oferty społeczno-edukacyjnej. Obiekt stanie się dostępny dla wszystkich, a jego termomodernizacja wpłynie pozytywnie na środowisko.

Zakres realizowanych zadań

W ramach przedsięwzięcia zintegrowanego nr 1 planowane są działania w czterech modułach – obejmujące działania infrastrukturalne oraz społeczne.

Moduł I: Przebudowa byłego budynku Straży Granicznej

W ramach modułu I zaplanowano prace infrastrukturalne obejmujące przebudowę i termomodernizację byłego budynku Straży Granicznej wraz z zagospodarowaniem terenów wokół budynku. Zakres prac obejmuje:

- Wymianę poszycia dachu i jego docieplenie,
- Ocieplenie ścian zewnętrznych i cokołów wraz z remontem elewacji,
- Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami,
- Montaż dźwigu osobowego,
- Przebudowę przyłączy do instalacji wodno-kanalizacyjnych,
- Instalację paneli fotowoltaicznych,
- Budowę przyłącza do sieci ciepłowniczej,
- Instalację monitoringu.

Ponadto w ramach prac planuje się zagospodarowanie terenów wokół budynku do celów rekreacyjno-wypoczynkowych (wydzielenie miejsca odpoczynku, nowe nasadzenia, wyposażenie w elementy małej architektury).

Moduł II: Powstanie nowej siedziby OSP

W ramach modułu II zaplanowano powstanie na terenie byłego budynku Straży Granicznej nowej siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej w Barcianach wraz z wyposażeniem. Odpowiedni sprzęt oraz infrastruktura są niezbędne do efektywnej działalności ratowniczej i zapewnienia bezpieczeństwa lokalnej społeczności. Zakres prac obejmuje:

- Doposażenie OSP poprzez zakup m.in. samochodu bojowego ciężkiego, łódki, agregatów prądotwórczych,
- Powstanie placu manewrowego wraz z placem ćwiczeń,

- Montaż siłowni zewnętrznej dla strażaków,
- Powstanie wjazdu na teren przy budynku dostosowanego do ruchu samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Moduł III: Aktywizacja i wzmocnienie kapitału społecznego

W ramach modułu III zaplanowano przystosowanie części pomieszczeń budynku do funkcjonowania Klubu Seniora oraz z przeznaczeniem do użytku przez organizacje pozarządowe (m.in. Uniwersytet Trzeciego Wieku, Drużyna Szpiku Barciany, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin im. Ojca Pio w Barcianach). Zakres prac obejmuje:

- Przebudowę i remont pomieszczeń z dostosowaniem do osób ze szczególnymi potrzebami,
- Powstanie zaplecza kuchennego wraz z niezbędnym wyposażeniem,
- Powstanie zaplecza sanitarnego wraz z niezbędnym wyposażeniem,
- Wyposażenie pomieszczeń w niezbędny sprzęt AGD oraz meble (m.in. stoły, fotele, krzesła, regały).

Moduł IV: „Młodzi Kreatywni – bardziej”

W ramach modułu IV planuje się kontynuację na terenie Gminy Barciany projektu strategicznego „Młodzi Kreatywni” zaplanowanego do realizacji w latach 2024-2027 w ramach Stowarzyszenia Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza.

Zadanie obejmować będzie rozszerzenie oferty edukacyjnej na terenie Gminy, poprzez realizację działań wspierających postawy przedsiębiorcze i rozwój umiejętności wśród dzieci i młodzieży. Projekt ma na celu zakrzewienie przedsiębiorczości już u najmłodszych zgodnie z ideą, że edukacja zaczyna się od najmłodszych lat i trwa przez całe życie. Zakres działań obejmuje:

- Organizację szkoleń i doradztwa dla dzieci i młodzieży w zakresie kreatywności i przedsiębiorczości,
- Organizację warsztatów/lekcji mających na celu nauczenie konkretnej umiejętności (np. rękodzieło, małe rzemiosło),
- Organizację doradztwa edukacyjno-zawodowego na etapie preorientacji i orientacji zawodowej dzieci i uczniów przedszkoli oraz klas I-III szkół podstawowych,
- Organizację szkoleń dla nauczycieli szkół podstawowych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektów i świadczonych w nich usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców

Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej

Kierunek 2.1. Zwiększanie szans edukacyjnych

Kierunek 2.2. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów

Kierunek 2.3. Wsparcie inicjatyw oddolnych w celu rozwoju oferty społeczno-kulturalnej

CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.1. Dostosowanie istniejących obiektów na cele społeczne z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększeniem efektywności energetycznej

Kierunek 3.2. Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 300 000,00 zł Moduł IV: 300 000,00 zł Łącznie: 2 600 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2024-2028 Moduł II: 2025-2029 Moduł III: 2025-2029 Moduł IV: 2028-2033

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba budynków poddanych rewitalizacji	1 szt.
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	1 szt.
Liczba zakupionego sprzętu dla OSP	5 szt.
Liczba pomieszczeń przeznaczona dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych	5 szt.
Liczba powstałych siłowni zewnętrznych	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba nauczycieli objętych wsparciem	20 os.
Liczba dzieci i uczniów objętych wsparciem	200 os.
Liczba podmiotów, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	5 szt.
Poprawa efektywności energetycznej zrewitalizowanych budynków	20%

Sposób oceny prognozowanych rezultatów

Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 13 Opis projektu zintegrowanego nr 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2
Adaptacja budynku starego kina na cele Gminnego Ośrodka Kultury
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Barciany
Potencjalni partnerzy
Gminny Ośrodek Kultury Gminna Biblioteka Publiczna Organizacje NGO
Lokalizacja przedsięwzięcia
Barciany (na obszarze rewitalizacji)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie niezagospodarowanych obiektów wpływających negatywnie na ład przestrzenny, • Występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych lub niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych, • Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym, • Niski poziom kapitału społecznego, • Niewystarczająca przestrzeń do organizacji wydarzeń kulturalnych. <p>Obiekty komunalne na terenie obszaru rewitalizacji wymagają remontów i prac termomodernizacyjnych. Budynek starego kina jest w złym stanie technicznym, wymaga remontu i przebudowy w celu dostosowania go do wymogów budowlanych, a tam samym uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Ponadto analiza jednostki analitycznej – Barciany wykazała występowanie stanu kryzysowego w sferze społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Gminny Ośrodek Kultury potrzebuje nowych powierzchni i pomieszczeń do efektywnego prowadzenia swojej działalności. Odpowiedzią na wszystkie problemy mają być inwestycje infrastrukturalne oraz działania społeczne na miarę potrzeb i oczekiwań mieszkańców.</p>
Cel przedsięwzięcia
Celem niniejszego przedsięwzięcia jest przebudowa budynku starego kina w celu dostosowania go do obecnych wymogów budowlanych. Adaptacja obiektu na rzecz Gminnego Ośrodka Kultury służyć ma rozwinięciu działalności GOK-u. W ramach przebudowy powstanie sala widowiskowo-teatralna wraz zapleczem i pomieszczeniami gospodarskimi niezbędnymi dla funkcjonowania Ośrodka Kultury. W nowoutworzonej przestrzeni organizowane będą wydarzenia o charakterze kulturalnym i społecznym, pozwalające na rozwój osobisty i integrację społeczności lokalnej.
Zakres realizowanych zadań

W ramach przedsięwzięcia zintegrowanego nr 2 planowane są działania w dwóch modułach – obejmujące działania infrastrukturalne oraz kulturalno-społeczne.

Moduł I: Przebudowa i doposażenie budynku starego kina na cele Gminnego Ośrodka Kultury

W ramach modułu I zaplanowano prace infrastrukturalne obejmujące przebudowę i adaptację budynku starego kina na cele działalności Gminnego Ośrodka Kultury. Zakres prac obejmuje:

- Dokładną analizę techniczną budynku w celu zidentyfikowania wymagań remontowych i adaptacyjnych,
- Opracowanie kompleksowego projektu adaptacji obiektu,
- Realizacja prac remontowo-budowlanych,
- Wydzielenie pomieszczeń magazynowo gospodarczych,
- Powstanie zaplecza sanitarnego,
- Wydzielenie sali widowiskowo-teatralnej,
- Instalacja systemów oświetleniowych, nagłośnieniowych i multimedialnych dostosowanych do potrzeb artystycznych,
- Wyposażenie obiektu w niezbędny sprzęt AGD oraz meble (zgodnie z zapotrzebowaniem).

Moduł II: Działania kulturalno-społeczne dla mieszkańców

Działania kulturalno-społeczne pełnią kluczową rolę w procesie rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Wspierają one integrację społeczności lokalnej, wzmacniając jej tożsamość lokalną i poprawiają jakość życia mieszkańców. Moduł II obejmuje katalog otwartej akcji, wydarzeń i zajęć o charakterze kulturalnym i społecznym, na które składają się m.in.:

- Zajęcia i występy artystyczno-teatralne,
- Konkursy artystyczne dla dzieci i młodzieży,
- Koncerty,
- Seanse filmowe,
- Warsztaty tematyczne, zgodne z zapotrzebowaniem.

Ponadto przewiduje się umożliwienie udostępniania powstałej przestrzeni mieszkańcom, organizacjom pozarządowym oraz lokalnym artystom do organizacji inicjatyw oddolnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektu i świadczonych w nim usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji	
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji społecznej Kierunek 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej Kierunek 2.1. Zwiększanie szans edukacyjnych Kierunek 2.2. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów Kierunek 2.3. Wsparcie inicjatyw oddolnych w celu rozwoju oferty społeczno-kulturalnej CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji Kierunek 3.1. Dostosowanie istniejących obiektów na cele społeczne z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększeniem efektywności energetycznej	
Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 500 000,00 zł Moduł II: 50 000,00 zł Łącznie: 550 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2030 Moduł II: 2030-2033
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba budynków poddanych rewitalizacji	1 szt.
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	1 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń zorganizowanych w zrewitalizowanym budynku	5/rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	200/rok
Poprawa efektywności energetycznej zrewitalizowanych budynków	20%
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 14 Opis projektu zintegrowanego nr 3

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3

Poprawa dostępności i rozszerzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w Barcianach
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Barciany
Potencjalni partnerzy
Gminny Ośrodek Kultury Zakład Gospodarki Komunalnej w Barcianach Spółka z o.o. Osoby fizyczne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Barciany (na obszarze rewitalizacji)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> • Odływ mieszkańców z obszaru Gminy, • Niski poziom kapitału społecznego, • Niska jakość i dostępność przestrzeni rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji, • Niski poziom integracji wśród mieszkańców, • Słaba dostępność infrastruktury publicznej, • Niedostateczna ilość miejsc służących rekreacji i prowadzeniu aktywnego trybu życia. <p>Potrzeby społeczności lokalnej winny stanowić podstawę planowania działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji. Aby osiągnąć ten cel konieczne jest przekształcenie zaniedbanej i nieużytkowanej przestrzeni oraz ulepszenie stanu technicznego miejsc publicznych. Stworzenie funkcjonalnych przestrzeni oraz bogatej oferty wydarzeń przyczyni się do wzmocnienia więzi sąsiedzkich. Mieszkańcy z różnych środowisk będą mieli okazję do wspólnego udziału w wydarzeniach, integrowania się oraz do relaksu. Przedsięwzięcie odpowiada również na problemy społeczne zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji. Brak spędzania aktywnie czasu wolnego na świeżym powietrzu odbija się negatywnie na zdrowiu i funkcjonowaniu zarówno dzieci, młodzieży, dorosłych jak i seniorów. Częściowo problem ten wynika również z niewielkiej ilości miejsc do aktywnego spędzania wolnego czasu.</p>
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest stworzenie kompleksowej przestrzeni publicznej, która będzie służyć jako miejsce spotkań i rekreacji dla mieszkańców. Przedsięwzięcie łączy kilka obszarów z zachodniej części Barcian tworząc spójny obszar o szerokiej ofercie. Projekt ma na celu poprawę jakości życia społeczności lokalnej oraz wzmocnienie kapitału społecznego.
Zakres realizowanych zadań
W ramach przedsięwzięcia zintegrowanego nr 3 planowane są działania w czterech modułach – obejmujące działania infrastrukturalne oraz kulturalno-rekreacyjne.
Moduł I: Przywrócenie kąpieliska wraz infrastrukturą towarzyszącą
W ramach modułu I zaplanowano prace mające na celu przywrócenie kąpieliska na terenie Barcian wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zakres prac obejmuje:
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie terenów ze zbiornikami wodnymi od prywatnego właściciela, • Budowę pomostu,

- Utworzenie kąpieliska, poprzez uporządkowanie części terenu oraz wyposażenie w elementy infrastruktury plażowej (leżaki, parasole, przebieralnie),
- Instalację monitoringu,
- Montaż oświetlenia,
- Budowę kładek wędkarskich,
- Utworzenie ścieżki pieszo-rowerowej,
- Utworzenie ścieżki przyrodniczo-historyczną wzdłuż akwenów wodnych.

Moduł II: Zwiększenie dostępności do terenu grodziska

W ramach modułu II zaplanowano prace poprawiające stan wizualny grodziska oraz zwiększenie dostępności do jego terenów. Zakres prac obejmuje:

- Udostępnienie grodziska dla mieszkańców, zgodnie z zaleceniami Konserwatora Zabytków,
- Powstanie alejek z materiałów przepuszczalnych np. żwir,
- Powstanie mostków na rzece Liwnie,
- Montaż oświetlenia w postaci lamp solarnych,
- Montaż elementów małej architektury m.in. ławki, kosze na śmieci,
- Instalację monitoringu.

Moduł III: Poprawa atrakcyjności terenu dla dzieci i młodzieży

W ramach modułu III zaplanowano prace mające na celu poprawę atrakcyjności terenów publicznych w Barcianach dla dzieci i młodzieży. Zakres prac obejmuje:

- Budowę pump trucku,
- Uzupelnienie przestrzeni o elementy/urządzenia sensoryczne dla dzieci (rozwijające zmysł słuchu, zapachu i dotyku),
- Montaż oświetlenia,
- Instalację monitoringu,
- Uzupelnienie nasadzeń zieleni niskiej oraz wysokiej.

Moduł IV: Oferta kulturalno-rekreacyjna

Działania kulturalne i rekreacyjne pełnią kluczową rolę w procesie rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Integrują one społeczność lokalną, wzmacniają jej tożsamość oraz poprawiają jakość życia mieszkańców. Moduł IV obejmuje otwarty katalog wydarzeń, akcji i imprez o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i społecznym, na które składają się m.in.:

- Warsztaty historyczne dla dzieci,
- Pikniki rodzinne,
- Zajęcia edukacyjne (np. historyczne, ekologiczne)
- Impreza cykliczna pn. „Bitwa o Strażnice” zlokalizowana przy grodzisku,
- Gra terenowa.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja niniejszego projektu zintegrowanego łączy działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Projektowane przestrzenie publiczne będą uwzględniały rozwiązania dedykowane osobom ze szczególnymi potrzebami przez zastosowanie projektowania uniwersalnego. Przestrzenie zrewitalizowane w ramach omówionych powyżej modułów

będą zawierały rozwiązania umożliwiające swobodne korzystanie i uczestnictwo, zarówno osobom z różnymi formami niepełnosprawności, jak i osobom starszym, osobom z wózkami dziecięcymi itp. Podczas realizacji elementów infrastrukturalnych zostaną głównie zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej. Realizacja działań kulturalno-społecznych pozwoli na włączenie wszystkich mieszkańców w życie społeczne.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo

Kierunek 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców

Kierunek 1.3. Organizacja wydarzeń opartych na historii regionu

Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.5. Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej

CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej

Kierunek 2.2. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów

Kierunek 2.3. Wsparcie inicjatyw oddolnych w celu rozwoju oferty społeczno-kulturalnej

Kierunek 2.4. Rozwój aktywności fizycznej wśród mieszkańców

CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.2. Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Kierunek 3.4. Poprawa dostępu do zieleni i terenów rekreacyjnych

Kierunek 3.5. Aktywna edukacja ekologiczna oraz działania proekologiczne poprawiające jakość i środowisko przyrodnicze

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 500 000,00 zł Moduł II: 100 000,00 zł Moduł III: 200 000,00 zł Moduł IV: 100 000,00 zł Łącznie: 900 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2025-2032 Moduł II: 2028-2032 Moduł III: 2028-2032 Moduł IV: 2028-2032

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba utworzonych ścieżek przyrodniczo-histerycznych	1 szt.
Liczba powstałych miejsc aktywności	3 szt.
Liczba zamontowanych opraw oświetleniowych	9 szt.
Liczba zamontowanych punktów monitoringu	3 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń zorganizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	6 szt. /rok

Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	500 os./rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 15 Opis projektu zintegrowanego nr 4

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
Stawiamy na rekreację – budowa II etapu ścieżki edukacyjnej nad Jeziorem Arklickim
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Barciany
Potencjalni partnerzy
Gminny Ośrodek Kultury Zakład Gospodarki Komunalnej w Barcianach Spółka z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mołtajny, Arlikty, Markuzy (na obszarze rewitalizacji)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> • Niska jakość i dostępność przestrzeni rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji, • Odpyływanie mieszkańców z obszaru Gminy, • Niski poziom kapitału społecznego, • Niski poziom integracji wśród mieszkańców, • Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym, • Niedostateczna ilość miejsc służących rekreacji i prowadzeniu aktywnego trybu życia. <p>Jakość i poziom bezpieczeństwa przestrzeni publicznej jest niezwykle ważny dla mieszkańców Gminy Barciany i ich gości, a zwłaszcza dogodne miejsca do wypoczynku i rekreacji. W tym celu należy przekształcić zaniedbaną przestrzeń oraz poprawić stan techniczny przestrzeni publicznych. Utworzenie funkcjonalnej przestrzeni oraz stworzenie atrakcyjnej oferty kulturalnej przyczyni się do wzmocnienia kapitału społecznego. Mieszkańcy z różnych grup społecznych będą mogli wspólnie uczestniczyć w wydarzeniach, integrować się i odpoczywać.</p>
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest kontynuacja zrealizowanej w latach 2023-2024 inwestycji „Utworzenie ścieżki edukacyjnej – przyrodniczej nad Jeziorem Arklickim pomiędzy miejscowościami Markuzy i Mołtajny” na terenie podobszaru rewitalizacji Mołtajny. Zrealizowanie przedsięwzięć pozwoli na utworzenie atrakcyjnej trasy wokół jeziora i stworzy ciągłość ze wspomnianym wyżej projektem, wydłużając istniejącą trasę. Zagospodarowanie plaży nad Jeziorem Arklickim pozwoli na utworzenie miejsca na potrzeby mieszkańców oraz organizację wydarzeń. Celem jest także podniesienie poziomu bezpieczeństwa, komfortu i form spędzania wolnego czasu na terenach zielonych. Realizacja niniejszego projektu

zintegrowanego prowadzi do stworzenia funkcjonalnej przestrzeni rekreacyjnej, tworząc atrakcyjne miejsce spotkań i rozrywki dla mieszkańców oraz turystów.

Zakres realizowanych zadań

W ramach przedsięwzięcia zintegrowanego nr 4 planowane są działania w dwóch modułach – obejmujące działania infrastrukturalne oraz rekreacyjno-sportowe.

Moduł I: Budowa ścieżki edukacyjnej w ramach II etapu zagospodarowania turystycznego nad Jeziorem Arklickim

W ramach modułu I zaplanowano prace mające na celu zagospodarowanie terenu wokół Jeziora Arklickiego. Zakres prac obejmuje:

- Budowę ścieżki pieszo-rowerowej wraz z wyposażeniem terenu w obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, miejsca obsługi rowerzystów),
- Utworzenie ścieżki edukacyjnej o tematyce przyrodniczo-historycznej (informacje na temat historii miejscowości oraz istniejącej w jeziorze fauny i flory),
- Rozbudowę oświetlenia wzdłuż ścieżki,
- Budowę pomostu nad Jeziorem Arklickim,
- Zagospodarowaniem plaży nad Jeziorem Arklickim poprzez uporządkowanie terenu oraz wyposażenie w elementy infrastruktury plażowej (leżaki, parasole, przebieralnie),
- Utworzenie kąpieliska oraz przystani wodnej (rowerki wodne, kajaki, łódki),
- Budowę kładek wędkarskich,
- Instalację monitoringu.

Moduł II: Aktywna społeczność Gminy Barciany

Powstanie kąpieliska umożliwi bezpieczne kąpiele, a powiększenie plaży zapewni więcej przestrzeni dla rekreacji i organizacji wydarzeń plenerowych. Wprowadzenie przystani umożliwi dostęp do aktywności wodnych, takich jak żeglarstwo czy kajakarstwo, wspierając jednocześnie rozwój lokalnego ruchu turystycznego.

Zrewitalizowana przestrzeń umożliwi wypracowanie kalendarza ciekawych zajęć i wydarzeń rekreacyjno-sportowych, przeznaczonych nie tylko dla mieszkańców obszarów rewitalizacji, ale także całej Gminy i osób przyjezdnych. Planowane działania stanowią katalog otwarty i obejmują m.in.:

- Zawody wędkarskie,
- Rajdy rowerowe,
- Gry terenowe w formie podchodów,
- Pikniki rodzinne,
- Dzień Sportów Wodnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja niniejszego projektu zintegrowanego łączy działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Projektowane przestrzenie publiczne będą uwzględniały rozwiązania dedykowane osobom ze szczególnymi potrzebami przez zastosowanie projektowania uniwersalnego. Zrewitalizowane przestrzenie będą zawierały rozwiązania umożliwiające swobodne korzystanie i uczestnictwo, zarówno osobom z różnymi formami niepełnosprawności, jak i osobom starszym, osobom z wózkami dziecięcymi itp. Podczas

realizacji elementów infrastrukturalnych zostaną głównie zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo

Kierunek 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców

Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej

Kierunek 2.1. Zwiększanie szans edukacyjnych

Kierunek 2.2. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów

Kierunek 2.4. Rozwój aktywności fizycznej wśród mieszkańców

CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.2. Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Kierunek 3.4. Poprawa dostępu do zieleni i terenów rekreacyjnych

Kierunek 3.5. Aktywna edukacja ekologiczna oraz działania proekologiczne poprawiające jakość i środowisko przyrodnicze

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 500 000,00 zł Moduł II: 100 000,00 zł Łącznie: 1 600 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2025-2030 Moduł II: 2031-2033

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba utworzonych ścieżek przyrodniczo-historycznych	1 szt.
Liczba powstałych miejsc aktywności	2 szt.
Liczba umiejscowionych tablic informacyjno-edukacyjnych	25 szt.
Liczba zamontowanych opraw oświetleniowych	20 szt.
Liczba zamontowanych punktów monitoringu	3 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń zorganizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	5 szt./rok
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	1000 os./rok
Liczba uczestników wydarzeń zorganizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	500 os./rok

Sposób oceny prognozowanych rezultatów
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 5

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5
Budujemy przyszłość korzystając z przeszłości – utworzenie Parku Kulturowo-Przyrodniczego w Mołtajnach
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Barciany
Potencjalni partnerzy
Gminny Ośrodek Kultury Placówki oświatowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mołtajny (na obszarze rewitalizacji)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym • Niewystarczająca przestrzeń do organizacji wydarzeń kulturalnych, • Występowanie niezagospodarowanych obiektów wpływających negatywnie na ład przestrzenny. <p>W Mołtajnach odczuwalny jest deficyt miejsc przeznaczonych dla lokalnych mieszkańców, w których mogliby wspólnie spędzić czas wolny. Brak wspólnej przestrzeni społecznej sprzyja wzrostowi poczucia wykluczenia społecznego oraz utrudnia kontakty społeczne. Wizja lokalna oraz warsztaty rewitalizacyjne wskazały na występowanie wyspy na Jeziorze Arklickim, będącej świadectwem historii regionu, która jest niedostępna w żaden sposób. Niestety w Gminie nie ma odpowiedniej przestrzeni, która umożliwiłaby zaprezentowanie pozostałości historii odnajdywanych podczas prac archeologicznych na jej terenie, co przyczynia się do zanikania kultury lokalnej i dziedzictwa kulturalnego. Ponadto region, w którym położona jest Gmina Barciany posiada bogatą historię, która ze względu na brak odpowiedniej przestrzeni oraz formy przekazu nie jest odpowiednio wyeksponowana. Wpływa to na brak poczucia przynależności społecznej oraz powoduje zanik więzi wśród mieszkańców.</p>
Cel przedsięwzięcia
<p>Celem przedsięwzięcia jest utworzenie Parku Kulturowo-Przyrodniczego w skład, którego wejdzie także Muzeum Osiedla Nawodnego, które przyczyni się do podniesienia świadomości lokalnych mieszkańców o drzemiących w Gminie potencjałach i historii obszaru, zwłaszcza o kulturze kurhanów zachodniobałtyjskich. Kolejnym celem się zachowanie i zabezpieczenie miejsca świadectwa historii jakim jest wyspa na jeziorze. Spełnienie celów w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej pozwoli na osiągnięcie celu społecznego, który polega na utworzeniu muzeum, gdzie tradycja będzie przenikała się z nowoczesnością, i która posłuży zarówno jako miejsce pamięci o historii regionu, ale</p>

również będzie wykorzystywana do celów aktywizacji i integracji mieszkańców podobszaru rewitalizacji Mołtajny, a także całej Gminy.

Zakres realizowanych zadań

W ramach przedsięwzięcia zintegrowanego nr 5 planowane są działania w trzech modułach – obejmujące działania infrastrukturalne oraz kulturalno-edukacyjne.

Moduł I: Adaptacja zabytkowej stodoły na Muzeum Osiedla Nawodnego w Mołtajnach

W ramach modułu I zaplanowano prace mające na celu utworzenie na terenie Mołtajnach Muzeum Osiedla Nawodnego, będącego miejscem ekspozycji przedmiotów znalezionych podczas prac archeologicznych w Mołtajnach, a także na innych obszarach Gminy Barciany. Zakres prac obejmuje:

- Pozyskanie obiektu będącego w rękach prywatnych,
- Adaptacja pomieszczeń do pełnienia funkcji muzealnych,
- Utworzenie Muzeum Osiedla Nawodnego w Mołtajnach,
- Stworzenie ekspozycji zawierającej przedmioty odkryte podczas prac archeologicznych na wyspie i wokół niej.

Moduł II: Pamiętajmy o dziedzictwie – na ratunek tonącej wyspie

W ramach modułu II zaplanowano prace mające na celu zabezpieczenie wyspy zlokalizowanej w północnej części Jeziora Arklickiego. Zakres prac obejmuje:

- Opracowanie dokumentacji projektowej wraz opracowaniem metody zabezpieczenia Wyspy Arklickiej,
- Zabezpieczenie Wyspy Arklickiej przed erozją,
- Udostępnienie wyspy zwiedzającym, poprzez umożliwienie opłynięcia wokół za pomocą promu,
- Budowa przystani dla promu na brzegu jeziora,
- Postawienie tablic informacyjnych na temat wyspy i jej historii.

Moduł III: Śladami historii

Na terenie nowopowstałego muzeum zaproponowanego w module I będą przeprowadzane lekcje muzealne i warsztaty dla uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy. Ponadto na wskazanym obszarze organizowane będą wystawy czasowe, wernisaże oraz spotkania dla pasjonatów historii.

Muzeum Osiedla Nawodnego będzie współpracowało z innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy przy organizacji wydarzeń kulturalnych, które będą odbywać się w innych częściach Gminy, między innymi przy grodzisku w Barcianach.

Przeprowadzone działania wpłyną na zwiększenie poczucia przynależności do zamieszkiwanego regionu oraz zwiększą zainteresowanie mieszkańców Gminy na tematy dotyczące ich regionu.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja niniejszego projektu zintegrowanego łączy działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Projektowane przestrzenie publiczne będą uwzględniały rozwiązania dedykowane osobom ze szczególnymi potrzebami przez zastosowanie projektowania uniwersalnego. Zrewitalizowane przestrzenie będą zawierały rozwiązania umożliwiające swobodne korzystanie i uczestnictwo, zarówno osobom z różnymi formami niepełnosprawności, jak i osobom starszym, osobom z wózkami dziecięcymi itp. Podczas

realizacji elementów infrastrukturalnych zostaną głównie zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej. Organizacja wydarzeń będzie odbywać się z myślą o różnorodnych grupach społecznych. Dzięki temu projekt stanie się bardziej dostępny dla wszystkich mieszkańców i odwiedzających.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo

Kierunek 1.3. Organizacja wydarzeń opartych na historii regionu

Kierunek 1.5. Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej

CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej

Kierunek 2.1. Zwiększanie szans edukacyjnych

Kierunek 2.2. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów

CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.1. Dostosowanie istniejących obiektów na cele społeczne z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększeniem efektywności energetycznej

Kierunek 3.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 350 000,00 zł Moduł II: 250 000,00 zł Moduł III: 50 000,00 zł łącznie: 650 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2029-2032 Moduł II: 2029-2032 Moduł III: 2032-2033

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba budynków poddanych rewitalizacji	1 szt.
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	1 szt.
Liczba umiejscowionych tablic informacyjno-edukacyjnych	5 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń zorganizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	3 szt./rok
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	200 os./rok
Poprawa efektywności energetycznej zrewitalizowanych budynków	20%

Sposób oceny prognozowanych rezultatów

Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

6.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 17 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 1
Ścieżka rowerowa Barciany – Mołtajny
Podmiot realizujący
Gmina Barciany
Lokalizacja przedsięwzięcia
Markuzy (na obszarze rewitalizacji) Barciany (na obszarze rewitalizacji) Gęsiniec Wielki, Gęsiniec, Czaczek, Bobrowo (poza obszarem rewitalizacji)
Charakterystyka przedsięwzięcia
<p>Przedmiotem projektu jest powstanie infrastruktury rowerowej pomiędzy obszarami rewitalizacji Barciany oraz Mołtajny ułatwiającej komunikację między obszarami i przemieszczanie się mieszkańców, a tym samym wzbogacić ofertę turystyczną obszaru. Powstała ścieżka połączy zrealizowaną w ramach przedsięwzięcia zintegrowanego nr 4 ścieżkę edukacyjną z infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową realizowaną w ramach przedsięwzięcia zintegrowanego nr 2.</p> <p>Zakres zadania obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wytyczenie i zaprojektowanie ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej 1713N Mołtajny – Barciany na odcinku Barciany – Markuzy, • Montaż elementów małej architektury wzdłuż wytyczonej ścieżki rowerowej, • Montaż oświetlenia solarnego, • Nasadzenia roślinności niskiej i wysokiej wzdłuż wytyczonej ścieżki rowerowej.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
<p>Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:</p> <p>CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo Kierunek 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</p> <p>CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej Kierunek 2.2. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów Kierunek 2.4. Rozwój aktywności fizycznej wśród mieszkańców</p> <p>CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji Kierunek 3.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji Kierunek 3.4. Poprawa dostępu do zieleni i terenów rekreacyjnych</p>
Szacowana wartość przedsięwzięcia
1 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)
PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 2

Modernizacja infrastruktury sportowej stadionu w Barcianach
Podmiot realizujący
Gmina Barciany
Lokalizacja przedsięwzięcia
Barciany (na obszarze rewitalizacji)
Charakterystyka przedsięwzięcia
<p>Działania rewitalizacyjne ujęte w ramach tego projektu skupiać się będą na podniesieniu jakości infrastruktury sportowej w Barcianach, a co za tym idzie zwiększeniu możliwości jej wykorzystania na potrzeby lokalnej społeczności.</p> <p>Zakres działań obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowę zadaszenia trybun, • Montaż oświetlenia murawy oraz terenu wokół, • Modernizację ogrodzenia terenu stadionu, • Modernizację murawy, • Instalację monitoringu, • Poprawę estetyki wokół stadionu. <p>W zrewitalizowanej przestrzeni możliwa będzie organizacja różnorodnych zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, rekreacyjnych (np. joga na murawie itp.).</p>
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
<p>Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:</p> <p>CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo</p> <p>Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz integracji społecznej</p> <p>Kierunek 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców</p> <p>CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej</p> <p>Kierunek 2.2. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów</p> <p>Kierunek 2.3. Wsparcie inicjatyw oddolnych w celu rozwoju oferty społeczno-kulturalnej</p> <p>Kierunek 2.4. Rozwój aktywności fizycznej wśród mieszkańców</p> <p>CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji</p> <p>Kierunek 3.1. Dostosowanie istniejących obiektów na cele społeczne z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększeniem efektywności energetycznej</p> <p>Kierunek 3.2. Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji</p> <p>Kierunek 3.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji</p>
Szacowana wartość przedsięwzięcia
500 000,00 zł
(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)
PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 3

Analiza zasadności i dostosowanie usług społecznych do zmieniającej się sytuacji demograficznej w Gminie Barciany
Podmiot realizujący
Gmina Barciany
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mołtajny (na obszarze rewitalizacji)
Charakterystyka przedsięwzięcia
<p>Spadek populacji Gminy przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym wymusza zmiany i adaptację do zmieniającej się sytuacji. Zmieniająca się struktura demograficzna na terenie Gminy Barciany wpływa także na konieczność podejmowania odpowiednich kroków zarówno w zakresie usług społecznych, jak i dostosowania infrastruktury oraz przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Niezbędne jest podjęcie działań wychodzących naprzeciw potrzebom wszystkim mieszkańcom, zwłaszcza seniorów m.in. poprzez dostosowanie przestrzeni, obiektów publicznych i miejsc wypoczynku dla osób starszych. Realizacja przedsięwzięcia zakłada analizę zasadności funkcjonowania na obszarze rewitalizacji obiektów użyteczności publicznej w kontekście zmieniającej się sytuacji demograficznej w Gminie Barciany. A w konsekwencji przebudowę i adaptację tych obiektów do pełnienia nowych funkcji w zależności od aktualnych potrzeb obszaru rewitalizacji, jak i całej Gminy.</p> <p>Do możliwych realizacji działań w przyszłości zaliczyć należy m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptację obiektów/pomieszczeń na mieszkania komunalne i socjalne, • Adaptację obiektów i utworzenie Domu Pomocy Społecznej lub innej placówki opiekuńczej, • Przebudowę i adaptację obiektów na Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
<p>Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:</p> <p>CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo Kierunek 1.2. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</p> <p>CEL 2: Dostęp do szerokiej oferty kulturalno-społecznej Kierunek 2.1. Zwiększanie szans edukacyjnych Kierunek 2.3. Wsparcie inicjatyw oddolnych w celu rozwoju oferty społeczno-kulturalnej</p> <p>CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji Kierunek 3.1. Dostosowanie istniejących obiektów na cele społeczne z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększeniem efektywności energetycznej Kierunek 3.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji</p>
Szacowana wartość przedsięwzięcia
3 000 000,00 zł
(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 4

Modernizacja budynków mieszkalnych Wspólnot Mieszkaniowych

Podmiot realizujący

Wspólnoty Mieszkaniowe:
Wojska Polskiego 4
Wojska polskiego 17
Nowa 3

Lokalizacja przedsięwzięcia

Barciany, ul. Wojska Polskiego 4, ul. Wojska Polskiego 17 i ul. Nowa 3
(na obszarze rewitalizacji Barciany)

Charakterystyka przedsięwzięcia

Celem ogólnym przedsięwzięcia jest modernizacja zaniedbanych i zdewastowanych budynków mieszkalnych i mieszkalno-usługowych należących do wspólnot mieszkaniowych. Budynki wspólnotowe stojące w Barcianach skutek wieloletnich zaniedbań pogrążają się coraz bardziej w stan zagrażający normalnemu użytkowaniu i utraty właściwości technicznych. Modernizacja obiektów mieszkalnych poprawi bezpieczeństwo mieszkańców oraz wpłynie na poprawę estetyki przestrzeni na obszarze rewitalizacji. Środki potrzebne na przeprowadzenie gruntownych remontów przekraczają możliwości finansowe mieszkańców. Ponadto w niektórych budynkach zamieszkują głównie osoby starsze będące w słabej sytuacji finansowej.

Realizacja przedsięwzięcia obejmuje modernizację trzech budynków:

Budynek przy ul. Wojska Polskiego 4, dla którego w ramach prac należy wykonać:

- Remont kominów,
- Wymianę konstrukcji i pokrycia dachu,
- Wymianę rynien,
- Ocieplenie i malowanie ścian zewnętrznych,
- Wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- Remont schodów,
- Izolację murów zewnętrznych,
- Ocieplenie piwnic i poddasza,
- Malowanie klatki schodowej,
- Naprawę schodów zewnętrznych,
- Ułożenie chodnika.

Budynek przy ul. Wojska Polskiego 17, dla którego w ramach prac należy wykonać:

- Remont kominów,
- Wymianę pokrycia dachu,
- Wzmocnienie konstrukcji dachu,
- Ocieplenie poddasza i piwnic,
- Wymianę rynien,
- Częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- Ocieplenie i malowanie ścian zewnętrznych,
- Malowanie klatki schodowej,

- Ułożenie izolacji murów zewnętrznych.

Budynek przy ul. Nowa 3, dla którego w ramach prac należy wykonać:

- Ocieplenie i malowanie ścian,
- Remont schodów zewnętrznych,
- Remont i malowanie klatki schodowej,
- Izolacje ścian zewnętrznych,
- Ocieplenie stropu i piwnic,
- Ułożenie opaski wokół budynku,
- Ułożenie polbruku przed budynkiem.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywne i zintegrowane społeczeństwo

Kierunek 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

CEL 3: Poprawa jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji

Kierunek 3.2. Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji

Szacowana wartość przedsięwzięcia

1 400 000,00 zł

(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

7. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na całym obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Barciany.

W poniższej tabeli przedstawiono opis sposobu realizacji poszczególnych dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji działania wraz odpowiadającymi im celami i kierunkami działań rewitalizacyjnych.

Tabela 18 Opis dokumentów strategicznych gminy realizowanych przez Gminny Program Rewitalizacji

Dokumenty na poziomie regionalnym		
Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego		
<p>W dokumencie nakreślono wizję przyszłościowego rozwoju regionu: „Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć...”. Celem głównym Strategii województwa jest: „spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy”. Powyższą wizję i cel główny odzwierciedlają cele strategiczne i operacyjne wskazane ww. dokumencie. Nawiązują one bezpośrednio do celu głównego i uwzględniają współzależność procesów gospodarczych, społecznych oraz relacji sieciowych.</p> <p>W Strategii województwa jednym z kierunków działań jest rewitalizacja. W dokumencie uwzględniono wspieranie działań mających na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w miastach regionu (w szczególności w miastach małych i średnich) m.in. poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych oraz promowanie idei dywersyfikacji źródeł finansowania procesu rewitalizacji.</p> <p><i>*objaśnienie: podkreślone kierunki świadczą o ich realizacji przez Gminny Program Rewitalizacji</i></p>		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele/kierunki w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości		
<p>*Cel operacyjny: Użyteczne kwalifikacje i kompetencje Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przemysł 4.0 i kolejne • <u>Uczenie się przez całe życie</u> • <u>Kompetencje kluczowe</u> • <u>Kwalifikacje i współpraca</u> 	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 5, PU nr 2,	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.3. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.5.
Cel operacyjny: Nowoczesne usługi Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Jakość usług</u> • <u>Różnorodność usług</u> • <u>Dostępność usług</u> 	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 2, PU nr 3	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.4. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2.

<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring potrzeb regionu w zakresie nowoczesnych usług 		
<p>Cel operacyjny: Profesjonalne organizacje</p> <p>Kierunki działań</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Specjalizacja organizacji</u> • <u>Nowe organizacje</u> • <u>Współpraca organizacji</u> 	<p>PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 5, PU nr 2, PU nr 3</p>	<p>CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. CEL 2: Kierunek 2.1. CEL 3: Kierunek 3.1.</p>
<p>Cel strategiczny: Inteligentna produktywność</p>		
<p>Cel operacyjny: Satysfakcjonująca praca</p> <p>Kierunki działań</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Miejsca pracy wysokiej jakości</u> • <u>Infrastruktura przedsiębiorczości</u> • Monitoring rynku pracy i systemu edukacji • <u>Informacja i promocja</u> 	<p>PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 2, PU nr 3</p>	<p>CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.4. CEL 2: Kierunek 2.1. CEL 3: Kierunek 3.1.</p>
<p>Cel operacyjny: Inteligentna specjalizacja</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Produkt i usługi wysokiej jakości</u> • Badania na rzecz inteligentnych specjalizacji i innowacyjności • Międzynarodowe łańcuchy wartości • Instytucje otoczenia biznesu • <u>Współpraca i specjalizacja</u> • Monitoring gospodarki województwa 	<p>PZ nr 1, PZ nr 5, PU nr 3</p>	<p>CEL 1: Kierunek 1.3. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4. CEL 3: Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>
<p>Cel operacyjny: Wysoka konkurencyjność</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Przedsiębiorczość</u> • <u>Innowacyjność</u> • Aktywność na rynkach globalnych • <u>Atrakcyjność inwestycyjna</u> • <u>Cyfryzacja przedsiębiorstw</u> • <u>Firmy dla regionu</u> • <u>Aktywność promocyjna i wystawiennicza</u> 	<p>PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3</p>	<p>CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.3. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2.</p>
<p>Cel strategiczny: Kreatywna aktywność</p>		
<p>Cel operacyjny: Inspirująca twórczość</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Technologie, talenty, tolerancja</u> 	<p>PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1,</p>	<p>CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • <u>Twórczość indywidualna i grupowa</u> • <u>Przestrzenie twórczości</u> 	PU nr 2,	
<p>Cel operacyjny: Efektywna współpraca</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Współpraca wewnątrzregionalna</u> • <u>Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa</u> 	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3	<p>CEL 1: Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5.</p> <p>CEL 2: Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4.</p> <p>CEL 3: Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>
<p>Cel operacyjny: Ukształtowana tożsamość</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Wiedza o województwie warmińsko-mazurskim</u> • <u>Organizacje wzmacniające tożsamość regionalną</u> • <u>Włączenie społeczne</u> • <u>Promocja regionu</u> 	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3 PU nr 4	<p>CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5.</p> <p>CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4.</p> <p>CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>
Cel strategiczny: Mocne fundamenty		
<p>Cel operacyjny: Silny kapitał społeczny</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Aktywność mieszkańców</u> • <u>Organizacje budujące kapitał społeczny regionu</u> • <u>Współpraca wzmacniająca więzi społeczne</u> • <u>Rewitalizacja</u> 	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4	<p>CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5.</p> <p>CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4.</p> <p>CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>
<p>Cel operacyjny: Optymalna infrastruktura rozwoju</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Infrastruktura teleinformatyczna</u> • <u>Infrastruktura techniczna</u> • <u>Infrastruktura komunikacyjna</u> • <u>Infrastruktura energetyczna</u> • <u>Infrastruktura socjalna</u> • <u>Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego</u> 	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4	<p>CEL 1: Kierunek 1.2. Kierunek 1.4.</p> <p>CEL 2: Kierunek 2.2.</p> <p>CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.4.</p>
<p>Cel operacyjny: Wyjątkowe środowisko przyrodnicze</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych</u> • <u>Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</u> 	PZ nr 3, PZ nr 4,	<p>CEL 2: Kierunek 2.1.</p> <p>CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego		

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego to dokument określający politykę zagospodarowania przestrzennego samorządu województwa. Wspólnie ze strategią rozwoju województwa stanowi on podstawę prowadzenia polityki rozwoju. Gmina Barciany została zakwalifikowana do Przygranicznego Obszaru funkcjonalnego.

Cel główny polityki przestrzennej województwa warmińsko-mazurskiego brzmi: ładu przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa kształtowania polityki przestrzennej województwa.

Za podstawową zasadę polityki zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju. Oznacza ona taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integracja działań politycznych, gospodarczych i społecznych. Jednocześnie uwzględnia zachowanie równowagi przyrodniczej oraz zasobów dla współczesnego i przyszłych pokoleń.

Ponadto należy zauważyć, że w ramach kierunku „Przywrócenie, utrzymanie i kształtowanie ładu przestrzennego jako główny cel w gospodarowaniu przestrzenią i istotny element zintegrowanej polityki zrównoważonego rozwoju regionu” znajduje się zapis dotyczący rewitalizacji, który sformułowano następująco „zapobieganie degradacji przestrzeni poprzez prowadzenie procesów rewitalizacyjnych (w szczególności terenów śródmiejskich, przemysłowych oraz powojaskowych)”

Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione regulacje w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju.	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4	CEL 1: Kierunek 1.2. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.
Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3	CEL 1: Kierunek 1.3. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.
Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych.	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4.
Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.	PZ nr 1, PZ nr 3, PU nr 1,	CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4.

Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa.	PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5,	CEL 1: Kierunek 1.3. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.2. CEL 3: Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.
Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenia naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnianie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.	PZ nr 1, PZ nr 3, PZ nr 5, PU nr 3	CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.
Dokumenty na poziomie lokalnym		
Strategia Rozwoju Gminy Barciany do roku 2025		
<p>Głównym założeniem tego dokumentu było umożliwienie realizacji następujących celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikacja obszarów wsparcia/obszarów problemowych, • określenie celów rozwojowych, • określenie priorytetów i listy przedsięwzięć do realizacji, w tym ze wskazaniem strategicznych projektów, • poprawę warunków rozwoju gminy. <p>Wizja Gminy Barciany brzmi następująco: Gmina Barciany to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpieczne, czyste, ekologiczne oraz przyjazne miejsce do życia i pracy. • Aktywni przedsiębiorcy i mieszkańcy, którzy wykorzystując przygraniczne położenie zapewniają stały rozwój społeczny i gospodarczy gminy, oparty na rolnictwie, turystyce oraz sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. <p>Dla trzech obszarów: obszar społeczny, obszar zasobów i potencjałów oraz obszar gospodarki i promocji sformułowano cele priorytetowe do których przypisane są szczegółowe kierunki działań.</p> <p>*objaśnienie: podkreślone cele i kierunki świadczą o ich realizacji przez Gminny Program Rewitalizacji</p>		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Obszar społeczny		
<p>*1. Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany: <u>1.1. Zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie</u> 1.2. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia <u>1.3. Utrzymanie istniejącego poziomu bezpieczeństwa.</u></p>	PZ nr 1, PU nr 3, PU nr 4	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.4. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2.

<p><u>2. Rozwinięte społeczeństwo gminy Barciany:</u> <u>2.1. Podnoszenie jakości kształcenia</u> 2.2. Poprawa dostosowania podaży siły roboczej do potrzeb rynku pracy <u>2.3. Zwiększenie dostępu do kultury i sportu</u> <u>2.4. Wzrost aktywności społecznej i wzmocnienia więzi lokalnych w gminie</u></p>	<p>PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 4</p>	<p>CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.4. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4. CEL 3: Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>
Obszar zasobów i potencjałów		
<p><u>3. Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany:</u> <u>3.1. Budowa, rozbudowa i poprawa stanu technicznego budynków</u> <u>3.2. Rozwój infrastruktury turystycznej</u> <u>3.3. Rozwój infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej, teleinformatycznej, gazowej, drogowej, elektroenergetycznej)</u></p>	<p>PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4</p>	<p>CEL 1: Kierunek 1.2. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2.</p>
<p><u>4. Wysoki poziom zachowania potencjału przestrzennego i przyrodniczego gminy:</u> <u>4.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzennymi</u> <u>4.2. Wykorzystanie potencjału OZE</u> 4.3. Zachowanie dobrego stanu zasobów naturalnych</p>	<p>PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4</p>	<p>CEL 2: Kierunek 2.2. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.</p>
Obszar gospodarki i promocji		
<p><u>5. Rozwój gospodarczy gminy Barciany:</u> 5.1. Rozwój istniejącego potencjału rolnictwa <u>5.2. Wzrost poziomu przedsiębiorczości i innowacyjności</u> <u>5.3. Wzmacnianie marki gminy Barciany</u></p>	<p>PZ nr 1, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 3</p>	<p>CEL 1: Kierunek 1.1. CEL 2: Kierunek 2.1. CEL 3: Kierunek 3.2. Kierunek 3.5.</p>
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Barciany na lata 2016-2025		
<p>W strategii wskazano, że stanowić będzie podstawę do realizacji działań umożliwiających szybką i skuteczną pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych. Przyczyni się do podniesienia świadomości mieszkańców gminy na temat przyczyn i skutków powstawania oraz możliwości przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.</p> <p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Barciany wskazuje kluczowe problemy z zakresu polityki społecznej, jakie na co dzień dotyczą mieszkańców, ich niezaspokojone potrzeby, określa kierunki</p>		

<p>działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, dolegliwych, negatywnych oraz zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian</p> <p>Dokument ten jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego, pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Zawarto w nim 4 cele strategiczne mające za zadanie redukcję niekorzystnych zjawisk społecznych.</p>		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Cel 1: Wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2,	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3.
Cel 2: Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4.
Cel 3: Rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie	PZ nr 1, PZ nr 3, PZ nr 4,	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.4. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2.
Cel 4: Zmniejszenie bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego	PZ nr 1, PZ nr 2, PZ nr 3, PZ nr 4, PZ nr 5, PU nr 1, PU nr 2, PU nr 3, PU nr 4	CEL 1: Kierunek 1.1. Kierunek 1.2. Kierunek 1.3. Kierunek 1.4. Kierunek 1.5. CEL 2: Kierunek 2.1. Kierunek 2.2. Kierunek 2.3. Kierunek 2.4. CEL 3: Kierunek 3.1. Kierunek 3.2. Kierunek 3.3. Kierunek 3.4. Kierunek 3.5.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Realizowane przedsięwzięcia pośrednio lub bezpośrednio wpisują się w założenia przeanalizowanych dokumentów. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

8. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. KONCENTRACJA PROGRAMU

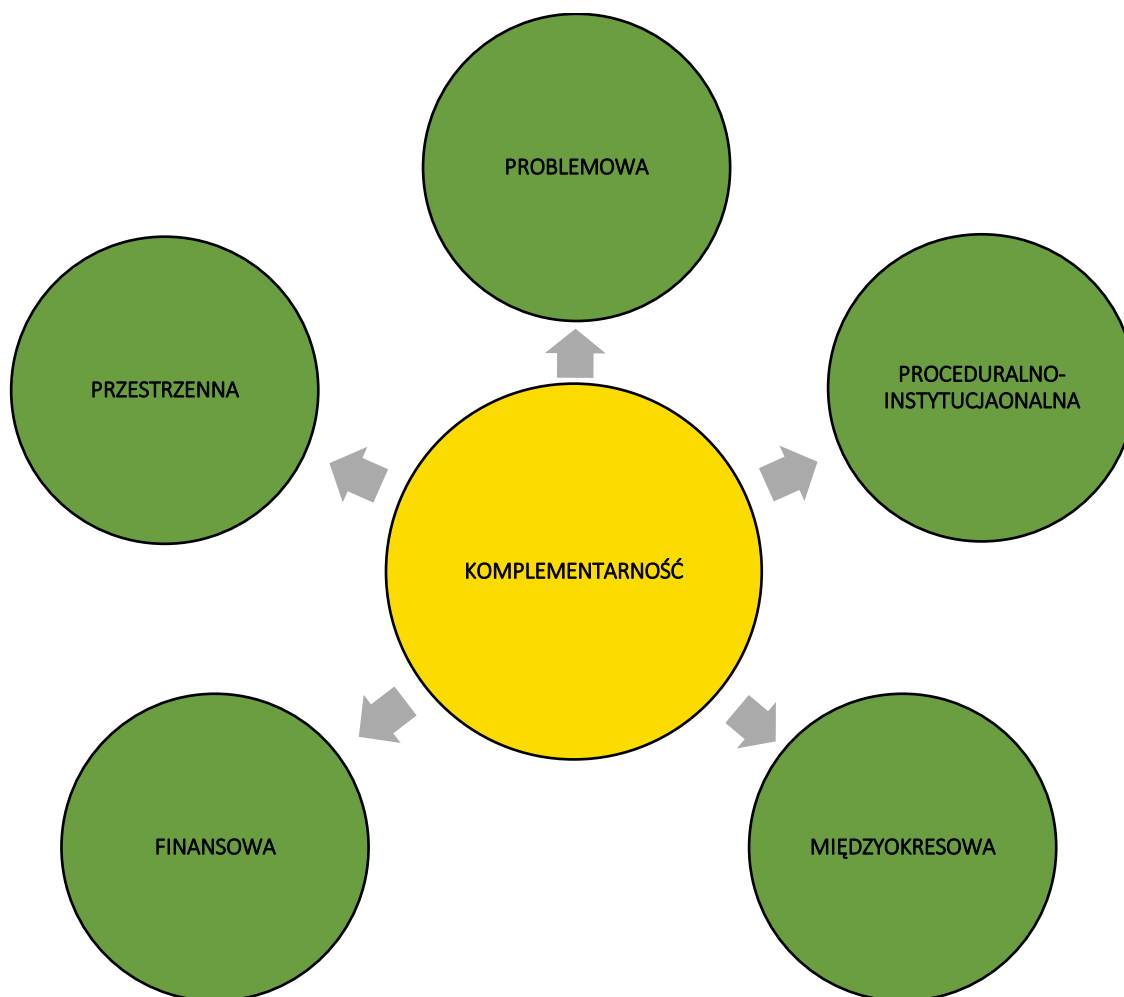
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonych obszarach rewitalizacji Gminy Barciany zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Również diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji pozwoliła na dodatkową identyfikację negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach.

Wszystkie planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W celu wsparcia prowadzonego procesu rewitalizacji dopuszcza się realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zlokalizowanych także poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji.

8.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w większości w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Mając jednak na uwadze efekt synergii zdecydowano się na rozszerzenie przestrzennego zakresu jednego z przedsięwzięć, które będzie realizowane częściowo poza obszarem rewitalizacji, ale jego realizacja przyczyni się do rozwiązania problemów na obszarze rewitalizacji.

Jest to Projekt uzupełniający nr 1: „Ścieżka rowerowa Barciany – Mołtajny” – wdrożenie przedsięwzięcia przyczyni się do ograniczenia problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Celem projektu jest ułatwienie komunikacji między obszarami rewitalizacji,

realizowanymi przedsięwzięciami zintegrowanymi oraz wzbogacenie oferty turystycznej Gminy.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiona została w załączniku nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczynić się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 6.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 6.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 19 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	środowiskowej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej
PZ nr 1	Adaptacja byłego budynku Straży Granicznej do pełnienia funkcji społecznych					
PZ nr 2	Adaptacja budynku starego kina na cele Gminnego Ośrodka Kultury					

PZ nr 3	Poprawa dostępności i rozszerzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w Barcianach					
PZ nr 4	Stawiamy na rekreację – budowa II etapu ścieżki edukacyjnej nad Jeziorem Arklickim					
PZ nr 5	Budujemy przyszłość korzystając z przeszłości – utworzenie Parku Kulturowo-Przyrodniczego w Mołtajnach					
PU nr 1	Ścieżka rowerowa Barciany – Mołtajny					
PU nr 2	Modernizacja infrastruktury sportowej stadionu w Barcianach					
PU nr 3	Analiza zasadności i dostosowanie usług społecznych do zmieniającej się sytuacji demograficznej w Gminie Barciany					
PU nr 4	Modernizacja budynków mieszkalnych Wspólnot Mieszkaniowych					

Źródło: opracowanie własne.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękki, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Niniejszy dokument zakłada również realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają na celu wsparcie i dopełnienie projektów podstawowych, bezpośrednio ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2	PZ nr 3	PZ nr 4	PZ nr 5
PZ nr 1	Adaptacja byłego budynku Straży Granicznej do pełnienia funkcji społecznych					
PZ nr 2	Adaptacja budynku starego kina na cele Gminnego Ośrodka Kultury					

PZ nr 3	Poprawa dostępności i rozszerzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w Barcianach					
PZ nr 4	Stawiamy na rekreację – budowa II etapu ścieżki edukacyjnej nad Jeziorem Arklickim					
PZ nr 5	Budujemy przyszłość korzystając z przeszłości – utworzenie Parku Kulturowo-Przyrodniczego w Mołtajnach					
PU nr 1	Ścieżka rowerowa Barciany – Mołtajny					
PU nr 2	Modernizacja infrastruktury sportowej stadionu w Barcianach					
PU nr 3	Analiza zasadności i dostosowanie usług społecznych do zmieniającej się sytuacji demograficznej w Gminie Barciany					
PU nr 4	Modernizacja budynków mieszkalnych Wspólnot Mieszkaniowych					

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy Barciany do roku 2025. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Wójt Gminy Barciany odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Gminy w Barcianach, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmujących działania prowadzone na terenie wpisanym do rejestru zabytków lub w obiektach indywidualnych wpisanych do rejestru zabytków, będzie poprzedzona uzyskaniem pozwolenia Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywach finansowych Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020 oraz 2021-2027. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z realizacji innych dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programie. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań. Realizowane przedsięwzięcia obejmowały wyznaczony obszar rewitalizacji lub pośrednio wpływały na sytuację społeczno-gospodarczą.

Tabela 21 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich

Perspektywa finansowa 2004-2006				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Rozbudowa sieci wodociągowej z ujęcia wody w Barcianach	252 198,96 zł	169 441,43 zł	Gmina Barciany
2.	Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Winda wraz z kanalizacją – I etap	2 273 483,99 zł	1 605 759,51 zł	Gmina Barciany
Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Gminy Barciany	1 988 908,90 zł	1 690 572,56 zł	Gmina Barciany
2.	Wzrost integracji społecznej oraz wzrost skuteczności pomocy społecznej w gminie Barciany	1 583 669,69 zł	1 346 119,24 zł	Gmina Barciany
3.	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii przy kompleksowej modernizacji	1 216 129,68 zł	893 239,36 zł	Gmina Barciany

	systemu grzewczego Zespołu Szkół w Drogoszach			
4.	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego w regionie poprzez doposażenie OSP w Drogoszach w ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy	994 890,00 zł	795 912,00 zł	Gmina Barciany
5.	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii przy kompleksowej modernizacji systemu grzewczego w Zespole Szkół w Mołtajnach	884 840,74 zł	661 501,45 zł	Gmina Barciany
6.	Akademia przedszkolaka w Gminie Barciany	725 094,67 zł	616 330,47 zł	Gmina Barciany
7.	Punkty przedszkolne w gminie Barciany	706 273,50 zł	600 332,48 zł	Gmina Barciany
8.	Rozwój e-usług usprawnieniem dostępności administracji w Gminie Barciany	690 047,25 zł	530 530,15 zł	Gmina Barciany
9.	Modernizacja systemu ogrzewania w ZUDIŻ w Barcianach z wykorzystaniem energii Ziemi i Słońca	748 070,83 zł	431 830,16 zł	Gmina Barciany
10.	Indywidualizacja nauczania w klasach I-III w gminie Barciany	85 390,00 zł	72 581,50 zł	Gmina Barciany
11.	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Barciany	29 000,00 zł	24 650,00 zł	Gmina Barciany

Perspektywa finansowa 2014-2020

Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Utworzenie ścieżki edukacyjnej – przyrodniczej nad Jeziorem Arklickim pomiędzy miejscowościami Markuzy i Mołtajny	2 064 194,65 zł	1 659 844,51 zł	Gmina Barciany
2.	Barciany dla edukacji	949 432,50 zł	807 017,62 zł	Gmina Barciany
3.	Rozwój elektronicznej administracji w Gminie Barciany	1 083 173,67 zł	748 534,65 zł	Gmina Barciany
4.	Usługi społeczne w Barcianach	842 170,75 zł	715 845,13 zł	Gmina Barciany
5.	Zagospodarowanie terenu wraz z rekultywacją stawu rekreacyjnego we wsi Gęsiki ze szczególnym uwzględnieniem edukacji ekologicznej i ochrony różnorodności biologicznej	989 895,00 zł	649 600,61 zł	Gmina Barciany
6.	Przebudowa sali sportowej Zespołu Szkół w Barcianach wraz z zakupem specjalistycznego sprzętu do	761 086,68 zł	531 545,60 zł	Gmina Barciany

	prowadzenia zajęć sportowych oraz gimnastyki korekcyjnej, w celu wspomagania rozwoju uczniów Gminy Barciany			
7.	Aktywność w Gminie Barciany	621 042,75 zł	527 886,33 zł	Gmina Barciany
8.	Aktywnie w Barcianach!	396 637,50 zł	337 141,87 zł	Gmina Barciany
9.	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych w Gminie Barciany	331 593,88 zł	281 193,88 zł	Gmina Barciany
10.	Barciany stawiają na przedszkolaków	227 554,73 zł	193 084,73 zł	Gmina Barciany
11.	Bezpiecznie w Gminie Barciany	43 740,02 zł	37 179,01 zł	Gmina Barciany
12.	Wykorzystanie telemetrii i wdrożenie e-usług w zakresie gospodarki wod. – kan. Zakładu Gospodarki Komunalnej w Barcianach Sp. z o.o.	742 471,65 zł	470 372,57 zł	Zakład Gospodarki Komunalnej w Barcianach Spółka z o.o.
13.	Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Barcianach, w celu dostosowania do nowoczesnej działalności kulturalnej ukierunkowanej na działania regionotwórcze	413 591,30 zł	259 713,55 zł	Gminny Ośrodek Kultury w Barcianach

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem

będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa warmińsko-mazurskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

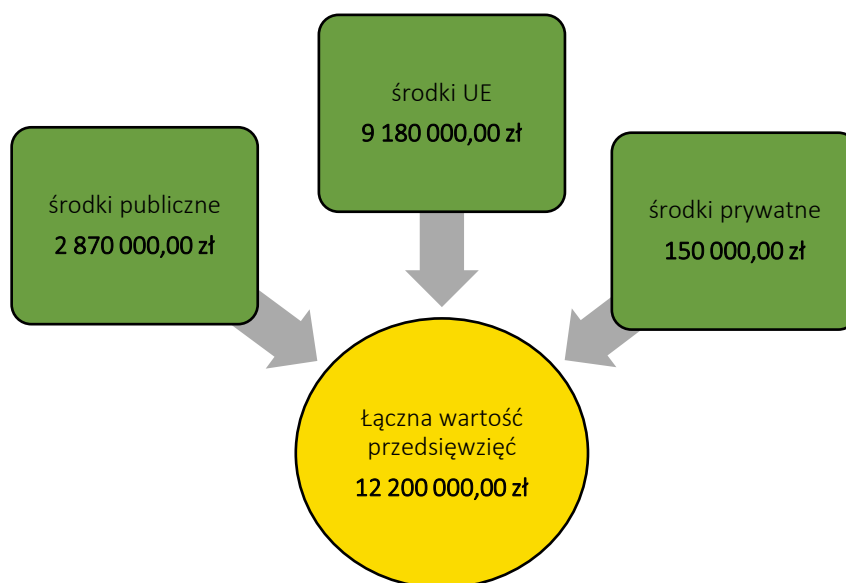
Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 12,2 mln zł, z czego 2,87 mln zł wydatkowane zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Barciany, a 9,18 mln zł finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 85% dofinansowania).

Rycina 21 Szacunkowe zestawienie wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Tabela 22 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ nr 1	Adaptacja byłego budynku Straży Granicznej do pełnienia funkcji społecznych	Gmina Barciany	2 600 000,00	390 000,00	2 210 000,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PZ nr 2	Adaptacja budynku starego kina na cele Gminnego Ośrodka Kultury	Gmina Barciany	550 000,00	82 500,00	467 500,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PZ nr 3	Poprawa dostępności i rozszerzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w Barcianach	Gmina Barciany	900 000,00	135 000,00	765 000,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PZ nr 4	Stawiamy na rekreację – budowa II etapu ścieżki edukacyjnej nad Jeziorem Arklickim	Gmina Barciany	1 600 000,00	240 000,00	1 360 000,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PZ nr 5	Budujemy przyszłość korzystając z przeszłości – utworzenie Parku Kulturowo-Przyrodniczego w Mołtajnach	Gmina Barciany	650 000,00	97 500,00	552 500,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)

Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
PU nr 1	Ścieżka rowerowa Barciany – Mołtajny	Gmina Barciany	1 000 000,00	150 000,00	850 000,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PU nr 2	Modernizacja infrastruktury sportowej stadionu w Barcianach	Gmina Barciany	500 000,00	75 000,00	425 000,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PU nr 3	Analiza zasadności i dostosowanie usług społecznych do zmieniającej się sytuacji demograficznej w Gminie Barciany	Gmina Barciany	3 000 000,00	450 000,00	2 550 000,00	0,00	- Budżet Gminy Barciany, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PU nr 4	Modernizacja budynków mieszkalnych Wspólnot Mieszkaniowych	Wspólnota Mieszkaniowa	1 400 000,00	1 250 000,00	0,00	150 000,00	- Środki prywatne - Budżet Gminy Barciany - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
Ogółem			12 200 000,00	2 870 000,00	9 180 000,00	150 000,00	-

Źródło: opracowanie własne.

10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Wójt Gminy Barciany. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z wyznaczonym przez niego organem, którym będzie Zespół ds. Rewitalizacji.

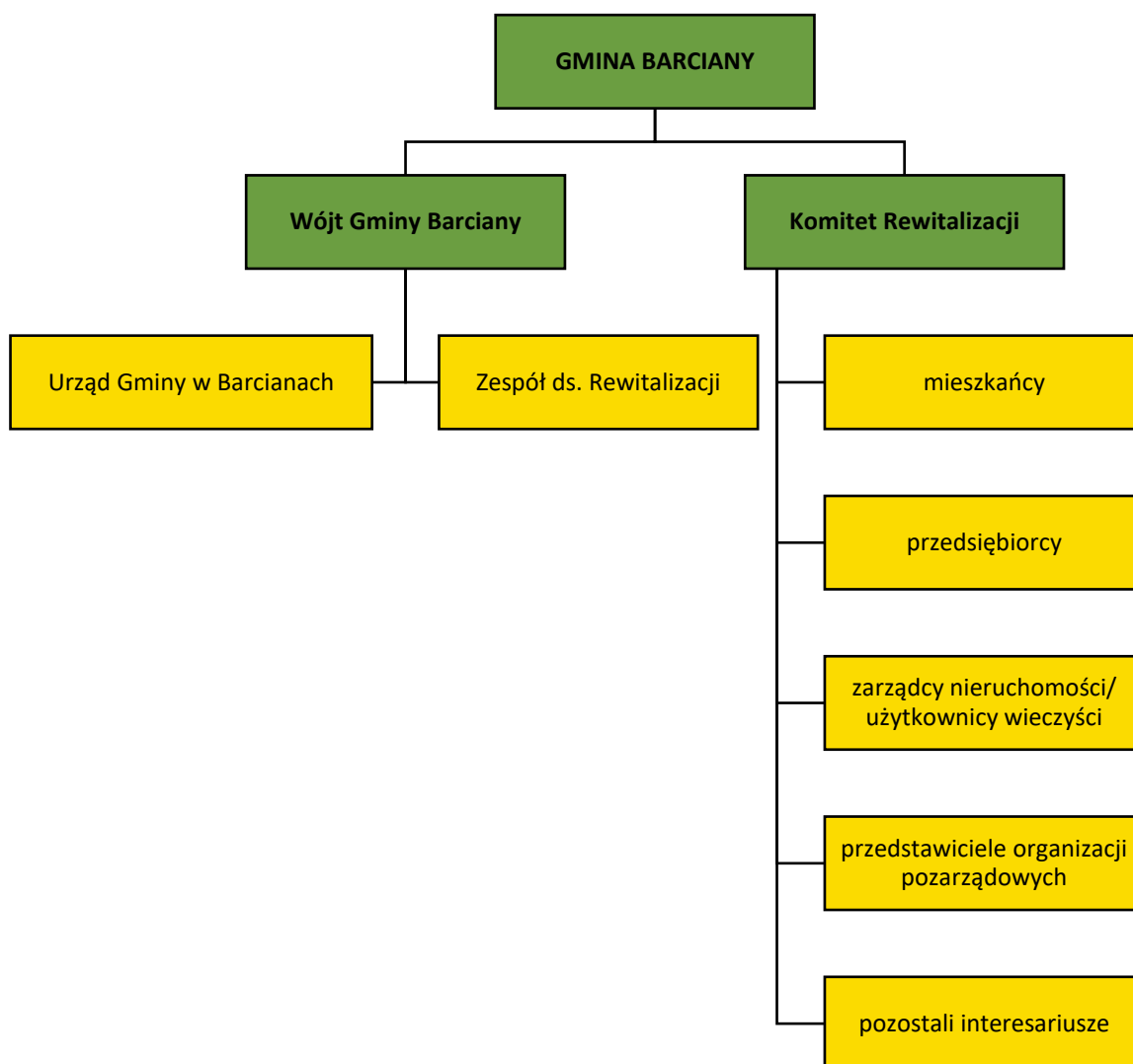
Do zadań Zespołu należeć będzie:

- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Gminy zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz sprawuje funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed

organami władz Gminy Barciany. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Wójta Gminy Barciany, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033.

Rycina 22 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany
Źródło: opracowanie własne.

10.2. KOSZTY ZARZĄDZANIA

Osoby zaangażowane w proces zarządzania Programem stanowią będą pracownicy Urzędu Gminy w Barciany. Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Barciany uwzględnione zostały w ogólnych kosztach funkcjonowania Urzędu i ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy. Stanowią będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Osobami najbardziej zaangażowanymi w proces zarządzania Programem będą członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji. Należy jednak zwrócić uwagę, że zadania dotyczące rewitalizacji będą wykonywane przez członków Zespołu w części etatu (w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych), co pozwala wnioskować, że zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji nie wpłynie na konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów. Ponadto, dodatkowym organem w procesie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest Komitet Rewitalizacji, pełniący funkcje opiniotwórczo-doradcze, którego praca ma charakter społeczny. Obsługa organizacyjna Komitetu pełniona będzie w ramach działań Urzędu Gminy Barciany.

10.3. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Barciany jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 10 lat. Rok 2024 jest rokiem kończącym prace nad przygotowaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym roku planuje się również powołanie Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2033 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 23 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2024-2026	2027-2029	2030-2032	2033
Prace nad GPR/Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji GPR	Czwarty okres realizacji GPR oraz zakończenie prac nad GPR:
Uchwalenie GPR Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji Powołanie Komitetu Rewitalizacji Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2027-2029	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2030-2032	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na rok 2033

przewidywanych na lata 2024-2026			
Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2024 (do 31 marca 2025 r.), 2025 (do 31 marca 2026 r.) i 2026 (do 31 marca 2027 r.),	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2027 (do 31 marca 2028 r.), 2028 (do 31 marca 2029 r.) i 2029 (do 31 marca 2030 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2030 (do 31 marca 2031 r.), 2031 (do 31 marca 2032 r.) i 2032 (do 31 marca 2032 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2033 (do 31 marca 2034 r.)
Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2024-2026 (do 30 kwietnia 2027 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2027-2029 (do 30 kwietnia 2030 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2030-2032 (do 30 kwietnia 2033 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za rok 2033 (do 30 kwietnia 2034 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2024-2033

Źródło: opracowanie własne.

11. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- warsztaty,
- spotkania,
- wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom gminy Barciany,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy,
- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany, które odbyły się w terminie od 5 października do 10 listopada 2023 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, tj. 05.10.2023 roku w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawanych konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Barciany, dostępne były na stronie internetowej Gminy Barciany, na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej udostępnionej na żądanie osób zainteresowanych w Urzędzie Gminy w Barcianach, ul. Szkolna 3, 11-410 Barciany. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji społecznych była ankieta w formie kwestionariusza on-line dotycząca problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji. W dniu 26 października 2023 roku zorganizowano również spotkanie konsultacyjne on-line o charakterze otwartym. Wzięty w nim udział 2 osoby. Podczas spotkania przedstawiona została propozycja granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz metodologia ich wyznaczenia. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami dotyczącymi założeń programu. Podczas spotkania zgłoszono jedną uwagę. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynął żaden wypełniony formularz składania uwag do projektu uchwały z załącznikami, natomiast liczba wypełnionych ankiet wyniosła 11. Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu uchwały, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostały w sprawozdaniu z konsultacji.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 13 lutego 2024 roku odbyły się warsztaty rewitalizacyjne. Na początku uczestnicy warsztatów zapoznali się z głównymi założeniami rewitalizacji oraz wnioskami, jakie wyłynęły z diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podczas warsztatów wypracowano założenia do przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które posłużyły do opracowania rozdziału 4 i 5 niniejszego dokumentu.

Przeprowadzono również wywiady pogłębione z przedstawicielami Urzędu Gminy Barciany oraz jednostek organizacyjnych, które pozwoliły na uszczegółowienie wniosków płynących z analizy.

W dniu warsztatów partycypacyjnych 13 lutego 2024 roku odbyła się wizja lokalna, podczas której przedstawiciele Urzędu Gminy Barciany oprowadzili zainteresowane osoby po miejscach i obiektach, które planowane były do poddania działaniom rewitalizacyjnym, bądź w których widoczne były zjawiska kryzysowe. W trakcie spaceru omówiono pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wykonano dokumentację fotograficzną wykorzystaną w niniejszym dokumencie.

Rycina 23 Dokumentacja fotograficzna z przeprowadzonej wizji lokalnej

Źródło: materiały z wizji lokalnej.

Również na etapie programowania zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

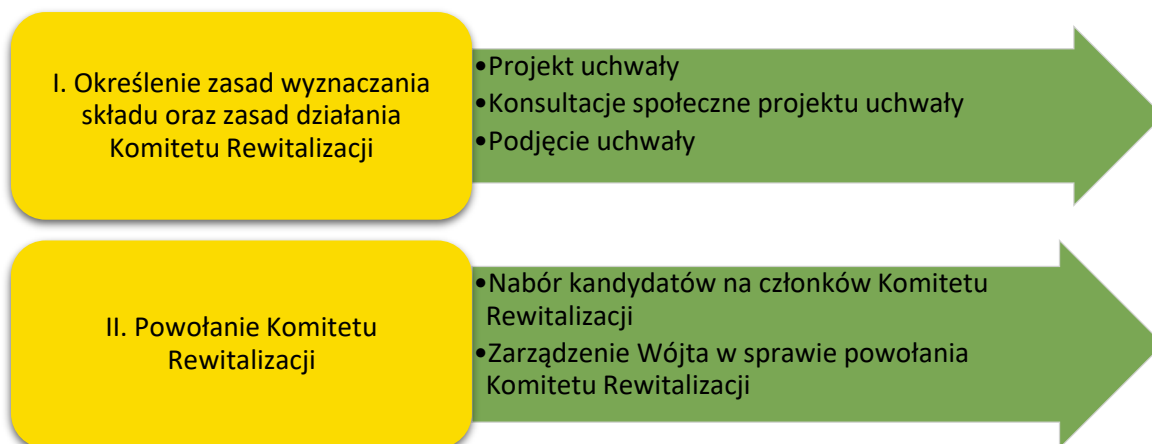
Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu GPR ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu GPR, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostają w sprawozdaniu z konsultacji.

Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego przeprowadzone były również konsultacje społeczne, w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji. Kolejnym etapem będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji zgodnie z przyjętym Regulaminem. Wśród członków Komitetu Rewitalizacji będą mogli się znaleźć:

- przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawiciele właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru;
- przedstawiciele Urzędu Gminy w Barcianach, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych Gminy Barciany, w szczególności ekspertów w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- przedstawiciele Rady Gminy Barciany.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Gminy w Barcianach z organizacjami pozarządowymi. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań.

Realizacja planowanych przedsięwzięć przyczyni się do stworzenia atrakcyjnych i przyjaznych przestrzeni, zarówno dla mieszkańców jak i osób odwiedzających obszar rewitalizacji. Działania te nie tylko pobudzą lokalną społeczność do większego zaangażowania w projekty integracyjne, ale również zachęcą do aktywnego udziału w różnorodnych wydarzeniach, jak edukacyjne seminaria, wydarzenia kulturalne i sportowe czy imprezy o różnym charakterze wykorzystujących zmodernizowaną infrastrukturę i przestrzenie. Jako przykład można podać projekt zintegrowany nr 1, który pozwoli na zwiększenie inicjatyw oddolnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i organizacji oraz stowarzyszeń działających na jego terenie. Takie działania przyniosą także wzrost poczucia wspólnej odpowiedzialności za otoczenie, więzi z lokalną społecznością oraz większą dbałość o wspólną przestrzeń. W rezultacie, będą one służyć integracji społeczności lokalnej bez względu na wiek, status społeczny czy tło kulturowe.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie gminy.

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

12.1. MONITORING PROGRAMU

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Wójt Gminy Barciany we współpracy z Zespołem ds. Rewitalizacji i prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok).
3. monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji;
4. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033), który corocznie przygotowywać będzie Zespół ds. Rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

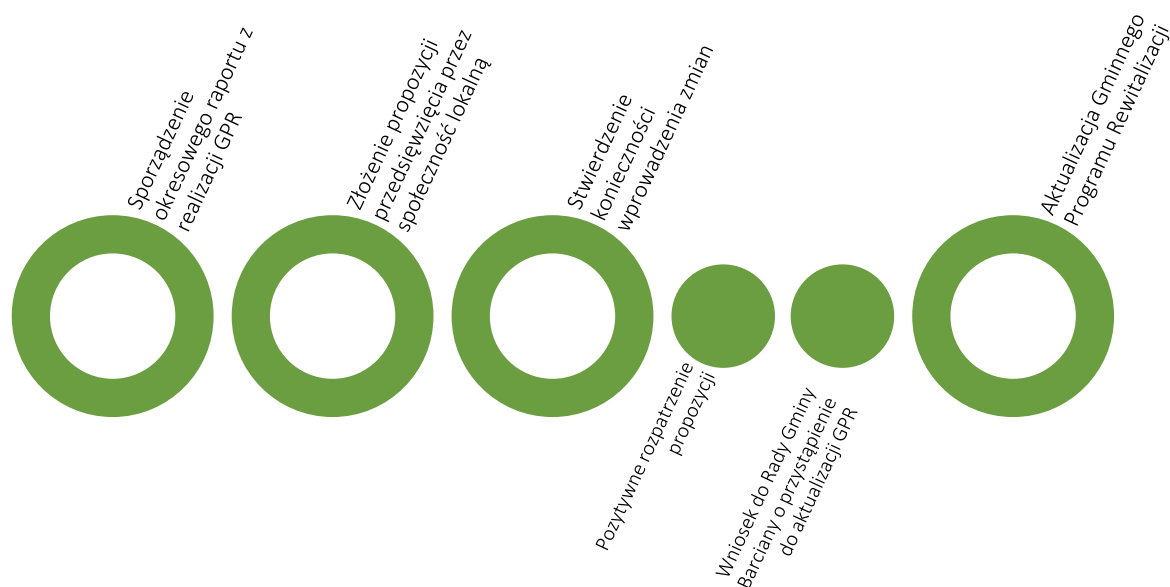
Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Wójta Gminy Barciany przy pomocy Zespołu ds. Rewitalizacji. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy Barciany w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku powadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI DO PROGRAMU

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt Gminy Barciany wraz z Zespołem ds. Rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033 wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Rycina 24 Schemat wprowadzania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto członkowie Zespołu będą odpowiedzialni za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad przez nich ustalonych. Na podstawie zebranych wniosków, pracownicy będą mogli wnioskować do Wójta i Rady Gminy Barciany o wprowadzenie zmian w treści dokumentu.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.
2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla Gminy Barciany są to:

- Uchwała nr XXXV/242/2021 Rady Gminy Barciany z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Barciany na lata 2021-2025”;
- Uchwała nr XXXV/243/2021 Rady Gminy Barciany z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Barciany,
- Uchwała nr XV/119/2015 Rady Gminy Barciany z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami (zmieniona uchwałą nr LXXVII/476/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Barciany nr XV/119/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami).

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany do roku 2033.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na całym obszarze rewitalizacji przewiduje się ustanowienie na okres nie dłuższy niż 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy Barciany.

Rada Gminy Barciany uchwałą nr LXXVI/465/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. wyznaczyła obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Barciany. W § 2 niniejszej uchwały ustanowiono na rzecz Gminy Barciany prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w przypadku, gdy w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie uchwały dot. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z zastosowaniem prawa pierwokupu, nie weszła życie uchwała dot. Specjalnej Strefy Rewitalizacji, ww. uprawnienia tracą moc. Z tego względu konieczne będzie podjęcie wspomnianej uchwały

przed terminem 27 grudnia 2025 r., kiedy to wygasa zapis o prawie pierwokupu z uchwały delimitacyjnej (uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji weszła w życie po 14 dniach od daty jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, która miała miejsce w dniu 14 grudnia 2023 r.).

16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. WSKAZANIE ZAKRESU ZMIAN W PLANIE OGÓLNYM GMINY

W momencie opracowywania niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji obszar Gminy Barciany nie jest objęty planem ogólnym. Do czasu uchwalenia planu ogólnego, ale nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 roku dokumentem planistycznym obowiązującym na obszarze rewitalizacji, jak i całej Gminy Barciany jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barciany, przyjęte dnia 28 sierpnia 2015 r. na mocy Uchwały Nr XI/72/2015.

Wskazuje się, aby na etapie opracowania planu ogólnego uspoźnić jego ustalenia z działaniami wynikającymi z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 13b pkt 3 lit. o wskazuje, że ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając m.in. obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

16.2. WSKAZANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

W granicach obszaru rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie geodezyjnym Barciany,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Barciany.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia nowych bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmieni się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poza obszarem rewitalizacji, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

17 ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1: PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załącznik nr 1 stanowi osobną kartę dokumentu.

ZAŁĄCZNIK NR 2: TABELA EWALUACYJNA

Tabela 24 Tabela ewaluacyjna

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2022)		Wartość docelowa (2033)
			Barciany	Moltajny	
Cel 1	1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	Liczba podmiotów, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z zrewitalizowanych budynków	0	0	5 szt.
		Liczba wydarzeń zorganizowanych w oparciu o zrewitalizowane przestrzenie	0	0	8 szt./rok
		Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	0	0	1 700 os./rok
		Liczba wyrejstrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,58	0,48	0,26
		Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,45	0,28	0,22
Cel 2	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	Liczba powstałych miejsc aktywności	0	0	5 szt.
		Liczba wydarzeń zorganizowanych w zrewitalizowanych budynkach	0	0	11 szt./rok
		Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	0,80	0,00	0,34
		Liczba budynków poddanych rewitalizacji	0	0	3 szt.
Cel 3	3.1. 3.2. 3.3. 3.4. 3.5.	Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji na 100 mieszkańców	0,68	0,83	0,66
		Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	0	0	700 os./rok
		Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych na 100 mieszkańców	0,68	0,83	0,62

Źródło: opracowanie własne.

ZAŁĄCZNIK NR 3: KARTA OCENY PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO

Tabela 25 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany

Źródło: opracowanie własne.

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna	Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.	
Partnerzy	Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.	
Miejsce realizacji	Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.	
Aktualny status projektu	Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”	
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt

SPIS TABEL

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Barciany	8
Tabela 2 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Barciany, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer ...	10
Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Barciany w podziale na jednostki analityczne	11
Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany	20
Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany	31
Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany	33
Tabela 7 Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie warmińsko-mazurskiej w 2022 roku	34
Tabela 8 Realizacja Programu „Czyste Powietrze” w Gminie Barciany na stan 31.12.2023 r.	35
Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany.....	38
Tabela 10 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Barciany.	42
Tabela 11 Cele i kierunki rewitalizacji	55
Tabela 12 Opis projektu zintegrowanego nr 1	57
Tabela 13 Opis projektu zintegrowanego nr 2	61
Tabela 14 Opis projektu zintegrowanego nr 3	63
Tabela 15 Opis projektu zintegrowanego nr 4	67
Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 5	70
Tabela 17 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ...	73
Tabela 18 Opis dokumentów strategicznych gminy realizowanych przez Gminny Program Rewitalizacji.....	78
Tabela 19 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych	87
Tabela 20 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	88

Tabela 21 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich	90
Tabela 22 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	95
Tabela 23 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	99
Tabela 24 Tabela ewaluacyjna	112
Tabela 25 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany.....	113

SPIS RYCIN

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie Gminy Barciany	9
Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Barciany	14
Rycina 3 Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Barciany	16
Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji	18
Rycina 5 Główna przyczyna zjawiska bezrobocia w obszarze rewitalizacji według ankietowanych	22
Rycina 6 Struktura wiekowa mieszkańców podobszarów rewitalizacji Gminy Barciany	26
Rycina 7 Ocena potrzeb działań rewitalizacyjnych według ankietowanych	28
Rycina 8 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej według ankietowanych	29
Rycina 9 Grupy społeczne najbardziej narażone wykluczeniem społecznym w obszarze rewitalizacji według ankietowanych	30
Rycina 10 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej według ankietowanych	32
Rycina 11 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych	36
Rycina 12 Przyczyny niskiej świadomości ekologicznej na obszarze rewitalizacji według ankietowanych	37
Rycina 13 Przykłady zaśmieconych miejsc na obszarze rewitalizacji – przy dawnym parku miejskim oraz okolicach Rynku w Rzepinie	37
Rycina 14 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych	41
Rycina 15 Przykład przestrzeni wymagającej poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji – były budynek straży granicznej	43
Rycina 16 Przykład przestrzeni wymagającej poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji – Ochotnicza Straż Pożarna w Barcianach	44
Rycina 17 Przykład przestrzeni wymagającej poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji – stare kino	45
Rycina 18 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych	45
Rycina 19 przestrzenie i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców; a) Grodzisko, b) Jezioro Arlickie, c) stare kino, d) budynek straży granicznej, e) stadion	49

Rycina 20 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji	54
Rycina 21 Szacunkowe zestawienie wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych	94
Rycina 22 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany	98
Rycina 23 Dokumentacja fotograficzna z przeprowadzonej wizji lokalnej	103
Rycina 24 Schemat wprowadzania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Barciany	107